

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΛΥΣΣΟΣΩΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΑΞΗ:
ΜΩΡΑΙΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΛΓΑ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΣ (2022-20024)

"Η ΑΝΗΛΕΓΓΥΗ"
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΘΕΝΩΝ & ΦΙΛΩΝ
ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΛΥΣΟΣΩΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Αθήνα, Νοέμβριος 2023

Το παρόν εγχείρημα αποτελεί μια προσπάθεια συνδυασμού του Νομικού πλαισίου και της εμπειρίας της συντάκτριας προκειμένου να εξυπηρετηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα τα Μέλη του Συλλόγου «**Η Αλληλεγγύη**», αλλά και τα περισσότερα άτομα με αναπηρία, καθώς εμπεριέχεται η πλειοψηφία των αναπηρικών παροχών και δικαιωμάτων.

Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί πως το Νομικό πλαίσιο είναι δυναμικό και τροποποιείται πολύ συχνά. Για αυτό το λόγο, παρακαλείσθε, **αν έχετε κάποια διαφορετική εμπειρία σε σχέση με τα κάτωθι δικαιώματα, να επικοινωνήσετε με τον Σύλλογο «Η Αλληλεγγύη»** (email: greeklysosomal.assoc@gmail.com, τηλ.: 210 6611270) **ή με την Κοινωνική Λειτουργό, κα Μωραϊτή Γεωργία**, (email: gmoraiti95@gmail.com, κιν. 6943 448 509) για να μπορεί να συμπεριληφθεί στις συγκεκριμένες οδηγίες, προς βοήθεια των υπολοίπων και μελλοντικών ασθενών.

Θερμές ευχαριστίες στον Σύλλογο Κ.Ε.Φ.Ι. και στη δράση του **«Δικαίωμά μου»** και στο **Κέντρο Καθοδήγησης Καρκινοπαθών (Κ3)** των οποίων οι δράσεις αποτέλεσαν έμπνευση και ήταν αρωγοί και στη παρούσα προσπάθεια.

Τα πνευματικά δικαιώματα του παρόντος οδηγού ανήκουν στην Συντάκτρια και στον Σύλλογο «Η Αλληλεγγύη». Επιτρέπεται η αναδημοσίευση του περιεχομένου του παρόντος, μόνο με αναφορά, με ενεργό σύνδεσμο (link) της πηγής προέλευσης.

Περιεχόμενα

ΚΕΝΤΡΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (ΚΕ.Π.Α.)	6
ΚΑΡΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	10
ΕΦΟΡΙΑ.....	13
1. Απαλλαγή 100% από ΕΝΦΙΑ	13
2. Αφορολόγητες και ακατάσχετες οι προνοιακές παροχές σε χρήμα	13
3. Μείωση Φόρου Εισοδήματος κατά 200€.....	14
4. Απαλλαγή φορολογίας εισοδήματος	14
ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ	16
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	16
1. Μειωμένο ωράριο εργασίας	16
2. Ειδική άδεια των 22 ημερών.....	17
3. Ειδική άδεια 6 ημερών λόγω αναπηρίας	19
4. Χορήγηση Ειδικών Αδειών σε Δικαστικούς Συμπαραστάτες.....	20
5. Απόσπαση Δημοσίων Υπαλλήλων – Γονέων παιδιών με αναπηρία που φοιτούν στη τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	21
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ	21
1. Άδεια 10 ημερών σε γονείς παιδιών με σπάνια νοσήματα.....	21
ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ.....	22
1. Πρόσληψη σε Δημόσιες Υπηρεσίες, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ	22
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (Δ.Υ.Π.Α.) (Πρώην Ο.Α.Ε.Δ.).....	23
Ειδικό Μητρώο Ανέργων Ατόμων με Αναπηρία	23
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ.....	24
1. Δελτίο στάθμευσης ΑμεΑ.....	24
2. Απαλλαγή τελών κυκλοφορίας.....	28
3. Απαλλαγή τελών ταξινόμησης	30
4. Δελτίο Μετακίνησης / Δωρεάν μετακίνηση με αστικά μέσα συγκοινωνίας / Έκπτωση 50% στα ΚΤΕΛ	33
5. Έκπτωση σε ακτοπλοικές συγκοινωνίες και τρένα	36
6. Χορήγηση θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου.....	37
7. Άδεια κυκλοφορίας στο Δακτύλιο	39
8. Αναπηρικό δίπλωμα οδήγησης	39
9. Εκπτώσεις σε διόδια	40
ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ.....	41
1. Εξωιδρυματικό Επίδομα (Παραπληγίας)	41
2. Επίδομα κίνησης	44

3. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά αναπηρία.....	45
4. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση	47
5. Πρόγραμμα-οικονομικής-ενίσχυσης-παραπληγικών-τετραπληγικών-και-ακρωτηριασμένων- ανασφάλιστων-και-ασφαλισμένων-του-Δημοσίου	48
6. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης κωφών και βαρήκοων ατόμων	50
7. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με αναπηρία όρασης	52
8. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με εγκεφαλική παράλυση	54
ΑΝΑΠΗΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ	55
1. Επίδομα ετέρου προσώπου / Απόλυτης Αναπηρίας / Συμπαράστασης.....	55
2. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων.....	56
3. Πρόωρη συνταξιοδότηση συζύγου ή γονεά ή αδερφού Ατόμου με Αναπηρία	58
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ.....	60
1. ΔΕΗ (Όλοι οι πάροχοι ενέργειας) – Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο (ΚΟΤ)	60
2. ΟΤΕ	63
3. ΕΥΔΑΠ.....	63
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	64
ΚΕΛΑΣΥ	64
1. Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό.....	67
2. Παράλληλη Στήριξη.....	69
3. Σχολικός Νοσηλευτής.....	72
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	76
1. Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ατόμων που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις χωρίς την υποχρέωση συμμετοχής στις Γενικές Εξετάσεις (5%)	76
2. Μετεγγραφή Φοιτητών ή Σπουδαστών εσωτερικού.....	80
3. Απαλλαγές από δίδακτρα μεταπτυχιακών και για άτομα με αναπηρία	80
ΆΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....	83
1. Μείωση – Απαλλαγή από δημοτικούς φόρους ή τέλη.....	83
2. Μηδενική συμμετοχή σε διαγνωστικές εξετάσεις	84
3. Μειωμένη ή Μηδενική συμμετοχή σε φάρμακα	84
4. Πολιτισμός.....	85
5. Κοινωνικός Τουρισμός.....	85
6. Προσωπικός βοηθός για άτομα με αναπηρία.....	86
7. Απαλλαγή από την υποχρέωση Στράτευσης (Ι5).....	86

ΚΕΝΤΡΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (ΚΕ.Π.Α.)

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 146/27-07-22, αρ. 102 - 112](#), [ΦΕΚ Β' 4830/13-09-22](#), [Α.Π. 10202/31-01-23](#)

Περιγραφή: Μετά την ανακοίνωση της διάγνωσης και συνήθως αφού ο ασθενής έχει αποκτήσει κάποιον ρυθμό με την καθημερινότητά, τη συμπτωματολογία και τη φαρμακευτική του αγωγή, χρειάζεται να διερευνηθεί αν λόγω της πάθησης του προκαλείται κάποια αναπηρία, έτσι ώστε να διεκδικήσει αναπηρικές παροχές και δικαιώματα.

Το πρώτο βήμα που είναι απαραίτητο να γίνει είναι να εξεταστεί από τα Κέντρα Πιστοποίησης Ποσοστού Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.). Τα ΚΕ.Π.Α. αποτελούνται από ομάδες ιατρών που αξιολογούν τον εισηγητικό φάκελο και την κλινική εικόνα του ασθενή, καταλήγοντας σε μια Γνωμάτευση Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας (Γ.Α.Π.Α.), έγγραφο το οποίο είναι απαιτούμενο για την διεκδίκηση κάθε αναπηρικής παροχής ή δικαιώματος.

Η αίτηση για αξιολόγηση και πιστοποίηση της αναπηρίας από το ΚΕ.Π.Α υποβάλλεται ανεξαρτήτως του πού θέλουμε να την χρησιμοποιήσουμε μετά. Δηλαδή κάνουμε αίτηση για πιστοποίηση και μετά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη Γ.Α.Π.Α. σε όποιο Φορέα και για όποια παροχή θέλουμε.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

Μπορείτε να βρείτε όλες οι απαραίτητες πληροφορίες στα

- [Κανονισμός Λειτουργίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας \(ΚΕ.Π.Α.\).](#)
- [Εγχειρίδιο Χρήσης: Πλατφόρμα Ενιαίας Αίτησης ΚΕ.Π.Α. e-ΚΕΡΑ](#)
- [Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας \(Ε.Π.Π.Π.Α.\)](#)

Για την ορθή υποβολή της αίτησης συμβουλευτείτε τις

[Οδηγίες για την υποβολή αίτησης πιστοποίησης ποσοστού αναπηρίας στο Κ.Ε.Π.Α. μέσω της Εθνικής Πύλης Αναπηρίας, σε κατά τόπους σημεία φυσικής εξυπηρέτησης πολιτών](#)

Διαδικασία:

Αίτηση

Η αίτηση για αξιολόγηση και πιστοποίησης αναπηρίας πρέπει να γίνει διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας https://epan.gov.gr/e_kepa.

Αίτηση μπορεί να υποβληθεί για:

- **Αρχική αίτηση για αξιολόγηση**, η οποία υποβάλλεται είτε σε περίπτωση που ο πολίτης αξιολογείται για πρώτη φορά, είτε σε περίπτωση που έχει ήδη λήξει η προηγούμενη Γνωστοποίηση Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας (Γ.Α.Π.Α.).
- **Αίτηση παράτασης**, η οποία μπορεί να υποβληθεί κατά το τελευταίο τετράμηνο ισχύος της Γ.Α.Π.Α. για να λάβει νέα Γ.Α.Π.Α. που πιστοποιεί την αναπηρία του.
- **Αίτηση αναθεώρησης**, η οποία υποβάλλεται οποτεδήποτε εντός της ισχύος της Γ.Α.Π.Α. στις εξής περιπτώσεις:
 - (α) η Γ.Α.Π.Α. δεν περιλαμβάνει αξιολόγηση για ένταξη ή μη σε ισχύουσες διατάξεις κατά την ημερομηνία συνεδρίασης της Υ.Ε.,
 - (β) ζητείται η υπαγωγή σε διατάξεις που δημοσιεύτηκαν μετά την ημερομηνία συνεδρίασης της Υ.Ε.,
 - (γ) διόρθωσης τυπικών στοιχείων της Γ.Α.Π.Α. που δεσχετίζονται με την αξιολόγηση από την Υ.Ε. (π.χ. ονοματεπώνυμο, αριθμός ταυτότητας, κλπ.).
- **Αίτηση επιδείνωσης ή προσθήκης νέας πάθησης**, η οποία μπορεί να υποβληθεί κατ' αρχήν μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της ισχύουσας Γ.Α.Π.Α. και έως τέσσερις (4) μήνες πριν τη λήξη αυτής, εκτός εάν έχει προκύψει νοσηλεία κατά το πρώτο εξάμηνο ισχύος της Γ.Α.Π.Α..

Η αίτηση υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο κατόπιν αυθεντικοποίησής του με τη χρήση των κωδικών διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (taxisnet). Εναλλακτικά, την αίτηση μπορεί να υποβάλει και νόμιμος εκπρόσωπος και συγκεκριμένα:

- οι γονείς και επίτροποι για τα παιδιά τους
- οι δικαστικοί συμπαραστάτες για τους ενήλικες
- κάτοχος συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου
- νόμιμα εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος

Επιπρόσθετα, η υποβολή της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο μπορεί να γίνει και μέσω των Κέντρων Κοινότητας (Κ.Κ), των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), καθώς και των Γραμματειών του ΚΕ.ΠΑ. Σημειώνεται ότι βάσει του ν. 4961/2022, ο πολίτης μπορεί να αποταθεί σε οποιοδήποτε από τα ανωτέρω σημεία φυσικής εξυπηρέτησης και δεν υπάρχει χωρικός περιορισμός στην εξυπηρέτηση του βάσει της διεύθυνσης κατοικίας του.

Οι πολίτες που θα πάνε να υποβάλουν αίτηση στα ΚΕΠ, ΚΚ ή Γραμματείες ΚΕΠΑ, είναι απαραίτητο να φέρουν μαζί τους, οι ίδιοι ή ο νόμιμος/εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός τους, τα κάτωθι έγγραφα/δικαιολογητικά/στοιχεία:

- Δελτίο ταυτότητας ή εν ισχύ διαβατήριο του αιτούντος.
- Για τους ανήλικους πολίτες που γεννήθηκαν στη χώρα και δεν διαθέτουν Δελτίο Ταυτότητας είναι απαραίτητη η προσκόμιση ληξιαρχικής πράξης γέννησης του αιτούντος
- Δελτίο ταυτότητας ή εν ισχύ διαβατήριο του νόμιμου/εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του αιτούντος, εφόσον προσέρχεται αυτός για την υποβολή της αίτησης.
- Σε περίπτωση πολιτών τρίτων χωρών που παραμένουν νόμιμα στη χώρα, ως ταυτοποιητικό στοιχείο, απαιτείται τίτλος νόμιμης διαμονής στη χώρα. Ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά αναφέρονται τα εξής:
 - άδεια διαμονής σε ισχύ
 - βεβαίωση κατάθεσης για άδεια διαμονής (είτε η λεγόμενη «μπλε βεβαίωση», είτε η απλή «λευκή βεβαίωση» όσον αφορά στην κατηγορία της άδειας για εξαιρετικούς λόγους)
 - εθνική θεώρηση εισόδου (τύπου C ή D)
 - άδεια διαμονής δικαιούχου διεθνούς προστασίας σε ισχύ
 - Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) ή Προσωρινός Αριθμός Ασφαλιστικής και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.).

Σε περίπτωση αίτησης από νόμιμο ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο, ο εκπρόσωπος θα πρέπει να προσκομίσει το νομιμοποιητικό έγγραφο που αποδεικνύει την εκπροσώπηση, όπως ενδεικτικά:

- πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης, σχετική δικαστική απόφαση, συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο ή απλή εξουσιοδότηση

Ανάλογα με τον τύπο της αίτησης, απαιτούνται υποχρεωτικά τα κάτωθι δικαιολογητικά:

- ✓ Σε περίπτωση αίτησης για παράταση πιστοποίησης ή επιδείνωση υπάρχουσας ή προσθήκης νέας πάθησης ή αναθεώρησης ισχύουσας πιστοποίησης, ο αιτών ή ο νόμιμος/εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος θα πρέπει να προσκομίσει την εν ισχύ Γ.Α.Π.Α..
- ✓ Σε περίπτωση αίτησης επιδείνωσης υπάρχουσας ή προσθήκης νέας πάθησης πριν τη συμπλήρωση έξι (6) μηνών από την έκδοση της εν ισχύ Γ.Α.Π.Α., ο αιτών ή ο νόμιμος/εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος θα πρέπει να προσκομίσει το αποδεικτικό στοιχείο νοσηλείας.

Θα χρειαστεί να:

- ✓ συμπληρώσετε τους προσωπικούς σας κωδικούς πρόσβασης στο Taxisnet
- ✓ συμπληρώσετε τον ΑΦΜ και τον ΑΜΚΑ σας
- ✓ επισυνάψετε το απαιτούμενο δικαιολογητικό που αποδεικνύει την σχέση σας με τον εξεταζόμενο και να συμπληρώσετε τα στοιχεία του (για νόμιμους εκπροσώπους)

Κατά την υποβολή της αίτησης, ο ασθενής μπορεί να επιλέξει αν έχει αδυναμία μετακίνησης και η αξιολόγηση του ΚΕ.Π.Α. πρέπει να γίνει κατ'οίκον. Την αδυναμία αυτήν πρέπει να την βεβαιώσει και ο θεράπων ιατρός στον εισηγητικό φάκελο.

Μετά την αίτηση – Εισηγητικός Φάκελος

Μετά την υποβολή της αίτησης είτε ηλεκτρονικά, είτε μέσω των σημείων φυσικής εξυπηρέτησης (ΚΕΠ, ΚΚ, ΚΕΠΑ), ο αιτών απευθύνεται στους θεράποντες Ιατρούς του, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη σύνταξη και οριστικοποίηση του Ιατρικού Εισηγητικού Φακέλου ηλεκτρονικά, σύμφωνα με το [Εγχειρίδιο Χρήσης Εφαρμογής Εισηγητικού Φακέλου για τους γιατρούς](#). Ο Ιατρικός Εισηγητικός Φάκελος περιλαμβάνει το Γενικό Εισηγητικό Φάκελο για την κύρια αξιολογούμενη πάθηση και τους Ειδικούς Εισηγητικούς Φακέλους για τυχόν συνυπάρχουσες αξιολογούμενες παθήσεις. Όταν οριστικοποιηθούν οι Εισηγητικοί Φάκελοι από κάθε θεράποντα Ιατρό, ο βασικός θεράπων ιατρός φέρει την ευθύνη τελικής οριστικοποίησης του Ιατρικού Εισηγητικού Φακέλου που συνδέεται με το αίτημα.

Αξιολόγηση

Λίγο χρονικό διάστημα μετά, ο πολίτης ενημερώνεται για την ημερομηνία και ώρα που πρέπει να παραστεί στην επιτροπή για την αξιολόγηση, μέσω sms(ή και πρόσθετων μέσων όπως τηλεφώνου ή email), τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από την ημερομηνία της εξέτασης. Την ημέρα της αξιολόγησης, συνίσταται να έχει μαζί του όλον τον ιατρικό του φάκελο και ειδικά τις εξετάσεις εκείνες μέσω των οποίων έχει επέλθει η διάγνωση, όσο παλιές και αν είναι αυτές.

Μετά την αξιολόγηση

Λίγες μέρες μετά την αξιολόγηση της επιτροπής, η Γ.Α.Π.Α. είναι διαθέσιμη μέσω της ίδιας ιστοσελίδας και ο ασθενής μπορεί να ενημερωθεί για το Ποσοστό Αναπηρίας του. Το επιτρεπτό χρονικό διάστημα των ενστάσεων πλέον είναι 30 ημέρες από την κοινοποίηση της Γ.Α.Π.Α. στον αιτούντα. Ως ημέρα κοινοποίησης νοείται η ημερομηνία αποστολής της Γ.Α.Π.Α. στην ηλεκτρονική θυρίδα του πολίτη ή η ημέρα παραλαβής της Γ.Α.Π.Α. από Κ.Ε.Π. ή Κ.Κ. ή Γραμματεία ΚΕ.Π.Α., σε περίπτωση πολιτών που υπέβαλαν αίτηση μέσω αυτών. Η κατάθεση των ενστάσεων γίνεται προς το παρόν στις γραμματείες των ΚΕ.Π.Α. και όχι online.

Μετά την έκδοση της Γ.Α.Π.Α. ο πολίτης μπορεί να την χρησιμοποιήσει για τη διεκδίκηση οποιασδήποτε αναπηρικής παροχής, όπως αναφέρονται στα επόμενα κεφάλαια.

Μη αναστρέψιμες παθήσεις

Κάποιες παθήσεις έχουν ενταχθεί στον [Πίνακα μη αναστρέψιμων παθήσεων](#), και η διάρκεια αναπηρίας καθορίζεται επ' αόριστον. Αυτό σημαίνει πως το ποσοστό αναπηρίας πρέπει να βγει εφ' όρου ζωής. Σε περίπτωση που πάσχετε από πάθηση που υπάρχει στον συγκεκριμένο πίνακα και στην Γ.Α.Π.Α. υπάρχει ημερομηνία λήξης του ποσοστού, πρέπει να κάνετε ένσταση, στην οποία να αναφέρεται πως «Σύμφωνα με το ΦΕΚ Β' 1224/17-3-22, η πάθηση είναι μη αναστρέψιμη και το ποσοστό αναπηρίας πρέπει να βγει επ' αόριστον».

Από τα λυσσοσωμικά νοσήματα στον συγκεκριμένο πίνακα έχουν ενταχθεί οι:

- Νόσος Gaucher, Fabry και Pompe.

Σε περίπτωση που η πάθηση δεν αναγράφεται στον συγκεκριμένο πίνακα, αλλά είναι Σπάνια, το ποσοστό αναπηρίας πρέπει να έχει διάρκεια 5 – 10 έτη την πρώτη φορά που περνάμε από ΚΕ.Π.Α. και στην λήξη αυτών των ετών, στη δεύτερη κρίση, όσα κρίνονται μη αναστρέψιμα από πλευράς

δυσλειτουργίας και κλινικής σημειολογίας, κρίνονται επ' αόριστον. Και πάλι στην περίπτωση των Σπανίων Παθήσεων, αν το ποσοστό αναπηρίας βγει για λιγότερο από 5 έτη, πρέπει να κάνετε ένσταση, στην οποία να αναφέρεται πως «Σύμφωνα με το ΦΕΚ Β' 1224/17-3-22, και εφόσον η πάθηση είναι σπάνια, το ποσοστό αναπηρίας πρέπει να βγει για τουλάχιστον 5 έτη».

Σημείωση: Ο χαρακτηρισμός της «σπανιότητας» μιας πάθησης, πραγματοποιείται μόνο όταν ο θεράπων ιατρός δηλώνει στον εισηγητικό φάκελο τον ORPHACODE. Είναι σημαντικό να επιμένετε στους ιατρούς σας να συμπληρώνουν τον συγκεκριμένο κωδικό σπανίων παθήσεων στον εισηγητικό σας φάκελο.

ΚΑΡΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 146/27-07-22, αρ. 102 - 112](#), [ΦΕΚ Β' 932/23-2-23](#), [Α.Π. 10202/31-01-23](#)

Περιγραφή:

Η Κάρτα Αναπηρίας, με την επίδειξή της από τον δικαιούχο της και την ψηφιακό έλεγχο εγκυρότητας, αποδεικνύει την ταυτότητα του κατόχου της, την ιδιότητα του ως ατόμου με αναπηρία και το κλιμάκιο ποσοστού αναπηρίας που του έχει αναγνωρισθεί.

Οι κάτοχοι Κάρτας Αναπηρίας μπορούν με την επίδειξη της:

- να εξυπηρετούνται κατά προτεραιότητα σε υπηρεσίες εξυπηρέτησης κοινού και να απολαμβάνουν κάθε απαιτούμενη διευκόλυνση
- να την χρησιμοποιούν ως δικαιολογητικό αντί της πιστοποίησης αναπηρίας για τα αναγραφόμενα σε αυτήν δεδομένα.

Στο επόμενο στάδιο, σταδιακά θα ενσωματώνονται παροχές στην Κάρτα. Για κάθε νέα παροχή που θα ενσωματώνεται στην Κάρτα, θα ενημερώνεστε στα στοιχεία επικοινωνίας που έχετε καταχωρήσει στο σύστημα.

Η Κάρτα θα αφορά τις παροχές που απολαμβάνονται με την φυσική παρουσία του κατόχου της.

Κάρτα Αναπηρίας μπορούν να εκδώσουν όλα τα άτομα με αναπηρία, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, που είναι καταγεγραμμένα στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία και έχουν πιστοποίηση αναπηρίας σε ισχύ κατά τον χρόνο έκδοσης της Κάρτας. Η καταχώρηση στο Μητρώο γίνεται αυτόματα μέσω διαλειτουργικότητας, εφόσον τα στοιχεία της πιστοποίησης είναι ψηφιακά διαθέσιμα και δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα πληρότητας ή ορθότητας των στοιχείων όπως είναι αποτυπωμένα στην πιστοποίηση (ιδίως του ΑΦΜ και ΑΜΚΑ).

Προβλέπονται οι ακόλουθοι τύποι Κάρτας Αναπηρίας:

- (α) εκτυπώσιμο έγγραφο (όπως τα πιστοποιητικά εμβολιασμού)
- (β) σε ψηφιακή μορφή στην εφαρμογή Gov.gr Wallet (ώστε να έχετε την Κάρτα στο κινητό σας - σύντομα θα είναι διαθέσιμο)
- (γ) πλαστική ψηφιακή κάρτα (προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμη)

Στην Κάρτα Αναπηρίας όλων των τύπων δεν αναγράφονται τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σας (δεν αναγράφονται δηλαδή πληροφορίες για την αναπηρία σας), πέραν των ειδικών σημάνσεων που προβλέπονται (σήμανση κλιμακίου αναπηρίας και σήμανση περί ανάγκης συνοδού).

Προκειμένου να προφυλαχθούν να ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σας, στην Κάρτα Αναπηρίας δεν αναγράφεται το συνολικό ποσοστό αναπηρίας. Αντί αυτού οι Κάρτες σημαίνονται ως εξής:

- σήμανση «I» για όσους έχουν συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 50% έως και 66%
- σήμανση «II» για όσους έχουν συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% έως και 79%
- σήμανση «III» για όσους έχουν συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω.

Το σύμβολο «Σ» υποδεικνύει ότι ο κάτοχός της χρειάζεται συνοδό, για τους σκοπούς της Κάρτας Αναπηρίας. Το σύμβολο αυτό απονέμεται:

- (α) στους ανηλίκους για το χρονικό διάστημα μέχρι την ενηλικίωσή τους.
- (β) στα άτομα που χρήζουν συμπαράστασης ετέρου προσώπου / τελούν σε απόλυτη αναπηρία
- (γ) στους δικαιούχοι Προσωπικού Βοηθού του ν.4837/2021
- (δ) στα άτομα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 16 του ν.1798/1988
- (ε) στα άτομα με κινητική αναπηρία με ποσοστό αυτής τουλάχιστον 67%
- (στ) στα άτομα με ψυχική αναπηρία με ποσοστό αυτής τουλάχιστον 80%
- (ζ) στα άτομα με οπτική αναπηρία με ποσοστό αυτής τουλάχιστον 80%
- (η) στα άτομα με απόλυτη αναπηρία όρασης
- (θ) στα άτομα με νοητική υστέρηση (ICD-10: F70-F79), ή με χρωμοσωμικές ανωμαλίες (ICD-10: Q90-Q99), ή ειδικές μικτές αναπτυξιακές διαταραχές (ICD-10: F83), ή διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (ICD-10:F84) ή άλλες διαταραχές της ψυχολογικής ανάπτυξης (ICD-10: F88) ή διάφορες διαταραχές της ψυχολογικής ανάπτυξης (ICD-10: F89), με ποσοστό αναπηρίας οποιαδήποτε από αυτές τουλάχιστον 50%
- (ι) στα άτομα με επιληψία (ICD-10: G40) με ποσοστό αυτής της αναπηρίας τουλάχιστον 80%.

Διαδικασία: Μπορείτε είτε

(α) να κάνετε αίτηση στο karta.epan.gov.gr, ώστε θα παραχθεί σχετικό έγγραφο το οποίο μπορείτε να τυπώσετε. Εισέρχεται με τους ατομικούς κωδικούς taxisnet. Δεν χρειάζεστε κανένα δικαιολογητικό. Μπορείτε να δείτε αναλυτικά τα βήματα στον σχετικό [οδηγό χρήσης](#), είτε

(β) μέσω της εφαρμογής wallet.gov.gr, ώστε θα έχετε την Κάρτα στο κινητό σας τηλέφωνο.

Σε περίπτωση ανήλικου: Ισχύουν και για κάθε ανήλικο ή συμπαραστατούμενο οι ίδιες προϋποθέσεις. Θα πρέπει να έχει πιστοποίηση αναπηρίας σε ισχύ, ΑΦΜ, κωδικούς taxisnet, και να έχει φωτογραφία (είτε αστυνομικής ταυτότητας είτε μέσω της εφαρμογής [MyPhoto για πολίτες](#)). Σχετικά με το ΑΦΜ και τους κωδικούς taxisnet, Παρακαλούμε δείτε σχετικώς στους [Χρήσιμους Συνδέσμους](#) τις αντίστοιχες εφαρμογές.

Για την έκδοση φωτογραφίας μέσω του MyPhoto, χρειάζεται να έχει εγγραφεί με δικό του αριθμό κινητού τηλεφώνου στο [Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας \(ΕΜΕπ\)](#).

Ειδικώς για την εγγραφή στο ΕΜΕπ, μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#). Επισημαίνεται ότι ο αριθμός κινητού μπορεί να καταχωρισθεί μόνο μία φορά (δηλαδή για ένα πρόσωπο) και δεν μπορείτε να καταχωρήσετε το αριθμό του δικού σας κινητού. Η επιβεβαίωση του αριθμού του κινητού τηλεφώνου, γίνεται είτε μέσω χρηματοπιστωτικού ιδρύματος (εάν έχει το παιδί κωδικούς web banking) ή παρόχου υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας, είτε μέσω Κ.Ε.Π.. Εναλλακτικά, αν είστε κάτοικος εξωτερικού, μπορείτε να επισκεφθείτε την οικεία προξενική αρχή.

Για την εξυπηρέτησή σας από τα ΚΕΠ, θα πρέπει να μεταβείτε σε ΚΕΠ με το ανήλικο τέκνο σας έχοντας μαζί σας:

1. Το κινητό τηλέφωνο με τον νέο αριθμό που θέλετε να δηλώσετε για το ανήλικο τέκνο σας
2. Το ταυτοποιητικό σας έγγραφο
3. Σε περίπτωση που το ανήλικο τέκνο σας είναι άνω των δώδεκα (12) ετών αυτό θα πρέπει να φέρει μαζί του το Αστυνομικό του Δελτίο ταυτότητας. Διαφορετικά θα χρειαστείτε πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (για να αποδείξετε τη σχέση μαζί του).

Για περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες για την Κάρτα Αναπηρίας, επισκεφτείτε το επίσημο [site: www.epan.gov.gr/faq_karta](http://www.epan.gov.gr/faq_karta)

ΕΦΟΡΙΑ

1. Απαλλαγή 100% από ΕΝΦΙΑ

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν.4223/2013, άρθρο 7, παρ.1,2 \(ΦΕΚ Α' 287/31-12-13\)](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή - Προϋποθέσεις:

Τα Άτομα με Αναπηρία δικαιούνται 100% απαλλαγή από τον ΕΝΦΙΑ, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α) Το συνολικό φορολογητέο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου φορολογικού έτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. δεν υπερβαίνει τις δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, προσαυξημένο κατά χίλια (1.000) ευρώ για τον ή την σύζυγο και κάθε εξαρτώμενο μέλος,
- β) το σύνολο της επιφάνειας των κτισμάτων στα οποία κατέχουν δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ο υπόχρεος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του, λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού συνιδιοκτησίας, δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα (150 μ²),
- γ) ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος και τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του δεν έχουν ή δεν ευθύνονται με ληξιπρόθεσμες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί προς το Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία και
- δ) ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων ισούται ή υπερβαίνει τα τρία, ή ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του έχει αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

Διαδικασία: Δηλώνει το ποσοστό αναπηρίας ο λογιστής στην φορολογική δήλωση.

2. Αφορολόγητες και ακατάσχετες οι προνοιακές παροχές σε χρήμα

Θεσμικό πλαίσιο: [Αριθμ. Δ12α/Γ.Π.οικ.68856/2202, Άρθρο 11 \(ΦΕΚ Β' 5855/28-12-18\)](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας, δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος και επομένως δεν φορολογούνται. Επιπλέον το ποσό προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση ή κράτηση χαρτοσήμου, δεν κατάσχεται, ούτε

συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, ιδιώτες ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα

Διαδικασία: Δηλώνει το ποσοστό αναπηρίας ο λογιστής στην φορολογική δήλωση.

3. Μείωση Φόρου Εισοδήματος κατά 200€

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν. 4172/2013, άρθρο 17, παρ. 1 \(ΦΕΚ Α' 167/13-07-2013\)](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Πρόσθετη μείωση φόρου ποσού διακοσίων (200) ευρώ προβλέπεται για τα ακόλουθα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου:

α) πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας. Δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία

Διαδικασία: Δηλώνει το ποσοστό αναπηρίας ο λογιστής στην φορολογική δήλωση.

4. Απαλλαγή φορολογίας εισοδήματος

Θεσμικό πλαίσιο: [Αριθμ. Α.1041 άρθρο 6, παρ. 5 \(ΦΕΚ Β' 353/11-02-2019\)](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Για την απαλλαγή από τη φορολογία εισοδήματος των μισθών, συντάξεων και της πάγιας αντιμισθίας, καθώς και των εισοδημάτων των περιπτώσεων δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 τα οποία εξομοιώνονται φορολογικά με μισθό (ΠΟΛ. 1098/2016 και ΠΟΛ. 1096/2017), τα οποία χορηγούνται σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), απαιτούνται καταρχήν οι γνωματεύσεις των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), το οποίο συστήθηκε και λειτουργεί μετά την 1.9.2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3863/2010.

Γίνονται δεκτές και οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 1.9.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των Νομαρχιών, οι οποίες έχουν δοθεί για οποιαδήποτε χρήση και χρησιμοποιούνται εξίσου για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής απαλλαγής επ' αόριστον, αν πρόκειται για επ' αόριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους, εφόσον είχαν εκδοθεί σύμφωνα με όσα ίσχυαν στο σχετικό φορολογικό πλαίσιο κατά τον χρόνο έκδοσής τους.

Εναλλακτικά, ο φορολογούμενος για την πιστοποίηση της ύπαρξης αναπηρίας μπορεί να προσκομίσει και γνωματεύσεις των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών του Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.),

του Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), της Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3 863/2010, οι εν λόγω Υγειονομικές Επιτροπές δεν έχουν καταργηθεί και εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά την 1.9.2011. Σε όλες τις ανωτέρω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και να βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της αναπηρίας του προσώπου που αφορούν, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία, ενώ σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι σε ισχύ το φορολογικό έτος για το οποίο ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εφαρμογή των οικείων διατάξεων.

Σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος λαμβάνει σύνταξη από ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, επειδή έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), αρκεί να προσκομίζει βεβαίωση του συνταξιοδοτικού φορέα ή απόφαση συνταξιοδότησης ή απόφαση παράτασης της σύνταξης, από την οποία να προκύπτει ότι, κατόπιν ιατρικής κρίσης από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή, συνταξιοδοτήθηκε με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), ως και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η αναπηρία αυτή. Όταν η σύνταξη αναπηρίας καθίσταται αυτοδίκαια οριστική (παρατείνεται για χρόνο αόριστο), για τους ασφαλισμένους όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, δεν απαιτείται εκ νέου ιατρική εξέταση από αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή και για την απαλλαγή της από τον φόρο εισοδήματος απαιτείται:

- α)** απόφαση μονιμοποίησης της αναπηρικής σύνταξης (ή παράτασης επ' αόριστο) από τον αρμόδιο συνταξιοδοτικό φορέα και
- β)** γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής Αναπηρίας όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που τελούσε σε ισχύ κατά τη μονιμοποίηση της αναπηρικής σύνταξης, η οποία πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, είτε αυτή αφορά σε γνωμάτευση προ ΚΕ.Π.Α. Υγειονομικής Επιτροπής, είτε γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ΚΕ.Π.Α. από 1/9/2011 και εξής (Γ23/312-30.12.2016 έγγραφο του Ι.Κ.Α.).

Εάν ο φορολογούμενος διαθέτει περισσότερες από μία γνωματεύσεις αναπηρίας, του ίδιου ή διαφορετικών φορέων και η μία εξ αυτών ή και οι δύο ισχύουν μέσα στο φορολογικό έτος 2018, πιστοποιώντας διαφορετικά ποσοστά αναπηρίας, τότε λαμβάνεται υπόψη η γνωμάτευση με το ευνοϊκότερο ποσοστό αναπηρίας. Στο επόμενο φορολογικό έτος θα λαμβάνεται υπόψη η τελευταία εκδοθείσα γνωμάτευση.

Διαδικασία:

Δηλώνει το ποσοστό αναπηρίας ο λογιστής στην φορολογική δήλωση.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

1. Μειωμένο ωράριο εργασίας

Θεσμικό πλαίσιο: [παρ. 8, αρ. 30 του Ν. 3731/2008 \(Α' 263\)](#), [άρθρο 8 του Ν.2880/2001](#), [Διευκρινιστική εγκύκλιος ΔΙΑΔΠ/Φ.Β.3/9763](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% και άνω στους ίδιους τους ασθενείς και στα παιδιά, 100% στους συζύγους

Περιγραφή:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 30 του Ν. 3731/2008 (Α'263), η **μείωση του ωραρίου κατά μία (1) ώρα την ημέρα**, χωρίς ανάλογη περικοπή των αποδοχών, αφορά σε τακτικούς υπαλλήλους ή υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., οι οποίοι ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) είναι τυφλοί ή παραπληγικοί-τετραπληγικοί, ή νεφροπαθείς τελικού σταδίου ή έχουν βεβαιωμένη αναπηρία σε ποσοστό **67% και άνω**.

β) έχουν παιδιά με πνευματική, ψυχική ή σωματική αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω.

γ) Έχουν σύζυγο με αναπηρία σε ποσοστό 100%, τον οποίο συντηρούν.

Ειδικώς, για την κατηγορία των τυφλών τηλεφωνητών, η μείωση του ωραρίου εργασίας ορίζεται σε δύο (2) ώρες ημερησίως.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.2880/2001 στην (β) κατηγορία εμπίπτουν και οι υπάλληλοι που έχουν με δικαστική απόφαση την επιμέλεια ατόμου με ειδικές ανάγκες, καθώς και ανάδοχοι γονείς ατόμου με ειδικές ανάγκες, για όσο χρόνο διαρκεί η αναδοχή.

Τα ανωτέρω ισχύουν, σύμφωνα με την αριθμ.268/2012 Γνωμοδότηση του ΣΤ΄ Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και σε περιπτώσεις υπαλλήλων, τακτικών ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., οι οποίοι απολαμβάνουν ειδικού ωραρίου λόγω των συνθηκών εργασίας τους.

Ακολουθως, γίνεται αποδεκτό ότι η κατά τα ανωτέρω διευκόλυνση του μειωμένου κατά μία (1) ώρα την ημέρα ωραρίου εργασίας, χωρίς ανάλογη περικοπή των αποδοχών, συνιστά αυτοτελές δικαίωμα των υπαλλήλων που καλύπτουν τις νόμιμες προϋποθέσεις, το οποίο δεν απονέμεται μόνο σε όσους από αυτούς εργάζονται με το γενικώς ισχύον ωράριο εργασίας, αλλά δίδεται σωρευτικά και σε όσους ήδη απολαμβάνουν ειδικού ωραρίου, το οποίο θεσπίζεται από άλλες διατάξεις που ρυθμίζουν τις εργασιακές τους συνθήκες.

Στο σημείο αυτό, δέον να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθ. 16 του Ν. 2527/1997, ως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 49 παρ. 9β του Ν. 4674/2020 (ΦΕΚ Α΄ 53) , σε περίπτωση που για κάθε υπάλληλο σύμφωνα με τις παρ. 4 και 5 (του Ν. 2527/1997), αντιστοιχούν περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα, το ωράριο δεν μειώνεται αθροιστικά, ενώ σε περίπτωση που για το ίδιο πάσχον πρόσωπο δικαιούχοι της διευκόλυνσης είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι, με δήλωση των συνδικαιούχων υπαλλήλων καθορίζεται ποιος υπάλληλος θα κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου.

Διαδικασία: Διεκδικείτε αυτό το δικαίωμα στην υπηρεσία σας έχοντας ως απαραίτητο έγγραφο την Γνωμάτευση Ποσοστού Αναπηρίας που πρέπει να είναι σε ισχύ.

2. Ειδική άδεια των 22 ημερών

Θεσμικό πλαίσιο: Υπάρχουν πολλοί Νόμοι που διέπουν τις άδειες. Συγκεντρωτικές και πρόσφατες πληροφορίες θα βρείτε στην Διευκρινιστική Εγκύκλιο [ΔΙΔΑΔ/Φ.69/117/οικ.11102](#) και στο [ΦΕΚ Α΄ 53/11-3-20](#) ενώ στην περιγραφή αναφέρεται συγκεκριμένα το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κάθε περίπτωση.

Ποσοστό Αναπηρίας:

Περιγραφή:

Α) Υπάλληλοι που πάσχουν οι ίδιοι ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει από νόσημα, το οποίο:

- απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή
- χρήζει περιοδικής νοσηλείας, δικαιούνται ειδική

άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα και στην αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.51/538/12254/14-5-2007 εγκύκλιο για τον καθορισμό των ανωτέρω νοσημάτων, η εν λόγω άδεια θα πρέπει να χορηγείται στους δικαιούχους εφόσον πληρούνται οι εξής δύο προϋποθέσεις:

- ✓ κατάθεση γνωμάτευσης της αρμόδιας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία θα πιστοποιείται αιτιολογημένα ότι η πάθηση από την οποία πάσχουν ο/ίδια οι υπάλληλοι, ο/η σύζυγος ή κάποιο τέκνο τους, χρήζει τακτικών μεταγγίσεων αίματος ή περιοδικής νοσηλείας σε δημόσιο ή ιδιωτικό νοσηλευτικό ίδρυμα.

- ✓ προσδιορισμός του χρονικού διαστήματος, για το οποίο απαιτείται η νοσηλεία αυτή οι τακτικές μεταγγίσεις, εφόσον δεν προκύπτει ήδη από τα δικαιολογητικά της προηγούμενης περίπτωσης.

Ως τέκνα για την εφαρμογή της παρούσας νοούνται τα ανήλικα τέκνα, για τα οποία ο γονέας έχει την φροντίδα και επιμέλεια αυτών, καθώς βάσει των ισχυουσών πλέον ρυθμίσεων, όπου ο νομοθέτης επιθυμεί να χορηγεί δικαίωμα ειδικής άδειας και για ενήλικα τέκνα, το προβλέπει ρητώς.

Β) Η ειδική άδεια των 22 ημερών χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.), εφόσον αυτά είναι ανήλικα ή ενήλικα που δεν εργάζονται λόγω των παθήσεων αυτών.

Σε συνέχεια και των προηγούμενων σχετικών αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.51/538/12254/14-5-2007 και ΔΙΔΑΔ/Φ.69/94/οικ.27322/8-8-2017, ΑΔΑ: ΩΡ9Θ465ΧΘΨ-ΛΤΥ, εγκυκλίων, διευκρινίζεται ότι για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας, η οποία χορηγείται ανεξαρτήτως του εάν τα τέκνα χρήζουν ή όχι περιοδικής νοσηλείας και χωρίς γνωμάτευση υγειονομικής επιτροπής, απαιτείται:

- ✓ γνωμάτευση από δημόσιο Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο ή παιδοψυχιατρικό τμήμαδημοσίου νοσοκομείου, στην οποία θα δηλώνεται η βαριά νοητική στέρηση ή το σύνδρομο Down ή η Δ.Α.Δ.
- ✓ σε περίπτωση που το τέκνο είναι ενήλικο, απαιτείται προσκόμιση εκείνων των δικαιολογητικών (όπως π.χ. φορολογικές δηλώσεις, πιστοποιητικά ΚΕΠΑ ή άλλα αρμοδίως χορηγηθέντα δημόσια έγγραφα), από τα οποία θα προκύπτει ότι το τέκνο δεν εργάζεται και είναι ανίκανο προς εργασία λόγω της παθήσεως αυτής.

Γ) Με τις ρυθμίσεις των ως άνω διατάξεων προβλέπεται, για πρώτη φορά με νομοθετική ρύθμιση, η δυνατότητα χορήγησης αυξημένου αριθμού ημερών ειδικής άδειας (32 ημέρες) είτε σε περίπτωση που ο υπάλληλος δικαιούται την ειδική άδεια για περισσότερα από ένα πρόσωπα είτε σε περίπτωση που, για το ίδιο πρόσωπο, δικαιούχοι της άδειας είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι. Ειδικότερα:

- Σε περίπτωση που ο/η υπάλληλος δικαιούται την ειδική άδεια των 22 ημερών για περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα σύμφωνα με τις διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παρ. 2 του άρθρου 50 του ΥΚ, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο.
- Σε περίπτωση που για το ίδιο πάσχον πρόσωπο δικαιούχοι της άδειας είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα δύο (32) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο για το σύνολο των δικαιούχων υπαλλήλων αθροιστικά.

Στην περίπτωση αυτή οι συνδικαιούχοι, με κοινή τους δήλωση, η οποία κατατίθεται στις υπηρεσίες τους, καθορίζουν ποιος θα κάνει χρήση της άδειας και για πόσο χρονικό διάστημα.

Σε κάθε περίπτωση πάντως η συνολική διάρκεια της άδειας δεν μπορεί να υπερβεί τις τριάντα (32) εργάσιμες ημέρες ετησίως για το σύνολο των συνδικαιούχων υπαλλήλων.

Επιπλέον, ο κάθε δικαιούχος θα πρέπει να δηλώνει υπεύθυνα κάθε φορά στη σχετική αίτηση χορήγησης, πόσες ημέρες της δικαιούμενης από κοινού άδειας των 32 ημερών έχει κάνει ήδη χρήση ο άλλος συνδικαιούχος στην υπηρεσία, όπου εργάζεται.

Επισημαίνεται ότι η ως άνω ειδική άδεια των 22 ή 32 ημερών, κατά περίπτωση, χορηγείται είτε συνεχόμενα είτε τμηματικά ανά ημερολογιακό έτος, ήτοι από 01/01 έως 31/12 του κάθε έτους και δεν μεταφέρεται στο επόμενο έτος τυχόν μέρος της άδειας που δεν χορηγήθηκε έως 31/12. Επισημαίνεται δε ότι η εν λόγω άδεια χορηγείται ολόκληρη και όχι αναλογία αυτής, ανεξαρτήτως

του χρονικού σημείου εντός του έτους κατά το οποίο ο/η υπάλληλος θα υποβάλει τη σχετική αίτηση και εκδοθεί η απόφαση χορήγησής της.

Διαδικασία: Εξαρτάται από την κάθε υπηρεσία

3. Ειδική άδεια 6 ημερών λόγω αναπηρίας

Θεσμικό πλαίσιο: Υπάρχουν πολλοί Νόμοι που διέπουν τις άδειες. Συγκεντρωτικές και πρόσφατες πληροφορίες θα βρείτε στην Διευκρινιστική Εγκύκλιο [ΔΙΔΑΔ/Φ.69/117/οικ.11102](#) και στο [ΦΕΚ Α' 53/11-3-20](#) ενώ στην περιγραφή αναφέρεται συγκεκριμένα το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κάθε περίπτωση.

Ποσοστό Αναπηρίας: 50% και άνω

Περιγραφή:

Στη νέα παρ. 3 του άρθρου 50 του ΥΚ προβλέπεται, για πρώτη φορά, η δυνατότητα χορήγησης άδειας επιπλέον της κανονικής και για τους υπαλλήλους που έχουν τέκνα με ποσοστό αναπηρίας άνω του 50% και δεν υπάγονται στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 50 του ΥΚ, ενώ προβλέπεται και σε αυτή την περίπτωση προσαύξηση σε περίπτωση που οι προϋποθέσεις συντρέχουν για περισσότερα πρόσωπα ή υπάρχουν περισσότεροι συνδικαιούχοι. Ειδικότερα:

i) Υπάλληλοι που δεν υπάγονται στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 50 του ΥΚ, για τις οποίες χορηγείται η ειδική άδεια των 22 ημερών και

α) έχουν οι ίδιοι ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, ή

β) έχουν ανήλικα ή ενήλικα τέκνα, τα οποία δεν εργάζονται λόγω της αναπηρίας αυτής, με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω,

δικαιούνται ειδική άδεια έξι (6) εργάσιμων ημερών με αποδοχές κάθε χρόνο, επιπλέον της κανονικής.

Προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω ειδικής άδειας είναι:

- ✓ ο/η υπάλληλος να μην δικαιούται την ειδική άδεια των 22 ημερών για το ίδιο πρόσωπο
- ✓ πιστοποίηση ποσοστού αναπηρίας 50% και άνω για τον/την ίδιο/ -α τον/την υπάλληλο ή τέκνο αυτού/αυτής από ΚΕ.Π.Α.
- ✓ εφόσον τα τέκνα είναι ενήλικα, απαιτείται προσκόμιση εκείνων των δικαιολογητικών (όπως π.χ. φορολογικές δηλώσεις, πιστοποιητικά ΚΕΠΑ ή άλλα αρμοδίως χορηγηθέντα δημόσια έγγραφα), από τα οποία θα προκύπτει ότι το τέκνο δεν εργάζεται και είναι ανίκανο προς εργασία λόγω της αναπηρίας.

ii) Σε περίπτωση που ο/η υπάλληλος δικαιούται την ειδική άδεια για περισσότερα από ένα πάσχοντα πρόσωπα, η ειδική άδεια των 6 ημερών με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο.

- Σε περίπτωση που για το ίδιο πάσχον πρόσωπο δικαιούχοι της άδειας είναι περισσότεροι του ενός υπάλληλοι, η ειδική άδεια με αποδοχές προσαυξάνεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες τον χρόνο για το σύνολο των δικαιούχων υπαλλήλων αθροιστικά.
- Με δήλωση των συνδικαιούχων υπαλλήλων καθορίζεται ο αριθμός των ημερών που θα λάβει κάθε δικαιούχος υπάλληλος από το σύνολο των δέκα (10) εργάσιμων ημερών τον χρόνο που δικαιούνται για το ίδιο πάσχον πρόσωπο αθροιστικά.

Διαδικασία: Εξαρτάται από την κάθε υπηρεσία

4. Χορήγηση Ειδικών Αδειών σε Δικαστικούς Συμπαραστάτες

Θεσμικό πλαίσιο: Υπάρχουν πολλοί Νόμοι που διέπουν τις άδειες. Συγκεντρωτικές και πρόσφατες πληροφορίες θα βρείτε στην Διευκρινιστική Εγκύκλιο [ΔΙΔΑΔ/Φ.69/117/οικ.11102](#) και στο [ΦΕΚ Α' 53/11-3-20](#) ενώ στην περιγραφή αναφέρεται συγκεκριμένα το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κάθε περίπτωση.

Ποσοστό αναπηρίας: 50% και άνω

Περιγραφή:

Για πρώτη φορά με τη νομοθετική ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 50 του ΥΚ προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης των ειδικών αδειών των παρ. 2 και 3 του ίδιου άρθρου και σε δικαστικούς συμπαραστάτες προσώπων που πληρούν τις προϋποθέσεις των διατάξεων είτε η καθημερινή φροντίδα των προσώπων αυτών παρέχεται από αρμόδια ιδρύματα και φορείς κοινωνικής πρόνοιας είτε όχι, με πρόβλεψη, ωστόσο, για χορήγηση μειωμένου αριθμού ημερών άδειας στην πρώτη περίπτωση.

Ειδικότερα για τη χορήγηση των ειδικών αδειών σε δικαστικούς συμπαραστάτες απαιτείται κατά περίπτωση να πληρούνται οι κάτωθι προϋποθέσεις:

Γενικές προϋποθέσεις:

- ✓ Δικαστική απόφαση, με την οποία ο/η υπάλληλος ορίζεται δικαστικός συμπαραστάτης.
- ✓ Ρητή ανάθεση της επιμέλειας του συμπαραστατούμενου στον δικαστικό συμπαραστάτη με τη δικαστική απόφαση (σχετική και η αριθ. 77/2018 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).
- ✓ Για τη χορήγηση ολόκληρης της άδειας των 22 ημερών θα πρέπει η καθημερινή φροντίδα των συμπαραστατούμενων να μην παρέχεται από αρμόδια ιδρύματα και φορείς κοινωνικής πρόνοιας. Η συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του/της υπαλλήλου.

Ειδικές προϋποθέσεις:

α) Για τη χορήγηση της ειδικής άδειας των 22 ημερών απαιτείται ο/η συμπαραστατούμενος/η να πάσχει από τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 50 νοσήματα ή από ανοϊκή συνδρομή. Για τη διαπίστωση συνδρομής των νοσημάτων της παρ. 2 του άρθρου 50 του ΥΚ ισχύουντα ανωτέρω αναφερόμενα για τη χορήγηση της ειδικής άδειας των 22 ημερών ενώ για τη συνδρομή της προϋπόθεσης της ανοϊκής συνδρομής απαιτείται σχετική ιατρική γνωμάτευση ή να προκύπτει αυτό από το σκεπτικό της δικαστικής απόφασης περί δικαστικής συμπαράστασης.

β) Για τη χορήγηση της ειδικής άδειας των 6 ημερών απαιτείται:

- ✓ ο/η υπάλληλος να μην δικαιούται την ειδική άδεια των 22 ημερών και
- ✓ ο/η συμπαραστατούμενος/η να έχει ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω βάσει σχετικού πιστοποιητικού από Κ.Ε.Π.Α.

Σε περίπτωση που από την υπεύθυνη δήλωση που προσκομίζουν οι υπάλληλοι-δικαστικοί συμπαραστάτες προκύπτει ότι η φροντίδα των συμπαραστατούμενων παρέχεται από αρμόδια ιδρύματα και φορείς κοινωνικής πρόνοιας, τότε οι υπάλληλοι αυτοί, τηρουμένων κατά περίπτωση των λοιπών προϋποθέσεων, δικαιούνται το ήμισυ των προβλεπομένων ειδικών αδειών των παρ. 2 και 3 του άρθρου 50 του ΥΚ, ήτοι έντεκα (11) και τρεις (3) ημέρες το έτος, αντίστοιχα.

Διαδικασία: Εξαρτάται από την κάθε υπηρεσία

5. Απόσπαση Δημοσίων Υπαλλήλων – Γονέων παιδιών με αναπηρία που φοιτούν στη τριτοβάθμια εκπαίδευση

Θεσμικό πλαίσιο: [N.3230/2004, άρθρο 12 \(ΦΕΚ 44 τ.Α΄ 11-2-04\).](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% των παιδιών

Περιγραφή:

Μόνιμοι υπάλληλοι και υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που είναι γονείς ή έχουν την επιμέλεια ασθενών με ποσοστό 67% τα οποία φοιτούν σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα μεταγραφής σε άλλη σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία εδρεύει στην πόλη όπου υπηρετεί ο γονέας ή ο έχων την επιμέλεια του ατόμου με αναπηρία, μπορούν να αποσπώνται σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, στις πόλεις όπου σπουδάζουν τα άτομα με αναπηρία, για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο φοίτησης και μέχρι δύο (2) το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη τους.

Διαδικασία:

Διεκδικείτε αυτό το δικαίωμα στην υπηρεσία σας έχοντας ως απαραίτητο έγγραφο την Γνωμάτευση Ποσοστού Αναπηρίας που πρέπει να είναι σε ισχύ.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ

1. Άδεια 10 ημερών σε γονείς παιδιών με σπάνια νοσήματα

Θεσμικό Πλαίσιο: [Αρ. 24 ΦΕΚ Α΄ 28/22-2-22](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Η παρ. 1 του άρθρου 43 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101), περί της ειδικής γονικής άδειας που χορηγείται σε εργαζόμενους γονείς λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών, τροποποιείται:

α) με την προσθήκη πρόβλεψης για χορήγηση της άδειας και για την αντιμετώπιση των αναγκών παιδιών με σπάνιο νόσημα ή πάθηση, σύμφωνα με τον κατάλογο της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4213/2013 (Α΄ 261), και εφόσον στην τελευταία περίπτωση συντρέχει ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω,

β) με την αναφορά σε νοητική αναπηρία και όχι σε νοητική στέρηση, και η παρ. 1 του άρθρου 43 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στους εργαζόμενους γονείς, κατά την έννοια του άρθρου 33, χορηγείται ειδική γονική άδεια, διάρκειας δέκα (10) εργασίμων ημερών κατ΄ έτος, με αποδοχές, για την αντιμετώπιση των αναγκών παιδιών έως δεκαοκτώ (18) ετών συμπληρωμένων, με νόσημα που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση, με νεοπλασματική ασθένεια ή που χρήζει μεταμόσχευσης ή με σπάνιο νόσημα ή πάθηση, σύμφωνα με τον κατάλογο της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4213/2013 (Α΄ 261), και εφόσον στην τελευταία περίπτωση συντρέχει ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, ή παιδιών, ανεξαρτήτως της ηλικίας τους, με βαριά νοητική αναπηρία ή σύνδρομο DOWN ή αυτισμό.»

Σημείωση: Για να χαρακτηριστεί και να αναγνωριστεί η πάθηση ως Σπάνια, θα πρέπει να αναφέρεται ο ORPHACODE στη Γνωμάτευση του Ποσοστού Αναπηρίας και αυτό συμβαίνει μόνο όταν ο θεράπων ιατρός δηλώνει στον εισηγητικό φάκελο τον ORPHACODE. Είναι σημαντικό να επιμένετε στους ιατρούς σας να συμπληρώνουν τον συγκεκριμένο κωδικό σπανίων παθήσεων στον εισηγητικό σας φάκελο.

Λιαδικασία: Διεκδικείτε αυτό το δικαίωμα στην υπηρεσία σας ή στον εργοδότη σας έχοντας ως απαραίτητο έγγραφο την Γνωμάτευση Ποσοστού Αναπηρίας που πρέπει να είναι σε ισχύ.

ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ

1. Πρόσληψη σε Δημόσιες Υπηρεσίες, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν. 2643/1998 \(ΦΕΚ Α' 220/28-09-1998\)](#),
[Ν.4611 \(ΦΕΚ Α'73/17.5.2019\)](#)

Ποσοστό αναπηρίας: Άτομα με 50% και πάνω, Όσοι έχουν τέκνο, αδερφό ή σύζυγο με 67% αναπηρία και άνω

Περιγραφή:

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των δύο βαθμών υποχρεούνται να διορίζουν ή να προσλαμβάνουν πρόσωπα προστατευόμενα από το άρθρο 1 του Ν. 2643/1998, όπως ισχύει, χωρίς διαγωνισμό ή επιλογή, σε εγκεκριμένες θέσεις που αντιστοιχούν στο πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των προς προκήρυξη θέσεων του οικείου φορέα.

Προϋπόθεση:

Άτομα με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον και με περιορισμένη δυνατότητα για επαγγελματική απασχόληση εξαιτίας οποιασδήποτε χρόνιας σωματικής ή πνευματικής ή ψυχικής πάθησης ή βλάβης (άτομα με αναπηρία), εφόσον είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο ανέργων αναπήρων της Δ.ΥΠ.Α. (Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης – πρώην Ο.Α.Ε.Δ)

Όσοι έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, εξαιτίας βαριών ψυχικών και σωματικών παθήσεων, οι οποίες διαπιστώνονται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές.

Εξαιρούνται:

Όσοι παίρνουν σύνταξη από το Δημόσιο ή οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ή επικουρικής ασφάλισης αθροιστικά μεγαλύτερη από το κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος που καταβάλει κάθε φορά το ΙΚΑ. Ειδικά οι παραπληγικοί – τετραπληγικοί, ημιπληγικοί, κωφοί και τυφλοί αποκλείονται, εφόσον λαμβάνουν το διπλάσιο της σύνταξης αυτής.

Διαδικασία:

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να έχουν Γνωμάτευση Ποσοστού Αναπηρίας από τα ΚΕ.Π.Α. σε ισχύ, να εγγραμμένοι στο μητρώο ανέργων αναπήρων της Δ.ΥΠ.Α. (πρώην ΟΑΕΔ) και να παρακολουθούν τις ενημερώσεις της Δ.ΥΠ.Α. και τις προκηρύξεις του ΑΣΕΠ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (Δ.Υ.Π.Α.) (Πρώην Ο.Α.Ε.Δ.)

Η Δ.ΥΠ.Α παρέχει τις εξής εξειδικευμένες υπηρεσίες για τους άνεργους και τις άνεργες που είναι Άτομα με Αναπηρία:

- ✓ Ενημέρωση και εξειδικευμένη πληροφόρηση σχετικά με θέματα κατάρτισης, απασχόλησης και επιχειρηματικότητας,
- ✓ εξατομικευμένης υποστήριξης προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και να κατακτήσουν κοινωνική και οικονομική αυτονομία.

Οι παραπάνω υπηρεσίες παρέχονται μετά την έκδοση του Δελτίου Ανεργίας και αφού συμπληρωθεί ηλεκτρονικά από τον/την ίδιο/α τον/την άνεργο/η το Ερωτηματολόγιο (PROFILING) σχετικά με το εργασιακό του/της προφίλ και το οποίο θα έχει αναρτηθεί στο ηλεκτρονικό προφίλ του/της.

Επιπλέον, συχνά υλοποιούνται:

- προγράμματα επιδότησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών ατόμων με αναπηρία.
- επιδοτούμενα προγράμματα επιμόρφωσης για ΑμεΑ
- εύρεση επιδοτούμενης εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα μέσω των:
 - [Πρόγραμμα Απασχόλησης Ανέργων από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες \(ΕΚΟ\)](#)
 - [Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση: Α. 3.000 ανέργων που ανήκουν σε ειδικές και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες](#)

Χρειάζεται να έχετε εγγραφεί στο Ειδικό Μητρώο Ανέργων Ατόμων με Αναπηρία όπως περιγράφεται στη συνέχεια, έτσι ώστε να λαμβάνετε τις ενημερώσεις.

Ειδικό Μητρώο Ανέργων Ατόμων με Αναπηρία

Ποσοστό Αναπηρίας: 50% και άνω

Περιγραφή:

Προϋπόθεση για την εγγραφή στο ειδικό μητρώο ανέργων των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), είναι η κατοχή Γνωμάτευσης αναπηρίας από το ΚΕΠΑ σε ισχύ. Η Γνωμάτευση ΚΕΠΑ θα πρέπει να πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, καθώς και ικανότητα για εργασία*. Επισημαίνεται ότι γίνονται δεκτές και οι γνωματεύσεις της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ΙΚΑ σε ισχύ.

Το Δελτίο Ανεργίας που εκδίδεται με βάση τη Γνωμάτευση Αναπηρίας από ΚΕΠΑ έχει διάρκεια έως και τρεις (3) μήνες μετά την λήξη της ισχύος του παραστατικού αναπηρίας που προσκομίσθηκε.

**είναι κατ' εξαίρεσιν δυνατή η εγγραφή στο μητρώο ανέργων της Δ.ΥΠ.Α των Ατόμων με Αναπηρία που πάσχουν από ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω, ακόμα και στην περίπτωση που αναφέρεται μη ικανότητα για κάθε βιοποριστική εργασία στο πιστοποιητικό αναπηρίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96)*

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ

1. Δελτίο στάθμευσης ΑμεΑ

Νομικό πλαίσιο: [Ν. 1798/1988 Άρθρο 16 \(ΦΕΚ 166 Α'\)](#), [Π.Δ. 241/2005 \(ΦΕΚ 290 Α'\)](#), [Εγκύκλιος 515/2015 – \(7-1-2015\)](#), [Εγκύκλιος οικ. 53915/2727/ – \(09-09-2020\)](#)

Δικαιούχοι:

Σύμφωνα με το ΠΔ 241/2005 - (ΦΕΚ 290 Α') δικαιούχοι του Δελτίου Στάθμευσης ΑμεΑ είναι:

- Οι κάτοχοι των οχημάτων τα οποία έχουν ταξινομηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (ΦΕΚ 166/Α'/1998).
- Οι κάτοχοι Ι.Χ. οχημάτων που έχουν αποκτηθεί χωρίς τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία περί απαλλαγής τελών ταξινόμησης για Ι.Χ. επιβατικά αυτοκίνητα, οι οποίοι έχουν ενταχθεί σε προγράμματα αναδοχής ή υιοθεσίας Ατόμων με Αναπηρίες.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 515/2015 είναι επίσης:

- Πολίτες οι οποίοι κατέστησαν ΑμεΑ μετά την απόκτηση του Ι.Χ αναπηρικού αυτοκινήτου.
- Γονείς ανηλίκων τέκνων ΑμεΑ και δικαστικοί συμπαράστατες ανηλίκων-ενηλίκων ΑμεΑ.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο οικ. 53915/2727/09-09-2020:

- Πολίτες ΑμεΑ που δεν δύνανται να μετακινηθούν με όχημα που έχει ταξινομηθεί στο όνομά τους.

Για να δικαιούται το Δελτίο Στάθμευσης, το ΑμεΑ πρέπει να πάσχει από τις Παθήσεις του άρθρου 16 του Ν. 1798/88:

- Πλήρη παράλυση των κάτω ή άνω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών.
- Σοβαρή κινητική αναπηρία του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%.
- Σοβαρή κινητική αναπηρία του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με συμμετοχή κινητικής αναπηρίας του ενός ή και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67% από τα οποία τα 40% τουλάχιστον από το ένα κάτω άκρο.
- Τύφλωση και από τους δύο οφθαλμούς με συνολικό ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80 %) και άνω.
- Νοητική αναπηρία με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40.
- Αντισμός, εφόσον αυτός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή νοητική αναπηρία ή οργανικό ψυχοσύνδρομο και εξαιτίας των παθήσεων αυτών το παθών πρόσωπο έχει καταστεί ανάπηρο, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, είναι ανίκανο για εργασία και έχει ανάγκη βοήθειας.
- Μεσογειακή αναιμία.
- Νεφρική ή ηπατική ή πνευμονική ή καρδιακή ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή Μεταμόσχευση νεφρού ή ή ήπατος ή πνεύμονα.
- Συγγενής αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία) ή κυστική ίνωση ή ομόζυγο κληρονομική υπερχοληστερολαιμία, εφόσον τα άτομα εξαιτίας των παθήσεων αυτών, έχουν καταστεί ανάπηροι, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, είναι ανίκανα για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας.

Δικαιολογητικά:

Α. Οι κάτοχοι των οχημάτων τα οποία έχουν ταξινομηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (ΦΕΚ 166/Α'/1998).

Στην περίπτωση του ο δικαιούχος διαθέτει άδεια οδήγησης:

- 1) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του δικαιούχου. 2. Φωτοαντίγραφο άδειας κυκλοφορίας του οχήματος.
- 2) Φωτοαντίγραφο άδειας οδήγησης δικαιούχου.
- 3) Έγγραφο Πιστοποίησης Αναπηρίας, καθώς και βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ, με τα οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990.
- 4) Δύο (2) έγχρωμες φωτογραφίες (τύπου ταυτότητας).

Στην περίπτωση του ο δικαιούχος δεν διαθέτει άδεια οδήγησης:

- 1) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του δικαιούχου. 2. Φωτοαντίγραφο άδειας οδήγησης οδηγού.
- 2) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του οδηγού.

- 3) Φωτοαντίγραφο άδειας κυκλοφορίας του οχήματος.
- 4) Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου στην οποία ρητά θα αναφέρεται ότι «η χρήση του Δελτίου Στάθμευσης θα γίνεται στο συγκεκριμένο όχημα και μόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του Αμεα και όταν το Αμεα επιβαίνει του οχήματος»
- 5) Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου στην οποία ρητά θα ορίζει οδηγό.
- 6) Έγγραφο Πιστοποίησης Αναπηρίας, καθώς και βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ, με τα οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990.
- 7) Απόφαση οδήγησης αναπηρικού αυτοκινήτου από τρίτο πρόσωπο. \
- 8) Δύο (2) έγχρωμες φωτογραφίες (τύπου ταυτότητας)

Β. Οι κάτοχοι των οχημάτων τα οποία δεν έχουν ταξινομηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (ΦΕΚ 166/Α'/1998).

Στην περίπτωση του ο δικαιούχος διαθέτει άδεια οδήγησης:

- 1) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του δικαιούχου. 2. Φωτοαντίγραφο άδειας κυκλοφορίας του οχήματος.
- 2) Φωτοαντίγραφο άδειας οδήγησης δικαιούχου.
- 3) Έγγραφο Πιστοποίησης Αναπηρίας, καθώς και βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ, με τα οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990.
- 4) Δύο (2) έγχρωμες φωτογραφίες (τύπου ταυτότητας)

Στην περίπτωση του ο δικαιούχος δεν διαθέτει άδεια οδήγησης:

- 1) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του δικαιούχου. 2. Φωτοαντίγραφο άδειας οδήγησης οδηγού.
- 2) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του οδηγού.
- 3) Φωτοαντίγραφο άδειας κυκλοφορίας του οχήματος.
- 4) Έγγραφο Πιστοποίησης Αναπηρίας, καθώς και βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ, με τα οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990.
- 5) Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου στην οποία ρητά θα αναφέρεται ότι «η χρήση του Δελτίου Στάθμευσης θα γίνεται στο συγκεκριμένο όχημα και μόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΑμεΑ και όταν ο ΑμεΑ επιβαίνει επί του οχήματος»
- 6) Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου στην οποία ρητά θα ορίζει οδηγό.
- 7) Δύο (2) έγχρωμες φωτογραφίες (τύπου ταυτότητας)

Γ. Οι ΑμεΑ που δεν έχουν στην κυριότητα τους Ι.Χ. αυτοκίνητο.

- 1) Αντίγραφο άδειας κυκλοφορίας Ι.Χ. αυτοκινήτου, το οποίο θα εξυπηρετεί τις μετακινήσεις του ΑμεΑ και το οποίο θα είναι στην κυριότητα είτε γονέων είτε τέκνων είτε συζύγου, κατά περίπτωση.

- 2) Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του δικαιούχου. 3. Φωτοαντίγραφο της Αστυνομικής Ταυτότητας ή του Διαβατηρίου του οδηγού.
- 3) Έγγραφο Πιστοποίησης Αναπηρίας, καθώς και βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ, με τα οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990.
- 4) Υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου στην οποία θα αναφέρεται ρητά ότι «η χρήση του Δελτίου Στάθμευσης θα γίνεται στο συγκεκριμένο όχημα που είχε δηλωθεί και το οποίο θα οδηγείται αποκλειστικά από γονέα ή τέκνο ή σύζυγο, ανάλογα με την κυριότητα του οχήματος και μόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΑμεΑ και όταν το ΑμεΑ επιβαίνει του οχήματος».
- 5) Δύο (2) έγχρωμες φωτογραφίες (τύπου ταυτότητας).

Σημειώσεις

1. Σε περίπτωση ανήλικου ΑμεΑ απαιτείται επιπλέον Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή απόφαση επιτροπείας. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά τα προσκομίζουν και τα υπογράφουν από κοινού οι ασκούντες την γονική μέριμνα ή επιτροπεία. Επίσης, σε περίπτωση υιοθεσίας ή αναδοχής του ανήλικου ΑμεΑ οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική πράξη ή απόφαση σχετική με την υιοθεσία ή την αναδοχή Ατόμων με Αναπηρίες.
2. Σε περίπτωση ενήλικου ΑμεΑ που έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης απαιτείται επιπλέον η απόφαση διορισμού δικαστικού συμπαραστάτη. Αν έχει διοριστεί προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης απαιτείται επιπλέον πρόσφατο Πιστοποιητικό από την Γραμματεία του Δικαστηρίου ότι δεν έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα κατά της απόφασης διορισμού.
3. Στις περιπτώσεις Α και Β δεν μπορεί να εκδοθεί Δελτίο Στάθμευσης σε όχημα που ανήκει σε γονέα ή δικαστικό συμπαραστάτη, αλλά μόνο σε όχημα 100% που ανήκει σε ΑμεΑ.

Διαδικασία:

Αρμόδια υπηρεσία είναι η Δ/ση Μεταφορών & Επικοινωνιών της Περιφερειακής ενότητας ή του Περιφερειακού διαμερίσματος της Περιφέρειας του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου. Τηλέφωνο 1889 (νέα υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών για ΑμεΑ)

Σε ορισμένες περιφέρειες η διαδικασία πλέον είναι ηλεκτρονική μέσω αυτής της [ιστοσελίδας](#) στην οποία συνδέστε με κωδικούς taxisnetκαι χρειάζεται να ανεβάσετε στο site τα εξής δικαιολογητικά:

- 1) Αίτηση - Υπεύθυνη Δήλωση (την κατεβάζετε από την ιστοσελίδα)
- 2) Άδεια Διαμονής ή κάρτα Ευρωπαίου Πολίτη (υπό προϋπόθεση)
- 3) Αστυνομική Ταυτότητα δικαιούχου
- 4) Άδεια Κυκλοφορίας Οχήματος
- 5) Άδεια Οδήγησης
- 6) Αστυνομική Ταυτότητα Οδηγού (σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν διαθέτει άδεια οδήγησης)
- 7) Υπεύθυνη δήλωση του οδηγού (Μόνο στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν διαθέτει άδεια οδήγησης: Υπεύθυνη δήλωση του οδηγού στην οποία ρητά θα αναφέρεται ότι «η χρήση του Δελτίου Στάθμευσης θα γίνεται στο συγκεκριμένο όχημα και μόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ΑμεΑ και όταν το ΑμεΑ επιβαίνει του οχήματος»)
- 8) Έγγραφο πιστοποίησης Αναπηρίας
- 9) Πράξη ή Απόφαση υιοθεσίας ή αναδοχής (υπό προϋπόθεση)

- 10) Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου (Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν διαθέτει άδεια οδήγησης: Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου στην οποία θα ορίζει ρητά τον οδηγό)
- 11) Βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ (Στην περίπτωση που το όχημα δεν είναι αναπηρικό: Βεβαίωση από την Γραμματεία των ΚΕΠΑ με την οποία να επιβεβαιώνεται ότι η πάθηση ανήκει στις δικαιούχες παθήσεις των διατάξεων του άρθρου 16 του Ν.1798/1988, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 23 του Ν.1882/1990 και έχει στην πλήρη κυριότητα του Ι.Χ. αυτοκίνητο)

2. Απαλλαγή τελών κυκλοφορίας

Νομικό πλαίσιο: Διέπεται από πολλές νομοθετικές διατάξεις τις οποίες θα βρείτε [εδώ](https://mitos.gov.gr/)
<https://mitos.gov.gr/>

Περιγραφή:

Οι Έλληνες πολίτες και οι πολίτες της Ε.Ε., δικαιούνται απαλλαγής από τέλη κυκλοφορίας, αναλόγως της πάθησής τους και του βαθμού αναπηρίας τους ως εξής:

α) Οχήματα με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι 1650 κ.εκ., που ανήκουν:

- αα) στους αναπήρους πολέμου, αξιωματικούς και οπλίτες,
αβ) στους ανάπηρους αξιωματικούς και οπλίτες των τριών κλάδων των Ενόπλων δυνάμεων, στους αξιωματικούς και άνδρες των Σωμάτων ασφαλείας, στους αξιωματικούς και άνδρες του Πυροσβεστικού και Λιμενικού σώματος, στους άνδρες της Αγροφυλακής, καθώς και στους υπαλλήλους της Τελωνειακής Υπηρεσίας τους εντεταλμένους στη δίωξη του λαθρεμπορίου.
αγ) στους πολίτες που κατέστησαν ανάπηροι, κατά το από 21.4.1967 έως 23.7.1974 χρονικό διάστημα, συνεπεία της δράσεώς τους κατά του δικτατορικού καθεστώτος.

Σημείωση Κατ' εξαίρεση, τα επιβατικά αυτοκίνητα για τις ανωτέρω περιπτώσεις παραπληγικών αναπήρων και των αναπήρων με αναπηρία 100%, δύνανται να έχουν κυλινδρισμό κινητήρα ανώτερο των 1650 κ.εκ.

- αδ) στους ανάπηρους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης.
αε) στους ανάπηρους αγωνιστές του Δημοκρατικού Στρατού.

β) Στους ανάπηρους Έλληνες πολίτες και πολίτες άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, οι οποίοι:

- βα) έχουν πλήρη παράλυση των κάτω ή άνω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών ή
ββ) εμφανίζουν σοβαρή κινητική αναπηρία:
β1) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%.
β2) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με συμμετοχή κινητικής αναπηρίας του ενός ή και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%, από το οποίο το 40%, τουλάχιστον, από το ένα κάτω άκρο.
βγ) πάσχουν από τύφλωση και από τους δύο οφθαλμούς με συνολικό ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80 %) και άνω.

- βδ)** είναι νοητικά καθυστερημένοι με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40% ή
- βε)** πάσχουν από αυτισμό, εφόσον αυτός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο, οι οποίοι εξαιτίας των παθήσεων αυτών έχουν καταστεί ανάπηροι με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας ή
- βστ)** πάσχουν από μεσογειακή αναιμία, δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία ή
- βζ)** πάσχουν από νεφρική ή ηπατική ή πνευμονική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή είναι νεφροπαθείς ή ηπατοπαθείς ή καρδιοπαθείς, μεταμοσχευμένοι βη) πάσχουν από συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία) ή κυστική ίνωση ή ομόζυγο κληρονομική υπερχοληστερολαιμία, οι οποίοι, εξαιτίας των παθήσεων αυτών, έχουν καταστεί ανάπηροι, με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας.

γ) Οχήματα με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι και 2650 κ.εκ. και 3650 κ.εκ., που ανήκουν:

Σε ανάπηρους πολίτες, οι οποίοι έχουν πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, κατ' εξαίρεση απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας για αυτοκίνητο μέχρι **2650 κ.εκ.** και για ποσοστό αναπηρίας 100% μέχρι **3650 κ.εκ.**

Οι ως άνω απαλλαγές των αναπήρων χορηγούνται σύμφωνα με τις Δ18Α 5038645 ΕΞ2013/29.10.2013, Α.1235/2021, Ε.2016/2022 και μόνο με την έκδοση σχετικής απόφασης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., η οποία αφορά στα επόμενα έτη από την έκδοσή της, με εξαίρεση τα νέα οχήματα τα οποία θα λαμβάνουν απαλλαγή και για το πρώτο έτος ταξινόμησης, εφόσον:

- Η κυριότητα του οχήματος ανήκει 100% στον ανάπηρο, όπως αυτή προκύπτει από την άδεια κυκλοφορίας του οχήματος. Στην περίπτωση ανήλικου αναπήρου, το δικαίωμα της απαλλαγής από τέλη κυκλοφορίας δύνανται να παραχωρείται στο πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία και μέχρι το έτος ενηλικίωσής του.
- Ο ανάπηρος δεν έχει στην κατοχή του άλλο όχημα στο οποίο να έχει χορηγηθεί απαλλαγή από τέλη κυκλοφορίας (όπως αυτό προκύπτει από σχετική υπεύθυνη δήλωση). Στην περίπτωση ανήλικου αναπήρου, όπου το δικαίωμα της απαλλαγής από τέλη κυκλοφορίας έχει παραχωρηθεί στον/στους ασκούντα/ασκούντες τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία, τα πρόσωπα αυτά να μην έχουν στην κατοχή τους άλλο όχημα για το οποίο έχει χορηγηθεί απαλλαγή.

Διαδικασία:

Η αίτηση πλέον γίνεται ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της [ΑΑΔΕ](#). Μπορείτε να συμβουλευτείτε τον λογιστή σας. Θα χρειαστείτε τα εξής δικαιολογητικά:

1. Υπεύθυνη δήλωση ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει προσφύγει στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή των ΚΕΠΑ
2. Ιατρική βεβαίωση του ΚΕΠΑ αναφορικά με αποτελέσματα εξέτασης ατόμου με αναπηρία για τη χορήγηση της απαλλαγής από τα τέλη κυκλοφορίας δυνάμει του άρθρου 16 του ν.1798/1988.

3. Απαλλαγή τελών ταξινόμησης

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 331/11-12-1976 αρ. 1](#), [ΦΕΚ Α' 166/11-8-1988, αρ. 16](#)
[ΦΕΚ Α' 265/22-11-2001 αρ. 132 παρ. 6,7,8](#), [ΦΕΚ Β' 190/23-03-1990](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% υπό προϋποθέσεις

Δικαιούχοι:

A) Ανάπηροι Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, οι οποίοι:

α) έχουν πλήρη παράλυση των κάτω ή άνω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών

β) εμφανίζουν σοβαρή κινητική αναπηρία:

(αα) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%,

(ββ) του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με συμμετοχή κινητικής αναπηρίας του ενός ή και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67% από τα οποία τα 40% τουλάχιστον από το ένα κάτω άκρο

γ) έχουν ολική και από τους δύο οφθαλμούς τύφλωση, με ποσοστό αναπηρίας 100%

ε) είναι νοητικά καθυστερημένοι με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40%

δ) πάσχουν από αυτισμό, εφόσον αυτός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση, ή οργανικό ψυχοσύνδρομο, οι οποίοι, εξαιτίας των παθήσεων αυτών έχουν καταστεί ανάπηροι με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας

ε) πάσχουν από μεσογειακή αναιμία

στ) πάσχουν από νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου ή είναι νεφροπαθείς μεταμοσχευμένοι

ζ) πάσχουν από συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία).

B) Ανάπηροι πολέμου, αξιωματικοί και οπλίτες, των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, Αξιωματικοί των Σωμάτων Ασφαλείας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος.

Γ) Στελέχη και Αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση Πολεμικής Διαθεσιμότητας ή Μόνιμης Διαθεσιμότητας και δεν λαμβάνουν σύνταξη.

Προϋποθέσεις:

A) Πιστοποίηση της αναπηρίας

Για την χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης απαιτείται η έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης των οικείων Υγειονομικών Επιτροπών του ΚΕ.Π.Α. του ΙΚΑ –ΕΤΑΜ (νυν ΕΦΚΑ) ή της Α.Σ.Υ.Ε., κατά περίπτωση, με την οποία καθορίζεται το ποσοστό αναπηρίας και η αντιστοιχία με τις ανωτέρω αναφερόμενες παθήσεις.

Ειδικότερα, η αρμόδια Επιτροπή του ΚΕ.Π.Α. αποφαινεται για την υπαγωγή του ενδιαφερόμενου σε μία από ανωτέρω αναφερόμενες κατηγορίες παθήσεων με την έκδοση ιατρικής γνωμάτευσης κατόπιν αντίστοιχης της πάθησης με τις παθήσεις του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού του Ποσοστού Αναπηρίας (ΕΠΠΠΑ).

Όσον αφορά τα Στελέχη και τους Αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι έχουν τεθεί σε κατάσταση Πολεμικής Διαθεσιμότητας ή Μόνιμης Διαθεσιμότητας και δεν λαμβάνουν σύνταξη για το λόγο αυτόν, αποδεικνύουν την κατάσταση τους μέσω αντίστοιχης ιατρικής γνωμάτευσης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής καθώς και αναλυτικού φύλλου μισθοδοσίας.

Β) Δικαιούμενος κυβισμός των παραλαμβανόμενων αυτοκινήτων

Το παραλαμβανόμενο επιβατικό αυτοκίνητο πρέπει να έχει κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι 1.650 κυβικά εκατοστά. Κατ' εξαίρεση, άτομα με αναπηρία που έχουν πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω μπορούν να παραλαμβάνουν επιβατικό αυτοκίνητο με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι 2.650 κυβ. εκ., ενώ άτομα με αναπηρία που έχουν πλήρη παράλυση των κάτω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών με ποσοστό αναπηρίας 100% μπορούν να παραλαμβάνουν επιβατικό αυτοκίνητο με κυλινδρισμό κινητήρα μέχρι 3.650 κυβ. εκ.

Για τα άτομα με αναπηρία που είναι δικαιούχοι κυλινδρισμού κινητήρα μέχρι 1.650 κυβ. εκ. παρέχεται η δυνατότητα παραλαβής επιβατικού αυτοκινήτου μεγαλύτερου κυβισμού, με την καταβολή ποσοστού του αναλογούντος στο αυτοκίνητο αυτό τέλους ταξινόμησης:

- α) 30% του αναλογούντος τέλους ταξινόμησης για τα αυτοκίνητα άνω των 1.650 κυβ. εκ. και μέχρι 2000 κυβ. εκ. και
- β) 58% του αναλογούντος τέλους ταξινόμησης για τα αυτοκίνητα άνω των 2.000 κυβ. εκ.

Δικαιολογητικά και Διαδικασία:

Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Αίτηση του ενδιαφερομένου, με την οποία ζητείται η απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 1 του ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166 Α') και στην οποία αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, ο τόπος κατοικίας του, καθώς και τα πλήρη στοιχεία του αυτοκινήτου.
- β) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει:
 - αα) Ότι δεν έχει παραλάβει άλλο αυτοκίνητο με τις διατάξεις απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης. Σε περίπτωση όπου έχει παραλάβει κατά το παρελθόν άλλο αυτοκίνητο με τις ίδιες διατάξεις, προκειμένου να παραλάβει άλλο αυτοκίνητο ατελώς στην υπεύθυνη δήλωση δηλώνει τον τρόπο τελωνειακής τακτοποίησης του προηγούμενου αυτοκινήτου.
 - ββ) Ότι δεν έχει στην κατοχή του άλλο αυτοκίνητο, το οποίο έχει παραληφθεί με καθεστώς ατέλειας.
 - γγ) Ότι δεν έχει προσφύγει στη Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή των ΚΕ.Π.Α.
- γ) Γνωμάτευση Πιστοποίησης Αναπηρίας από Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή των ΚΕ.Π.Α.
- δ) Ιατρική γνωμάτευση του ΚΕ.Π.Α. αναφορικά με αποτελέσματα εξέτασης ατόμου με αναπηρία για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης δυνάμει του άρθρου 16 του ν. 1798/88 (ΦΕΚ 166/Α'), από την οποία προκύπτει η υπαγωγή του ενδιαφερομένου στις εν λόγω διατάξεις και ότι η συγκεκριμένη πάθηση είναι δια βίου.
- ε) Το κατά περίπτωση προβλεπόμενο τελωνειακό παραστατικό τελωνισμού του αυτοκινήτου.

Για την απόδειξη της κατοικίας και της συνήθους διαμονής προσκομίζονται στην αρμόδια αρχή συνδυαστικά κατά περίπτωση τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Στοιχεία του δικαιούχου:

- Διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας.
- Υπηκοότητα. Αν δεν είναι Έλληνας υπήκοος να έχει άδεια διαμονής και εργασίας των αρμοδίων αρχών.

β) Τόπος διαμονής του δικαιούχου:

- Ιδιόκτητη ή μισθωμένη κατοικία.
- Στοιχεία διαφόρων τρεχουσών συναλλαγών (τραπεζικοί λογαριασμοί, λογαριασμοί παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας).
- Επαγγελματική δραστηριότητα του/της δικαιούχου και του/της συζύγου.
- Βεβαιώσεις φοίτησης τέκνων, τα οποία συγκατοικούν με τους γονείς ή των οποίων έχουν τη γονική μέριμνα/επιμέλεια. - Βεβαίωση δημοτολογίου της πόλης όπου είναι εγκατεστημένος.

γ) Στοιχεία εργασίας του δικαιούχου προσώπου:

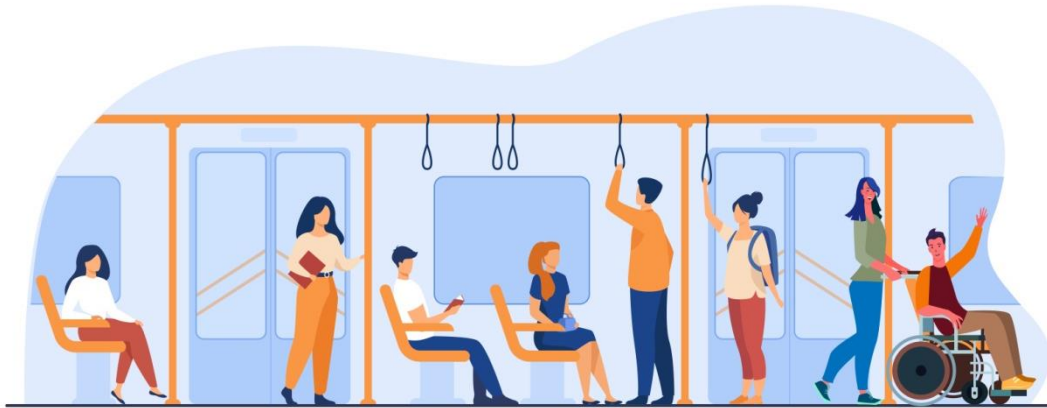
- Σύμβαση εργασίας ή άδεια άσκησης επαγγέλματος.
- Υποβολή εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.
- Βεβαίωση κοινωνικής ασφάλισης.

Για τη χορήγηση της απαλλαγής από το τέλος ταξινόμησης η αρμόδια τελωνειακή αρχή τελωνισμού του αυτοκινήτου, μετά την εξέταση των κατά περίπτωση προβλεπόμενων δικαιολογητικών και τη διαπίστωση της πλήρωσης των προϋποθέσεων για τη χορήγηση της απαλλαγής, εγκρίνει την απαλλαγή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τις κείμενες διατάξεις.

- Στα **ανήλικα άτομα** με αναπηρία των παραπάνω κατηγοριών παθήσεων που δικαιούνται την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου, το δικαίωμα αυτό παραχωρείται σε εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα ή για οποιονδήποτε λόγο έχει την επιτροπεία, ο οποίος δύναται να παραλάβει με τις διατάξεις αυτές ένα επιβατικό αυτοκίνητο έστω και αν ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία σε περισσότερα ανήλικα άτομα με αναπηρία.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την τελωνειακή παρακολούθηση και αποδέσμευση, την ανανέωση, την αντικατάσταση αυτοκινήτου λόγω κλοπής κτλ μπορείτε να επισκεφτείτε το [Εγχειρίδιο της ΑΑΔΕ για την απαλλαγή από το Τέλος Ταξινόμησης Ιδιωτικής Χρήσης Επιβατικών Αυτοκινήτων που παραλαμβάνονται από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες](#)

4. Δελτίο Μετακίνησης / Δωρεάν μετακίνηση με αστικά μέσα συγκοινωνίας / Έκπτωση 50% στα ΚΤΕΛ

Θεσμικό πλαίσιο: [ΚΥΑ 96327/14-10-2022/2022 \(ΦΕΚ 5411/Β\)](#), [ΚΥΑ ΔΙΑΔΠ/Ε/6123/05/2005 \(ΦΕΚ 410/Β\)](#), [Εγκύκλιος 253/2022](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω ή είναι δικαιούχοι προνοιακών επιδομάτων που χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ

Περιγραφή:

Η δωρεάν μετακίνηση εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Π.Ε. Νήσων), με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΑ. Ο.ΣΥ. Α.Ε. και ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε. του Ο.Α.Σ.Α, παρέχεται, σε όσους πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια (πλην των εξαιρέσεων) που προβλέπονται από τις διατάξεις της υπ αριθμ. 96327/19-10-2022 ΚΥΑ (Β' 5411):

- Το ετήσιο συνολικό δηλωθέν ατομικό τους εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο των είκοσι τριών χιλιάδων (23.000) ευρώ ή
- το ετήσιο συνολικό δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα δεν είναι μεγαλύτερο των είκοσι εννέα χιλιάδων (29.000).ευρώ, (το ετήσιο συνολικό δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα των 29.000 ΕΥΡΩ προσαυξάνεται με 5.600 ευρώ για κάθε επιπλέον άτομο πέραν του δικαιούχου, που συνοικεί και εξαρτάται από τον φορολογούμενο, εφόσον αυτό παρουσιάζει αναπηρία 67% και άνω)
- Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) ως προνοιακά επιδόματα αναπηρίας δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια του συνολικού ατομικού εισοδήματος (23.000€) ή του συνολικού οικογενειακού εισοδήματος (29.000€) για την χορήγηση του Δελτίου Μετακίνησης ΑμεΑ, σύμφωνα με το άρθρο 81 του ν. 4611/2019.
- Οι ολικά τυφλοί (ν. 958/1979, Α'191) εξαιρούνται των εισοδηματικών κριτηρίων, όπως ορίζονται ως άνω, και λαμβάνουν δελτίο μετακίνησης ανεξάρτητα από το όριο εισοδήματός τους.

Στους μόνιμους κατοίκους της **Περιφέρειας Αττικής** (πλην Π.Ε. Νήσων) παρέχεται το δικαίωμα της δωρεάν μετακίνησης με την έκδοση προσωποποιημένων ηλεκτρονικών καρτών μετακίνησης, οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με τους κανόνες του αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου και

με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στην υπ' αρ. 04/2017 γνωμοδότηση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Για την ATH.ENA CARD μπορείτε να καταθέσετε ηλεκτρονικά την αίτηση στην παρακάτω ιστοσελίδα και να λάβετε την κάρτα στη διεύθυνσή σας. https://athenacard.gr/save_request.dev

Στην **Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης**, η δωρεάν μετακίνηση με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣΘ και **στις λοιπές Περιφερειακές Ενότητες της χώρας** με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας των Αστικών ΚΤΕΛ της Περιφερειακής Ενότητας, παρέχεται με τη χορήγηση κουπονιού ετήσιας διάρκειας, από τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων και τα ΚΕΠ.

Δικαιούχοι δωρεάν κάρτας μετακίνησης για τους συνοδούς τους είναι όσοι λαμβάνουν επίδομα από τον ΟΠΕΚΑ, στα πλαίσια των προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης τυφλότητας και Σοβαρής και Βαριάς νοητικής υστέρησης. Όσοι δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΠΕΚΑ θα πρέπει να προσκομίσουν γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής που να αναφέρει ότι είναι τυφλοί ή έχουν οπτική αναπηρία-αναπηρία όρασης με ποσοστό 80% και άνω ή έχουν δείκτη νοημοσύνης κάτω του 34, ή νοητική υστέρηση με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (παιδικός αυτισμός, αυτισμός) με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

Όσοι είναι δικαιούχοι δωρεάν μετακίνησης με τα μέσα αστικής συγκοινωνίας, είναι ταυτόχρονα δικαιούχοι μετακίνησης με έκπτωση 50%, σε όλα τα υπεραστικά ΚΤΕΛ της χώρας. Στις περιπτώσεις όπου χορηγείται κουπόνι δωρεάν μετακίνησης, συμπληρώνεται χειρόγραφα σε αυτό από τον υπάλληλο, η ένδειξη -Παρέχεται έκπτωση 50% στα υπεραστικά ΚΤΕΛ-.

Όσοι υπερβαίνουν τα εισοδηματικά όρια, δικαιούνται μόνο δελτίο μετακίνησης με έκπτωση 50% για τα υπεραστικά ΚΤΕΛ. Για το σκοπό αυτό χορηγείται ειδικό κουπόνι (χρώματος καφέ) από τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων και τα ΚΕΠ. Δελτίο χρώματος καφέ προμηθεύονται επίσης και οι δικαιούχοι δωρεάν μετακίνησης με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας, μόνιμοι κάτοικοι της Περιφέρειας Αττικής (πλην της Π.Ε. Νήσων), συμπληρωματικά με την προσωποποιημένη ηλεκτρονική κάρτα μετακίνησης, προκειμένου να λάβουν την έκπτωση 50% για τις εκτός ορίων της Περιφέρειάς τους μετακινήσεις με υπεραστικά ΚΤΕΛ.

Δικαιολογητικά:

1. Αντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας
2. Πιστοποιητικό αναπηρίας
 - Όσοι λαμβάνουν σύνταξη επ' αόριστον, μπορούν να προσκομίσουν απόφαση Διοικητικού Διευθυντή Ασφαλιστικού Φορέα ή του ΕΦΚΑ (απόφαση η οποία έχει εκδοθεί βάσει γνωματεύσεως Υγειονομικής Επιτροπής και στην οποία αναγράφεται το ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω). Δεν γίνονται δεκτές Αποφάσεις που έχουν εκδοθεί βάσει των διατάξεων του Ν.2643/1998.
 - Όσοι λαμβάνουν επίδομα βαριάς αναπηρίας από τον ΟΠΕΚΑ, μπορούν εναλλακτικά να προσκομίσουν βεβαίωση χορήγησης επιδόματος. Στη βεβαίωση θα πρέπει να αναγράφεται το ποσοστό αναπηρίας, ο αριθμός και η ημερομηνία γνωμάτευσης της Υγειονομικής Επιτροπής καθώς και η ημερομηνία λήξης του δικαιώματος λήψης από τον

δικαιούχο. Η διαδικασία αυτή παρέχεται από το gov.gr (<https://www.gov.gr/arxes/oloi-foreis/organismos-pronoiaiko...regeses-oikonomikes-eniskhuses-se-atoma-me-baria-anaperia>) και επίσης μπορεί να αναζητηθεί αυτεπάγγελτα από τον υπάλληλο του ΚΕΠ.

3. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 περί της ακριβούς διεύθυνσης μόνιμου διαμονής.
4. Εκκαθαριστικό σημείωμα τελευταίας φορολογικής δήλωσης.
5. Δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες (Κατατίθενται φωτογραφίες μόνο σε περίπτωση αρχικής χορήγησης δελτίου, σε περίπτωση απώλειας, φθοράς ή μη επαρκούς χώρου για θεώρηση. Η μία φωτογραφία επικολλάται στο δελτίο και η άλλη επισυνάπτεται στην αίτηση του δικαιούχου. Ειδικά οι δικαιούχοι δελτίου συνοδού, πρέπει να συνυποβάλλουν τρεις ίδιες φωτογραφίες, εκ των οποίων η μία επικολλάται στο δελτίο του συνοδού.)
6. Σε περίπτωση απώλειας επαναχορηγείται δελτίο μετακίνησης με βεβαίωση από Αστυνομική Αρχή μόνο για απώλεια την πρώτη φορά. Σε περίπτωση απώλειας 2η φορά δεν επαναχορηγείται δελτίο.
7. Όσοι υπερβαίνουν τα οριζόμενα εισοδηματικά όρια λόγω λήψης προνοιακού επιδόματος από τον ΟΠΕΚΑ και προκειμένου τα ποσά αυτά να αφαιρεθούν από το συνολικό δηλωθέν εισόδημα, θα χρειαστεί να προσκομίσουν βεβαίωση του ποσού από τον ΟΠΕΚΑ, η οποία θα χορηγείται κατόπιν αίτησής τους, από τα Κέντρα Κοινότητας του Δήμου της μόνιμης διαμονής τους.
8. Τα Άτομα με Αναπηρίες που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών ή αναγνωρισμένοι πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ 201 Α), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ 125 Α) θα χρειαστεί να επιδείξουν κατά περίπτωση το διαβατήριο με το αποδεικτικό νόμιμης διαμονής ή σχετικό δελτίο ασύλου.
9. Εξουσιοδότηση ή συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο από τον/την άμεσα ενδιαφερόμενο/η προς το πρόσωπο που εξουσιοδοτεί για να ενεργήσει για λογαριασμό του/της για την διεκπεραίωση της συγκεκριμένης διαδικασίας, που ισχύει και για τις επιμέρους ενέργειες οι οποίες ενδεχομένως απαιτούνται, υπό την προϋπόθεση ότι οι ενέργειες αυτές περιγράφονται επαρκώς στο σώμα της εξουσιοδότησης ή του πληρεξουσίου.
10. Για υπηκόους Κρατών εκτός Ε.Ε. (με νόμιμη διαμονή) που έχουν καταστεί ανίκανοι για εργασία μετά από εργατικό ατύχημα σε ελληνικό έδαφος, απαιτείται Ιατρική Βεβαίωση Νοσηλείας από Δημόσιο Νοσοκομείο, στο οποίο θα βεβαιώνεται η νοσηλεία μετά από το ατύχημα. Η βεβαίωση νοσηλείας μπορεί να αναζητηθεί αυτεπάγγελτα από τον υπάλληλο του ΚΕΠ.

Διαδικασία:

Κατατίθενται τα δικαιολογητικά στο ΚΕΠ ή στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας που ανήκετε.

5. Έκπτωση σε ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες και τρένα

Πλοία

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Β' 1728/15-7-2013](#), [ΦΕΚ Β' 1129/5-5-2014](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω δικαιούνται έκπτωση κατά 50% σε όλες τις θέσεις, επί του εκάστοτε ισχύοντος ναύλου κατά τη διακίνησή τους με όλα τα ακτοπλοϊκά πλοία. Για να γίνει η παραπάνω έκπτωση, απαιτείται κατά την έκδοση του εισιτηρίου, η επίδειξη της απόφασης των αρμόδιων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α) όπου φαίνεται το ποσοστό αναπηρίας. Την έκπτωση κατά 50% επί του ναύλου δικαιούνται και οι συνοδοί των ατόμων με αναπηρία. Επίσης έκπτωση ναύλου κατά 50% γίνεται και στα αναπηρικά Ι.Χ. επιβατικά οχήματα τα οποία συνοδεύονται από το δικαιούχο και φέρουν ειδικές πινακίδες αναπήρων ή Δελτίο Στάθμευσης ΑμεΑ. Σημείωση: Οι εκπτώσεις δεν ισχύουν για μετακινήσεις με ταχύπλοα κατά τις ημέρες Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή, εφόσον οι συγκοινωνιακές ανάγκες εντός της ίδιας ημέρας (Παρασκευή–Σάββατο–Κυριακή), καλύπτονται και από συμβατικό πλοίο.

Τρένα

Η Hellenic Train εφαρμόζει εκπτωτική πολιτική (50% έκπτωση) για την μετακίνηση ατόμων με αναπηρία στις συνολικές τιμές των εισιτηρίων, με την επίδειξη του *Δελτίου Μετακίνησης ΑμεΑ* (βλ. *Κεφάλαιο 4.Δελτίο Μετακίνησης*).

Ομοίως, έκπτωση παρέχεται στους συνοδούς ατόμων με αναπηρία οι οποίοι διαθέτουν *Δελτίο Μετακίνησης συνοδού ΑμεΑ*. Το *Δελτίο Μετακίνησης ΑμεΑ* καθώς και το *Δελτίο Μετακίνησης συνοδού ΑμεΑ* χορηγούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών ή τα ΚΕΠ και πρέπει να φέρουν θεώρηση έτους 2022 ή 2023.

Επίσης, αποδεκτή γίνεται η *Κάρτα Αναπηρίας* σε ισχύ, σε εκτυπώσιμη ή ψηφιακή μορφή (μέσω της εφαρμογής Gov.gr Wallet για κινητά τηλέφωνα), με την ειδική σήμανση *II* και *III*. Για την παροχή της έκπτωσης σε συνοδό η *Κάρτα Αναπηρίας* πρέπει να έχει την ένδειξη "Σ".

6. Χορήγηση θέσης στάθμευσης αυτοκινήτου

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν. 490/76 Άρθρο 1 \(ΦΕΚ 331 Α'\)](#), [Ν. 1798/88 Άρθρο 16 \(ΦΕΚ 166 Α'\)](#), [Ν. 1882/90 Άρθρο 23 \(ΦΕΚ 43 Α'\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω

Δικαιούχοι:

Θέση στάθμευσης ΑΜΕΑ δικαιούνται όσοι παθόντες ανήκουν στις εξής περιπτώσεις:

- 1) Ανάπηροι Έλληνες μετανάστες και εργάτες εξωτερικού που λόγω της φύσης της αναπηρίας τους παρακωλύεται η βάδιση.
- 2) Ανάπηροι Έλληνες πολίτες που έχουν: πλήρη παράλυση των κάτω ή άνω άκρων ή αμφοτερόπλευρο ακρωτηριασμό αυτών.

Σοβαρή κινητική αναπηρία:

- i. του ενός ή και των δύο κάτω άκρων με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67%.
- ii. του ενός ή και των δύο άκρων με συμμετοχή κινητικής αναπηρίας του ενός ή και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας συνολικά όχι μικρότερο του 67% από τα οποία τα 40% τουλάχιστον από το ένα κάτω άκρο.
- iii. ολική τύφλωση και στα δύο μάτια με ποσοστό αναπηρίας 100%
- iv. νοητικά καθυστερημένοι με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 40% πάσχοντες από αυτισμό συνοδευόμενο από επιληπτικές κρίσεις
- v. έχοντες πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο με συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω και είναι ανίκανοι για εργασία
- vi. πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία
- vii. πάσχοντες από νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου
- viii. πάσχοντες από αιμορροφιλία

Δικαιολογητικά:

1. Γνωμάτευση ΚΕΠΑ (Κέντρου πιστοποίησης αναπηρίας) με το ποσοστό αναπηρίας
2. Βεβαίωση Μόνιμης κατοικίας με έναν από τους παρακάτω τρόπους
 - Φωτοαντίγραφο του συμβολαίου ιδιοκτησίας του ακινήτου ή του μισθωτηρίου συμβολαίου σε περίπτωση ενοικίασης. Στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος φιλοξενείται από συγγενικό πρόσωπο θα προσκομίζεται αντίγραφο φορολογικής δήλωσης.
 - Φωτοαντίγραφο του εντύπου Ε1 του τρέχοντος οικονομικού έτους
 - Πρόσφατος λογαριασμός ΔΕΗ ή ΟΤΕ
3. Φωτοαντίγραφο άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτου(κάτοχος ο ίδιος ή συγγενείς α βαθμού και σύζυγοι που διαμένουν στην ίδια κατοικία)
4. Φωτοτυπία διπλώματος οδηγού
5. Υπεύθυνη δήλωση Ν.1599/86 στην οποία δηλώνεται:
 - Η διεύθυνση της μόνιμης κατοικίας του ανάπηρου
 - Αν το κινητικά ανάπηρο άτομο διαμένει με συγγενή (α' βαθμού)
 - Ότι δεν διαθέτει ο αιτών/αιτούσα θέση στάθμευσης σε πρασιά, pilotis ή κλειστό χώρο στάθμευσης ή ακάλυπτο χώρο της οικίας του.
 - Να μην έχει στην κατοχή του περισσότερα του ενός ΔΕΛΤΙΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ "Α.Μ.Α."
6. Εφόσον η αίτηση αφορά παραχώρηση ειδικής θέσης στάθμευσης στην περιοχή που εργάζεται το ΑμεΑ, σε αντικατάσταση των αναφερόμενων στο πεδίο (στ) δικαιολογητικών, θα υποβάλλεται:
 - Εφόσον είναι μισθωτός: βεβαίωση του εργοδότη και αντίγραφο τελευταίας μισθοδοσίας
 - Εφόσον είναι ελεύθερος επαγγελματίας: βεβαίωση για την ταχυδρομική διεύθυνση της επαγγελματικής έδρας με πρόσφατη "Βεβαίωση Αντικειμένου Εργασιών" από Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.)
 - Όλες οι φωτοτυπίες να είναι νομίμως επικυρωμένες.

Διαδικασία:

Ο ενδιαφερόμενος καταθέτει αίτηση στο Δήμο συνοδευόμενη με τα ανωτέρω απαιτούμενα δικαιολογητικά. Το τμήμα Κυκλοφοριακού της Τεχνικής Υπηρεσίας θα εξετάζει την πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών και κατόπιν αυτοψίας αρμοδίου υπαλλήλου θα εισηγείται προς την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής την έγκριση της θέσης.

Αίτηση που δεν θα πληροί τους ανωτέρω όρους δεν θα γίνεται δεκτή από την Υπηρεσία.

Το Δημοτικό Συμβούλιο θα λαμβάνει την τελική απόφαση.

Η παραχώρηση της θέσης θα έχει ισχύ όση και η ισχύς της Γνωμάτευσης ΚΕΠΑ καιόταν αυτή λήγει θα πρέπει να κατατίθεται νέα σε ισχύ, ειδάλλως θα καταργείται ηθέση. Όταν η γνωμάτευση ισχύει δια βίου τότε μετά την παρέλευση τριετίας ο κατέχων τη θέση θα πρέπει να ενημερώνει εγγράφως τον Δήμο ότι όλα τα δικαιολογητικά που έχει προσκομίσει κατά την αρχική του αίτηση βρίσκονται σε ισχύ και ότι ακόμη έχει ανάγκη την παραχωρηθείσα θέση.

Σημείωση: Προσοχή, η διαδικασία έκδοσης του δελτίου στάθμευσης οχημάτων ΑμεΑ μπορεί να επιδέχεται μικρές διαφοροποιήσεις από Δήμο σε Δήμο. Ενημερωθείτε για την εν λόγω διαδικασία και από τον Δήμο σας, από που θα σας χορηγηθεί και η αντίστοιχη αίτηση.

7. Άδεια κυκλοφορίας στο Δακτύλιο

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Β' 5224/7-10-22](#)

Περιγραφή:

Εξαιρούνται από τους περιορισμούς κυκλοφορίας οχημάτων στον δακτύλιο της Αθήνας μεταξύ άλλων τα:

- Επιβατηγά αυτοκίνητα, τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα ή μη για τη μεταφορά Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), εφόσον οδηγούνται από τους ίδιους ή τους μεταφέρουν, με την προϋπόθεση ότι, το Άτομο Με Αναπηρία, θα είναι εφοδιασμένο με Δελτίο Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ).
- Αυτοκίνητα που μεταφέρουν ασθενείς που χρειάζονται συχνή θεραπεία (όπως νεφροπαθείς, καρκινοπαθείς, άτομα με πολιομυελίτιδα ή άτομα με αναπηρία), με την προϋπόθεση ότι ο ασθενής, θα έχει εφοδιαστεί με σχετική βεβαίωση του Νοσηλευτικού Ιδρύματος (Δημόσιο ή Ιδιωτικό), στο οποίο υποβάλλεται σε θεραπεία και στο οποίο θα αναγράφεται, η διάρκεια και η συχνότητα της απαιτούμενης θεραπείας.

8. Αναπηρικό δίπλωμα οδήγησης

Το Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ/ΕΚΑ, αποτελεί το μοναδικό πρότυπο Κρατικό κέντρο Αξιολόγησης Ικανότητας και Προετοιμασίας Οδήγησης για άτομα με κινητικά προβλήματα (ορθοπεδικά-νευρολογικά). Απευθύνεται σε:

- Υποψήφιους οδηγούς που αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα και πρόκειται να βγάλουν πρώτη φορά δίπλωμα οδήγησης.
- Οδηγούς που κατέχουν ήδη δίπλωμα οδήγησης και κατά τη διάρκεια της ζωής τους απέκτησαν κινητικά προβλήματα.

Το Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ του Εθνικού Κέντρου Αποκατάστασης, συστάθηκε το 1995 και λειτουργεί ως Αυτοτελές Τμήμα του Νοσοκομείου μας από το 2015, σύμφωνα με τον νέο Οργανισμό ΕΚΑ (ΦΕΚ 202/τ. Β'/23.1.2015). Οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία του Κέντρου είναι σύμφωνες με τη διεθνή πρακτική και προσαρμοσμένες στην Ελληνική πραγματικότητα. Συμβάλλει στην αυτόνομη διαβίωση των ΑμεΑ καθώς στοχεύει στην αυτόνομη και ασφαλή οδήγηση, προωθώντας την κοινωνική και επαγγελματική τους επανένταξη.

Το Κέντρο διαθέτοντας κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή (ειδικά διασκευασμένα οχήματα) καθώς και εξειδικευμένο και άρτια επιστημονικά καταρτισμένο ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Εξατομικευμένη εκτίμηση της ικανότητας οδήγησης ατόμων με κινητικά προβλήματα, προκειμένου να καταστούν **ικανοί και ασφαλείς** οδηγοί, με τη βοήθεια τεχνικών βοηθημάτων και διασκευών των αυτοκινήτων τους, κατά περίπτωση, μετά από ολοκληρωμένη διαδικασία ιατρικής αξιολόγησης και **δοκιμασίας οδήγησης** σε κατάλληλα διασκευασμένα οχήματα του Κέντρου.
- Υπόδειξη των απαιτούμενων ειδικών Τεχνικών Βοηθητικών μέσων με τις αντίστοιχες κωδικοποιημένες διασκευές (προσαρμογές) στα αυτοκίνητα ΑμεΑ, προκειμένου να είναι σε θέση να οδηγούν με ασφάλεια και άνεση.

- Χορήγηση στους υποψήφιους οδηγούς ή οδηγούς με κινητικά προβλήματα «**Πόρισμα Εξέτασης**» περί της εκτίμησης της ικανότητας οδήγησής τους (Ν. 4413/2016, Άρθρο 74, ΦΕΚ 148/τ. Α'/08-08-2016) το οποίο στη συνέχεια οι ενδιαφερόμενοι το καταθέτουν στις οικείες υπηρεσίες Μεταφορών & Επικοινωνιών, μαζί με τα πιστοποιητικά υγείας Πρωτοβάθμιας Ιατρικής Εξέτασης (παθολόγο και οφθαλμίατρο ή άλλη ειδικότητα κατά περίπτωση). Η ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της ικανότητας οδήγησης των ατόμων με κινητικά προβλήματα διενεργείται από Ειδική Επιτροπή Μηχανολόγων (της οικείας Δ/σης Μεταφορών & Επικοινωνιών) σε διασκευασμένο όχημα.

Να γνωρίζετε επίσης:

- Η αξιολόγηση ικανότητας οδήγησης γίνεται **μόνο κατόπιν ραντεβού**.
- Το κόστος της εξέτασης δεν καλύπτεται από τα ασφαλιστικά ταμεία και τα εξέταστρα για την αξιολόγηση ικανότητας οδήγησης ατόμων με κινητικά προβλήματα καταβάλλεται απευθείας στο Νοσοκομείο από τον ενδιαφερόμενο.
- Ο μέσος απαιτούμενος χρόνος αξιολόγησης της ικανότητας οδήγησης ατόμων με κινητικά προβλήματα στο Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ/ΕΚΑ, είναι περίπου 1 ½ ώρα, κατά περίπτωση.
- Πρώτα πρέπει να πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση από τον ΗΝΙΟΧΟ και έπειτα ο ασθενής απευθύνεται στη σχολή οδηγών της επιλογής του.

Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ/ΕΚΑ

Σύσταση Μελών Επιτροπής Αξιολόγησης Ικανότητας Οδήγησης:

Δευτέρα, Τρίτη και Πέμπτη, ώρες 10.00-13.00.

Για περισσότερες πληροφορίες και προγραμματισμό για την αξιολόγηση ικανότητας οδήγησης, απευθύνεστε στα τηλέφωνα:

213-20.15.109, 213-20.15.284

E-mail: inioshos@eka-hosp.gr

Προσωπικό στελέχωσης του Κέντρου Ηνίοχος/ΕΚΑ:

Προϊσταμένη: κα. Βασιλάκη-Κυπαρίσση Ευσταθία, εξειδικευμένη Φυσικοθεραπεύτρια στην αξιολόγηση ικανότητας οδήγησης ατόμων με κινητικά προβλήματα

Φυσίατροι: κα. Μαραγκουδάκη Ευαγγελία Αργυρώ, Δ/ντρια ΕΣΥ

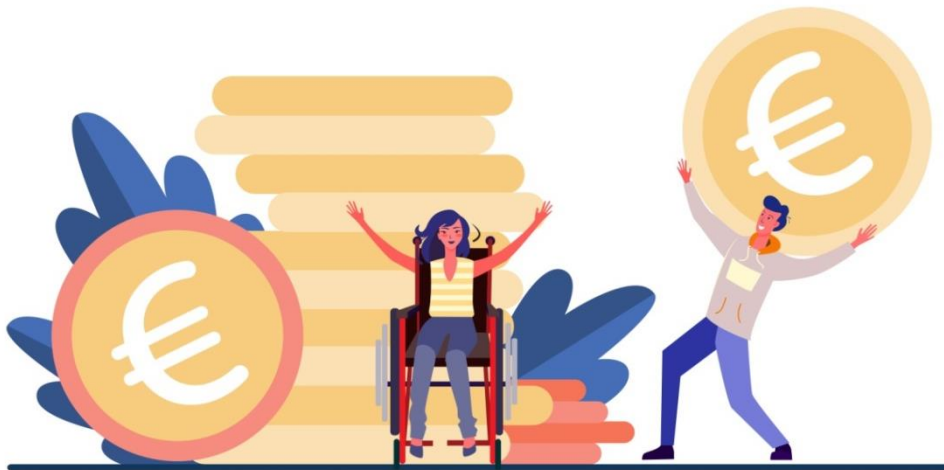
9. Εκπτώσεις σε διόδια

Η κάθε εταιρεία, άρα και ο κάθε δρόμος ακολουθεί διαφορετική πολιτική για τις εκπτώσεις στα διόδια. Συγκεντρωτικά:

- Αττική Οδός: Τα ΑμεΑ πληρώνουν κανονικά
 - Ρίο – Αντίριο: Τα ΑμεΑ πληρώνουν κανονικά
 - Κεντρική Οδός **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**
 - Νέα Οδός **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**
 - Ιόνια Οδός **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**
- Διαδικασία για Κεντρική, Νέα, Ιόνια Οδό:**
<https://www.amea-care.gr/>
- Εγνατία Οδός **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**

- **Διαδικασία:** Τα οχήματα πρέπει να φέρουν σε εμφανές σημείο το Δελτίο Στάθμευσης
- Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**
Διαδικασία: <https://www.aegeanmotorway.gr/ypiresies/amea/>
- Ολυμπία Οδός **ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΕΛΕΥΣΗ**
Διαδικασία: Πρέπει να επιδεικνύουν το Δελτίο Στάθμευσης

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

1. Εξοδρωματικό Επίδομα (Παραπληγίας)

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν. 1140/81 \(αρ. 42\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω, 80% και άνω, εξαρτάται από την πάθηση

Περιγραφή:

Το δικαιούνται οι συνταξιούχοι (γήρατος, αναπηρίας, θανάτου) του e-ΕΦΚΑ, πλην Δημοσίου (με εξαίρεση το Τ.Α.Κ.Ε.) και τα μέλη οικογένειάς τους, εφόσον πάσχουν από:

1. παραπληγία-τετραπληγία, διπληγία, τριπληγία, παραπάρεση, τετραπάρεση, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
2. μυασθένεια-μυοπάθεια με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
3. σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία ή τετραπληγία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ή
4. το σύνδρομο κλάματος γαλής ή
5. ατελή οστεογένεση, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω ή
6. οστεοψαθύρωση, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.
7. έχουν ακρωτηριασμό των δύο άνω ή δύο κάτω άκρων ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω ή
8. έχουν ακρωτηριασμό του ενός άνω ή κάτω άκρου με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ανεξάρτητα αν επιδέχεται εφαρμογής τεχνητού μέλους ή
9. έχουν φωκομέλεια που επιφέρει τον ίδιο βαθμό κινητικής αναπηρίας με την περίπτωση 7.

10. Επίσης χορηγείται και σε όσους πάσχουν από ασθένειες, οι οποίες κατά την κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, επιφέρουν την ίδια μορφή αναπηρίας με αυτή της παραπληγίας – τετραπληγίας, σε ποσοστό 67%.

Προϋποθέσεις:

Χρονικές προϋποθέσεις για άμεσα ασφαλισμένους τ. ΙΚΑΕΤΑΜ ή μέλη οικογένειας τους:

- 350 ημέρες ασφάλισης τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια που προηγούνται της ημερομηνίας κατά την οποία εμφανίστηκε η πάθηση, από τις οποίες οι 50 ημέρες πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί το προηγούμενο 15μηνο ή
- 1000 ημέρες οποτεδήποτε.

Χρονικές προϋποθέσεις για άμεσα ασφαλισμένους τ. Ο.Α.Ε.Ε. ή μέλη οικογένειας τους

Οι άμεσοι ασφαλισμένοι του τ. ΟΑΕΕ, δικαιούνται εξωιδρυματικό επίδομα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις, όπως αυτές καθορίζονται με την αρ. πρωτ. Φ10035/25796/1144/20.12.2006 Υπουργική Απόφαση:

- Να έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 40 μήνες ασφάλισης.
- Να έχουν αποκτήσει ασφαλιστική ικανότητα για παροχές ασθενείας κατά το χρόνο που κατέστησαν ανίκανοι.

Χρονικές προϋποθέσεις για άμεσα ασφαλισμένους τ. Ο.Γ.Α. ή μέλη οικογένειας τους

- Για τους ασφαλισμένους του τ. ΟΓΑ, είναι απαραίτητη προϋπόθεση να έχουν απασχοληθεί κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα, όλο το δωδεκάμηνο πριν από την ημερομηνία που έγιναν ανάπηροι, σε εργασίες, για τις οποίες τα πρόσωπα που τις ασκούν υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΓΑ και κατέβαλαν τις ασφαλιστικές εισφορές ή ήταν συνταξιούχοι του κλάδου ή του ΟΓΑ, όταν επήλθε η αναπηρία τους. Επιπλέον, για τους ασφαλισμένους του τ. ΟΓΑ, είναι απαραίτητη προϋπόθεση να μην λαμβάνουν σύνταξη από οποιαδήποτε άλλη πηγή, εκτός του ΟΓΑ, εξαιρουμένων των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του ΟΓΑ.

Ο χρόνος ασφάλισης σε όλους τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης που εντάχθηκαν στον e-ΕΦΚΑ, καθώς και ο χρόνος Δημοσίου, συνυπολογίζονται για την συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων.

Σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης, το επίδομα καταβάλλεται από το φορέα με τους περισσότερους μήνες ασφάλισης.

Στους συνταξιούχους καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους που πάσχουν από τις παραπάνω παθήσεις, το επίδομα χορηγείται χωρίς άλλες προϋποθέσεις.

Διαδικασία: Η αίτηση για την χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος υποβάλλεται πλέον ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του e-ΕΦΚΑ (<https://www.efka.gov.gr/el/elektronikes-yperesies/syntaxioychoi/aitisi>), όπου συνδέεστε με τους προσωπικούς σας κωδικούς Taxisnet.

Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός υποβολής αίτησης στον e-ΕΦΚΑ. Η αίτηση για χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος, μπορεί να υποβληθεί οποιαδήποτε στιγμή, μετά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης στην «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας», χωρίς να περιμένετε την έκδοση της Γ.Α.Π.Α.

Όσον αφορά την ημερομηνία έναρξης καταβολής του επιδόματος:

- Εάν η αίτηση για χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος, υποβληθεί στο διάστημα μεταξύ της αίτησής σας στα ΚΕΠΑ και μέχρι 4 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α., ως ημερομηνία έναρξης καταβολής του επιδόματος, θα λαμβάνεται υπόψη, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την πιστοποίηση αναπηρίας.
- Εάν έχετε υποβάλει αίτηση στον ΟΠΕΚΑ και αυτή απορριφθεί, εφόσον η αίτηση για χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος στον e-ΕΦΚΑ, υποβληθεί μέσα σε 6 μήνες από την κοινοποίηση απόρριψης της αίτησής σας από τον ΟΠΕΚΑ, τα οικονομικά αποτελέσματα θα ξεκινήσουν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για την πιστοποίηση αναπηρίας.

Επισημαίνεται ότι εφόσον δεν τηρηθούν οι παραπάνω προθεσμίες, ως έναρξη καταβολής του επιδόματος, θα λογίζεται η ημερομηνία οριστικής υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης για χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος στον e-ΕΦΚΑ.

Δικαιολογητικά:

Εφόσον η χορήγηση εξωιδρυματικού επιδόματος αφορά ασφαλισμένο (άμεσο ή έμμεσο μέλος) και όχι συνταξιούχο, απαιτείται η προσκόμιση των κάτωθι δικαιολογητικών:

1. Δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατήριο,
2. ΑΜΚΑ ή Κάρτα Ευρωπαίου ασφαλισμένου,
3. Ιατρικά Πιστοποιητικά και εξετάσεις τελευταίου τετραμήνου,
4. Υπεύθυνη Δήλωση περί μη νοσηλείας σε ίδρυμα ασυλιακής μορφής για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 30 ημερών.

Ειδικά για τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους του τ. ΟΓΑ καθώς και για τα μέλη της οικογένειάς τους η Υπεύθυνη δήλωση πρέπει να αναφέρει ότι δεν νοσηλεύονται σε άσυλο ανιάτων, ίδρυμα ασυλιακού ή προνοιακού χαρακτήρα ή σε ψυχιατρείο με δαπάνες του ΟΓΑ ή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

Για την κατάθεση των δικαιολογητικών θα πρέπει να κάνετε χρήση της νέας πλατφόρμας του e-ΕΦΚΑ -Ψηφιακό Δωμάτιο Επικοινωνίας, όπου μπορείτε να αναρτήσετε όλα τα σχετικά αρχεία και να τα αποστείλετε στην αρμόδια δομή, που αναγράφεται στο πάνω μέρος της ηλεκτρονικής αίτησης του εξωιδρυματικού επιδόματος. Σε κάθε περίπτωση η κατάθεση γίνεται ηλεκτρονικά και δεν απαιτείται η δια ζώσης επικοινωνία με την αρμόδια δομή.

Από 1/5/2023 το μηνιαίο ποσό του εξωιδρυματικού επιδόματος ανέρχεται σε 846,00 € ή σε 423,00 € στην περίπτωση του μονού ακρωτηριασμού.(άρθρο 95 Ν. 5043/2023)

Η καταβολή του εξωιδρυματικού επιδόματος αναστέλλεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος νοσηλευτεί σε ίδρυμα ασυλιακής μορφής για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 30 ημερών.

- ✓ Η νομοθεσία που ισχύει για τους εργαζόμενους συνταξιούχους δεν εφαρμόζεται στους δικαιούχους του εξωιδρυματικού επιδόματος και επομένως μπορείτε να εργαστείτε και να λαμβάνετε κανονικά το επίδομα.

2. Επίδομα κίνησης

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 213/12-10-1995 \(παρ.5 του άρθρου 4\)](#), όπως αντικαταστάθηκε με το [ΦΕΚ Α' 292/24-12-2007 \(αρ. 7, παρ. 2\)](#), και το [ΦΕΚ Α' 129/3-8-2010 \(αρ. 16 παρ. 1\)](#), [Κ.Υ.Α. Π3α/Φ15/Γ.Π.οικ.88483/27-6-2008 \(Β'1313\)](#), [ΚΥΑ Π3α/Γ.Π.οικ. 49361/1253 \(Β 3483\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% σε συγκεκριμένες παθήσεις

Περιγραφή:

Το επίδομα κίνησης χορηγείται σε ανασφάλιστους και ασφαλισμένους εφόσον κριθούν από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν:

α) ακρωτηριασμό και των δύο κάτω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

β) ακρωτηριασμό και των δύο άνω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

γ) παράλυση των δύο κάτω άκρων, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

ανεξάρτητα από το αν είναι κύριοι, νομείς, κάτοχοι ή χρήστες ιδιωτικής χρήσης επιβατικού οχήματος.

Επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με απόφαση αριθ.12, της 221ης/25-6-2009 ολομέλειας του ΚΕ.Σ.Υ (Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας), παραπληγία-παραπάρεση, με ΠΑ 80% και άνω καθώς και τετραπληγία- τετραπάρεση, με ΠΑ 80% και άνω, αντιστοιχούν με τον όρο παράλυση των δύο κάτω άκρων με ΠΑ 80% , όπως διατυπώνεται στο Ν. 3627/2007 (ΦΕΚ 292/24-12-2007, άρθ. 7).

Δικαιούχα πρόσωπα:

- Τα ανασφάλιστα,
- Τα άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα καθώς και
- Οι συνταξιούχοι ασφαλιστικών φορέων.

Προϋποθέσεις:

- Να μην περιθάλπονται, με δαπάνες του Δημοσίου, ως εσωτερικοί ασθενείς ή τρόφιμοι σε Δημόσια Νοσηλευτικά ή Προνοιακά Ιδρύματα, αντίστοιχα, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του τριμήνου.
- Να μη λαμβάνουν επίδομα κίνησης από άλλον φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
- Η λήψη σύνταξης από ασφαλιστικό φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής δεν αποτελεί κώλυμα για τη χορήγηση του επιδόματος.
- Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών.

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται (μετά την πρόσφατη αύξηση 8%) σε 178,2 € μηνιαίως.

Διαδικασία:

Η αίτηση υποβάλλεται από τον αιτούντα ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του μέσω εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων ή των Περιφερειακών Διευθύνσεων του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Προνοιακών Αναπηρικών Παροχών σε Χρήμα.

Δικαιολογητικά:

1. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατήριο ή Κάρτα Αναπηρίας ή Πιστοποιητικό Ταυτοπροσωπίας.
2. Παρέχεται προεκτυπωμένο κείμενο υπεύθυνης δήλωσης το οποίο υπογράφει φυσικά ο αιτών και ακολούθως αναρτάται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα υποβολής της αίτησης.
3. Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα στον οποίο ο αιτών είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος (ανεξαρτήτως σειράς).
4. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (υπό προϋπόθεση)
5. Άδεια διαμονής (υπό προϋπόθεση)
6. Πιστοποιητικό αναπηρίας (αυτεπάγγελτο)

3. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά αναπηρία

Θεσμικό πλαίσιο: [Γ4α/Φ225/οικ.161/1989 ΚΥΑ \(Β'108\)](#), [Π4γ/Φ225/οικ. 2866/1995 ΚΥΑ \(Β'629\)](#), [Λ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10804/528/2013 \(Β' 1189\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: Εξαρτάται από την πάθηση

Περιγραφή:

Δικαιούχοι είναι τα άτομα τα οποία κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν:

- α) Σωματική, νοητική ή ψυχική ασθένεια ή αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω,
- β) Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, ανεξαρτήτως του διατροφικού επιδόματος,
- γ) Διαβήτη τύπου 1 ινσουλινοεξαρτώμενοι με ποσοστό αναπηρίας από 50% και άνω.

Δικαιούχοι:

α) Τα ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα

β) Τα άμεσα ασφαλισμένα άτομα με αναπηρία, εφόσον:

- δεν ασκούν επάγγελμα και είναι εγγεγραμμένα στα Μητρώα του ΟΑΕΔ ή έχουν διακόψει την άσκηση του επαγγέλματος που ασκούσαν και δεν δικαιούνται σύνταξη ή επίδομα ή οποιαδήποτε άλλη οικονομική ενίσχυση από τον ασφαλιστικό φορέα τους, επειδή δεν πληρούν τις απαιτούμενες ασφαλιστικές προϋποθέσεις που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις του ασφαλιστικού τους οργανισμού. Ως έλλειψη ασφαλιστικών προϋποθέσεων θεωρείται εκτός της μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης, και η τυχόν ύπαρξη οφειλής από ασφαλιστικές εισφορές του ασφαλισμένου προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον οι οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές υπερβαίνουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 3863/2010 (Α'115) και του άρθρου 68 του ν. 4144/2013 (Α'88) όριο οφειλών από ασφαλιστικές εισφορές.
- συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης, ενίσχυσης της απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης ή / και εργάζονται σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4019/2011 (Κοιν.Σ.Επ.) (άρθρο 13, ν.4331/2015 και άρθρο 34, ν.4430/2016)

- έχουν αναπηρία, η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50% και άνω στις ανωτέρω παθήσεις, και με συνολικό ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω που αναλαμβάνουν εργασία, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96). Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή σε συνταξιούχους που αναλαμβάνουν μόνιμη ή με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εργασία σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 23, ν.4488/2017).
- δεν έχουν τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση από το Ταμείο τους.

γ) Συνταξιούχοι ασφαλιστικών φορέων:

Κατά γενικό κανόνα η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας δεν χορηγείται στα πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν, από ημεδαπό ή αλλοδαπό φορέα κοινωνικής ασφάλισης σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή χηρείας, ανεξαρτήτως του ύψους του ποσού αυτής

Κατ'εξαιρέση:

- Η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας χορηγείται ολόκληρη, (μετά την πρόσφατη αύξηση 8%) 337,26 ευρώ σήμερα:

α) στα πρόσωπα που λαμβάνουν παροχή ως ανασφάλιστοι υπερήλικες από τον ΟΠΕΚΑ και

β) από 1-1-2023 και εφεξής, στα ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη ή προσαύξηση από το δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή φορέα κοινωνικής ασφάλισης ίση ή μικρότερη από το ποσό των 337,26 ευρώ μηνιαία. Διευκρινίζεται ότι από 1-1-2023 και εφεξής δεν εξετάζεται εάν η σύνταξη και τυχόν προσαυξήσεις της που λαμβάνουν από έμμεσο δικαίωμα τα τέκνα χορηγείται λόγω της αναπηρίας τους αλλά μόνο αν το συνολικό καταβαλλόμενο μηνιαίο ποσό της (κύρια, επικουρική και προσαυξήσεις) είναι ίσο ή μικρότερο από το ποσό των 337,26 ευρώ .

Λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης:

- ✓ Να μην εμπíπτουν σε άλλο ειδικό πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με αναπηρία (π.χ. οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση, οικονομική ενίσχυση παραπληγικών–τετραπληγικών, οικονομική ενίσχυση για αιματολογικά νοσήματα κτλ).
- ✓ Να μη λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση για την αναπηρία τους από δημόσιο φορέα της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ίση ή μεγαλύτερη από το ποσό των τριακοσίων δεκατριών (313) ευρώ μηνιαίως και από 1-1-2023 και εφεξής από το ποσό των 337,26 ευρώ μηνιαίως.
- ✓ Να μην περιθάλπονται, με δαπάνες του Δημοσίου, ως εσωτερικοί ασθενείς ή τρόφιμοι σε δημόσια νοσηλευτικά ή προνοιακά ιδρύματα, αντίστοιχα, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του τριμήνου.
- ✓ Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

Δικαιολογητικά:

1. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατήριο ή Κάρτα Αναπηρίας ή Πιστοποιητικό Ταυτοπροσωπίας.

2. Παρέχεται προεκτυπωμένο κείμενο υπεύθυνης δήλωσης το οποίο υπογράφει φυσικά ο αιτών και ακολούθως αναρτάται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα υποβολής της αίτησης.
3. Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα στον οποίο ο αιτών είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος (ανεξαρτήτως σειράς).
4. Γνωμάτευση/Απόφαση Πιστοποίησης Αναπηρίας.
5. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (υπό προϋπόθεση)
6. Άδεια διαμονής (υπό προϋπόθεση)
7. Σύμβαση εργασίας ή μαθητείας (υπό προϋπόθεση): Αφορά σε εργαζόμενους σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, σε Συνεταιρισμούς Εργαζομένων ή συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης, ενίσχυσης της απασχόλησης ή συμμετέχοντες σε πρόγραμμα μαθητείας.
8. Αποδεικτικό ανεργίας (υπό προϋπόθεση): Αφορά σε αιτούντες άμεσα ασφαμένους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ. Εφόσον παρέχεται η δυνατότητα, αντλείται, ελέγχεται και επαληθεύεται, μέσω διαλειτουργικότητας του Πληροφοριακού Συστήματος.
9. Γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας (υπό προϋπόθεση)
10. Βεβαίωση διακοπής ή μη της ασφάλισης (υπό προϋπόθεση): Απαιτείται όταν από την ηλεκτρονική διασταύρωση προκύπτει αναντιστοιχία των ευρημάτων με την πραγματική ασφαλιστική κατάσταση του αιτούντα.
11. Αποδεικτικό συνταξιοδότησης (υπό προϋπόθεση) (αυτεπάγγελτο)

4. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση

Θεσμικό πλαίσιο: [Γ4/Φ.12/οικ.1930/1982 ΚΥΑ \(Β'724\)](#) , [Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10808/531/2013 \(Β' 965\)](#), [Δ12α/Φ.29/Γ.Π.7032/142/2019 \(Β' 2553\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Δικαιούχοι είναι τα άτομα που κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν:

α) άτομα με Σοβαρή ή Βαριά Νοητική Υστέρηση, με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω (Π.Α. \geq 80% και δείκτη νοημοσύνης 34 και κάτω ($\Delta.N. \leq 34$))

β) άτομα με σύνδρομο Down ή άλλα γενετικά σύνδρομα του χρωμοσώματος, με συνολικό σοβαρή ή βαριά νοητική υστέρηση και με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω (Π.Α. \geq 80%)

γ) άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος ή διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή ή αυτισμό ή σύνδρομο Asperger, με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω Π.Α. \geq 80%).

Δικαιούχα πρόσωπα είναι, τα ανασφάλιστα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα

Προϋποθέσεις:

- Να μη λαμβάνουν για την ίδια αιτία, άμεσα ή έμμεσα, καμία οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή (σύνταξη, οικονομική ενίσχυση ή άλλου είδους παροχή) από ασφαλιστικό φορέα ή άλλο φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, μεγαλύτερη, από την κατώτερη αναπηρική (βασική) σύνταξη του ΟΓΑ , ήτοι, από 1-1-2023 και εφεξής, μεγαλύτερη από 387,90 € μηνιαία.»

- Να μη νοσηλεύονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή κλινικές ή παραμένουν ως εσωτερικοί σε ιδρύματα (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ κ.λπ.) ή ιδιωτικούς φορείς, και η δαπάνη νοσηλείας ή περίθαλψής τους βαρύνει τον ασφαλιστικό τους φορέα.
- Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 569,16 € μηνιαίως

5. Πρόγραμμα-οικονομικής-ενίσχυσης-παραπληγικών-τετραπληγικών-και-ακρωτηριασμένων-ανασφάλιστων-και-ασφαλισμένων-του-Δημοσίου

Θεσμικό πλαίσιο: Υπάρχουν πάρα πολλές διατάξεις, μπορείτε να τις δείτε [εδώ:](http://www.opeka.gr/atoma-me-anapiria-paroches)
www.opeka.gr/atoma-me-anapiria-paroches

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Η οικονομική ενίσχυση παραπληγικών, τετραπληγικών και ακρωτηριασμένων ανασφάλιστων και ασφαλισμένων του Δημοσίου, χορηγείται σε:

1. Ανασφάλιστους τετραπληγικούς παραπληγικούς (ανεξαρτήτως ανικανότητας εργασίας) και ανασφάλιστους υπερήλικες του Ο.Γ.Α.
2. Δημόσιους υπαλλήλους, δικαστικούς λειτουργούς, στρατιωτικούς, όργανα Σωμάτων Ασφαλείας, υπαλλήλους Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), υπαλλήλους των ΝΠΔΔ (εφόσον είναι ασφαλισμένοι Δημοσίου), εν ενεργεία και συνταξιούχους καθώς και τα μέλη των οικογενειών των ανωτέρω κατηγοριών. Ως μέλη της οικογένειας των υπαλλήλων και συνταξιούχων θεωρούνται η σύζυγος ή ο σύζυγος και τα τέκνα αυτών (οικογένεια σε στενή έννοια), όπως ορίζεται απ' την παρ. 7 της 59015/1578/1984 (ΦΕΚ 460, τ.Β').
3. Ασφαλισμένους του Τ.Α.Κ.Ε. σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 21 του Ν. 2084/1992 (ΦΕΚ 165, τ.Α).
4. Δικαιούχους συντάξεως "αναπήρων και θυμάτων πολέμου" και τα μέλη των οικογενειών τους.
5. Δικαιούχους συντάξεως του Δημοσίου από μεταβίβαση (59015/1578/1984 (ΦΕΚ 460, τ.Β),
6. όσους κρίθηκαν από τους οικείους ασφαλιστικούς φορείς μη δικαιούχοι του εξωιδρυματικού βοηθήματος ενίσχυσης (αρ. 42 του ν. 1140/81), γιατί δεν είχαν τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις του ασφαλιστικού τους οργανισμού και
7. ασφαλισμένους και στα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους σε ασφαλιστικούς φορείς που δεν εφαρμόζουν ανάλογο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσεως τετραπληγικών και παραπληγικών ασφαλισμένων και συνταξιούχων.

Το χορηγούμενο επίδομα στην πρώτη περίπτωση των ασφαλισμένων και συνταξιούχων διακόπτεται αμέσως από τότε που συμπληρώθηκαν οι ασφαλιστικές τους προϋποθέσεις για τη χορήγηση του από τον οικείο Ασφαλιστικό φορέα, ανεξάρτητα από το ποσόν που θα δικαιωθούν.

Το χορηγούμενο επίδομα στην δεύτερη περίπτωση διακόπτεται, όταν οι ασφαλιστικοί τους φορείς εφαρμόσουν ανάλογο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσεως τετραπληγικών και παραπληγικών

ασφαλισμένων και συνταξιούχων και εφόσον δικαιωθούν, ανεξάρτητα από το ύψος του βοηθήματος που θα πάρουν.

Επισημαίνεται ότι την οικονομική ενίσχυση δεν τη δικαιούνται από τον ΟΠΕΚΑ, οι εργαζόμενοι που υπηρετούν σε ΝΠΔΔ και ΟΤΑ. Η δαπάνη για τους ανωτέρω δημοσίους υπαλλήλους και τα μέλη των οικογενειών τους, καλύπτεται από τον φορέα που υπηρετούν και κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι πάσχουν από:

- Παραπληγία ή τετραπληγία, με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω.
- Ασθένειες που έχουν επιφέρει αναπηρία του ίδιου βαθμού (67% και άνω) και της ίδιας μορφής (τετραπληγία, παραπληγία) λόγω μη αναστρέψιμης βλάβης του νωτιαίου μυελού ή των ριζών ή των νεύρων ή των μυών.
- παθολογοανατομικό ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, προερχόμενο από ακρωτηριασμό, ανεξαρτήτως του σημείου του ακρωτηριασμού ή του αριθμού των ακρωτηριασμένων μελών .
- ασθένειες οι οποίες επιφέρουν την ίδια μορφή αναπηρίας με την παραπληγία-τετραπληγία, με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω. και
- διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην χώρα και έχουν, πέραν των ελλήνων πολιτών, την ιθαγένεια (υπηκοότητα) κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή του Ε.Ε.Ο.Χ. ή κράτους που περιλαμβάνεται στην κυρωμένη με το ν.δ. 4017/1959 (ΦΕΚ Α 246) Ευρωπαϊκή Σύμβαση ή
- είναι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, ΦΕΚ Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, ΦΕΚ Α 125) ή
- είναι πολίτες τρίτης χώρας μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη Ε.Ε ή
- είναι δικαιούχοι καθεστώτος διεθνούς προστασίας ή
- είναι κάτοχοι νόμιμου τίτλου διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους και
- δεν λαμβάνουν λόγω της τετραπληγίας ή της παραπληγίας τους άλλου είδους οικονομική ενίσχυση απ' το Δημόσιο Ταμείο ή από άλλη οποιαδήποτε πηγή της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, μεγαλύτερη ή ίση της εκάστοτε προβλεπόμενης. Σε περίπτωση που συντρέχει υπέρ των δικαιούχων οικονομική ενίσχυση μικρότερη της εκάστοτε προβλεπόμενης, θα παρέχεται σε αυτούς το ήμισυ του επιδόματος.

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 832,68 € μηνιαίως. Στα άτομα με μονό ακρωτηριασμό το ποσό που καταβάλλεται ανέρχεται σε 330,40 ευρώ μηνιαίως.

Οι δικαιούχοι της οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και οι ακρωτηριασμένοι ανασφάλιστοι, εφόσον περιθάλπονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή κλινικές ή προνοιακές δομές ανοικτής φροντίδας, λαμβάνουν ολόκληρο το ποσό (771 ευρώ). Σε περίπτωση που περιθάλπονται σε προνοιακές δομές κλειστής φροντίδας, λαμβάνουν το ήμισυ (385,50 ευρώ), ανεξάρτητα αν οι δομές είναι ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Ιδιωτικοί φορείς κτλ.

Δικαιολογητικά:

- 1) Στην περίπτωση που ο αιτών νοσηλεύεται σε ίδρυμα, απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης από την οποία να προκύπτει το είδος της προνοιακής δομής (κλειστής ή ανοικτής φροντίδας).

- 2) Συνταξιούχοι
Πρόσφατο ενημερωτικό σημείωμα πληρωμής σύνταξης. Σε περίπτωση που προκύπτει ότι λαμβάνουν επίδομα ανικανότητας, βεβαίωση εάν το επίδομα που λαμβάνουν είναι λόγω της παραπληγίας - τετραπληγίας. (υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί αυτεπάγγελτης αναζήτησης)

- 3) Εργαζόμενοι
Το τελευταίο εκκαθαριστικό μηνιαίων αποδοχών

- 4) Εξαρτώμενα μέλη
 - α) Εργαζόμενων
Το τελευταίο εκκαθαριστικό μηνιαίων αποδοχών, και εκτύπωση από τις ηλ. Υπηρεσίες ΕΦΚΑ των ατομικών στοιχείων εκείνου στο οποίο ο αιτών είναι εξαρτώμενο μέλος.
 - β) Συνταξιούχων
Ενημερωτικό σημείωμα πληρωμής σύνταξης, και εκτύπωση από τις ηλ. Υπηρεσίες ΕΦΚΑ των ατομικών στοιχείων εκείνου στο οποίο ο αιτών είναι εξαρτώμενο μέλος.

- 5) Οι άμεσα ασφαλισμένοι, έμμεσα ασφαλισμένοι, άμεσα συνταξιούχοι και έμμεσα συνταξιούχοι στον ΕΦΚΑ (ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΟΓΑ, ΤΣΑΥ , ΝΑΤ, κλπ) θα πρέπει να προσκομίσουν ΒΕΒΑΙΩΣΗ/ ΑΠΟΦΑΣΗ περί μη θεμελίωσης δικαιώματος λήψης εξωιδρυματικού επιδόματος παραπληγίας τετραπληγίας από τον φορέα τους, καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις της Π3α/Φ.27/Γ.Π.ΟΙΚ.124095/2002(ΦΕΚ Β'1594), το επίδομα Τετραπληγίας Παραπληγίας, σε ασφαλισμένους του Δημοσίου και ανασφαλιστούς, χορηγείται και σε όσους κρίθηκαν από τους οικείους ασφαλιστικούς φορείς μη δικαιούχοι της εξωιδρυματικής οικονομικής ενίσχυσης γιατί δεν είχαν τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που προβλέπουν οι οικείες διατάξεις του ασφαλιστικού τους οργανισμού (οι ασφαλισμένοι του ΝΑΤ απευθύνονται στον οίκο Ναύτου).

6. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης κωφών και βαρήκοων ατόμων

Θεσμικό πλαίσιο: [Δ36/423/1973 \(Β 306'\)](#), [Π4Γ/Φ.421/Φ.422/Φ.423/Φ.221/ΟΙΚ. 6286/1997 \(Β 997\)](#), [Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10803/527/2013 \(Β' 965\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Δικαιούχοι είναι τα άτομα που κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι:

α. Έχουν κώφωση - βαρηκοΐα με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ηλικίας μέχρι και 18 ετών, καθώς και άνω των 65 ετών.

β. Έχουν κώφωση - βαρηκοΐα με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ηλικίας άνω των 18 ετών και έως 65 ετών, που πάσχουν ταυτόχρονα με την κώφωση - βαρηκοΐα και από άλλη χρόνια σωματική, πνευματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη .

γ. Έχουν κώφωση - βαρηκοΐα με ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, από άνω των 18 ετών και έως 25 ετών, που φοιτούν σε σχολεία, κατώτερες, μέσες ή ανώτερες τεχνικές ή επαγγελματικές σχολές ή σε σχολές του ΟΑΕΔ ή σε ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σε μονάδες επαγγελματικής κατάρτισης κ.λ.π.

Δικαιούχοι

Δικαιούχα πρόσωπα είναι:

- Τα ανασφάλιστα,
- Τα άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένα άτομα καθώς και
- Οι συνταξιούχοι ασφαλιστικών φορέων.

Προϋποθέσεις:

- Να μην λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση για την ίδια πάθηση από οποιαδήποτε άλλη πηγή, ίση ή μεγαλύτερη της εκάστοτε προβλεπομένης.
- Στην έννοια της οικονομικής ενίσχυσης δεν περιλαμβάνεται η σύνταξη από ασφαλιστικό οργανισμό.
- Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται μηνιαίως στους δικαιούχους ανέρχεται σε 390,96 € μηνιαίως.

Δικαιολογητικά:

1. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατήριο ή Κάρτα Αναπηρίας ή Πιστοποιητικό Ταυτοπροσωπίας.
2. Παρέχεται προεκτυπωμένο κείμενο υπεύθυνης δήλωσης το οποίο υπογράφει φυσικά ο αιτών και ακολούθως αναρτάται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα υποβολής της αίτησης.
3. Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα στον οποίο ο αιτών είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος (ανεξαρτήτως σειράς).
4. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (υπό προϋπόθεση)
5. Άδεια διαμονής (υπό προϋπόθεση): Τα άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών και έως 25 ετών, που φοιτούν στη μέση εκπαίδευση, σε ανώτερο ή ανώτατο εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Ελλάδας καθώς και σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), προσκομίζουν βεβαίωση από τη σχολή στην οποία φοιτούν.
6. Πιστοποιητικό αναπηρίας (αυτεπάγγελτο)
7. Τα άτομα που λαμβάνουν κάποιο ποσό οικονομικής ενίσχυσης για την ίδια αιτία από οποιαδήποτε άλλη πηγή, βεβαίωσης από την οποία να προκύπτει και το ποσό που λαμβάνει για οικονομική ενίσχυση για την ίδια πάθηση.

7. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με αναπηρία όρασης

Θεσμικό πλαίσιο:

[Ν. 1904/1951 \(αρ. 1,2,5\)](#), [Ν. 4331/2015 \(αρ. 8\)](#), [Λ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10806/529/2013 \(B 1189\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Δικαιούχοι είναι τα άτομα που κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν οπτική αναπηρία – αναπηρία όρασης με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω.

Δικαιούχοι:

Εργαζόμενοι στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ή για ίδιο λογαριασμό, εφόσον είναι ασφαλισμένοι άμεσα για την εργασία τους αυτή στον οικείο ασφαλιστικό οργανισμό (Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)).

- Συνταξιούχοι Ασφαλιστικών Οργανισμών (Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ΕΦΚΑ).
- Άνεργοι ανασφάλιστοι.
- Άνεργοι άμεσα ασφαλισμένοι, που έχουν απολυθεί από την εργασία τους, αλλά διατηρούν για ορισμένο χρονικό διάστημα δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψης από τον ασφαλιστικό τους οργανισμό.
- Έμμεσα ασφαλισμένοι.
- Πτυχιούχοι Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ανεξάρτητα αν εργάζονται ή όχι.
- Εργαζόμενοι φοιτητές Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής, μέχρι να συμπληρώσουν το 25ο έτος της ηλικίας τους.
- Μη εργαζόμενοι φοιτητές Ανώτερων και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής μέχρι να συμπληρώσουν το 25ο έτος της ηλικίας τους.
- Δικηγόροι που αποδεδειγμένα ασκούν δικηγορία καθώς και ασκούμενοι δικηγόροι.
- Επιστήμονες πανεπιστημιακού επιπέδου, που σύμφωνα με το πτυχίο τους ασκούν την επιστήμη τους.

Προϋποθέσεις:

- Να μην λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση για την ίδια πάθηση από άλλον φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ίση ή μεγαλύτερη της εκάστοτε προβλεπόμενης. Σε περίπτωση που λαμβάνουν μικρότερη, χορηγείται σε αυτούς η διαφορά.
- Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

Το μηνιαίο χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους κυμαίνεται από 390,96 € έως 752,76 €, αναλόγως την περίπτωση.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Το βοήθημα που λαμβάνουν οι συνταξιούχοι τυφλοί από τους ασφαλιστικούς τους φορείς αποτελεί προσαύξηση σύνταξης και κατά συνέπεια, οι ενδιαφερόμενοι τυφλοί μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης αναπηρίας όρασης λαμβάνοντας ολόκληρο το ποσό που προβλέπεται κάθε φορά.

Εξαιρέση αποτελούν τα άτομα που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση λόγω τυφλότητας από τον Οίκο Ναύτου, η οποία εάν είναι ίση ή μεγαλύτερη της εκάστοτε προβλεπόμενης, δεν δικαιούνται την προνοιακή αναπηρική παροχή της αναπηρίας όρασης. Σε περίπτωση που λαμβάνουν μικρότερη χορηγείται σε αυτούς η διαφορά.

Δικαιολογητικά:

1. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατήριο ή Κάρτα Αναπηρίας ή Πιστοποιητικό Ταυτοπροσωπίας.
2. Παρέχεται προεκτυπωμένο κείμενο υπεύθυνης δήλωσης το οποίο υπογράφει φυσικά ο αιτών και ακολούθως αναρτάται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα υποβολής της αίτησης.
3. Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα στον οποίο ο αιτών είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος (ανεξαρτήτως σειράς).
4. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (υπό προϋπόθεση)
5. Άδεια διαμονής (υπό προϋπόθεση)
6. Βεβαίωση διακοπής ή μη της ασφάλισης (υπό προϋπόθεση): Απαιτείται όταν από την ηλεκτρονική διασταύρωση προκύπτει αναντιστοιχία των ευρημάτων με την πραγματική ασφαλιστική κατάσταση του αιτούντα.
7. Βεβαίωση εργοδότη τους ότι εργάζονται σύμφωνα με το πτυχίο τους και είναι ασφαλισμένοι στον ανάλογο ασφαλιστικό οργανισμό: Αφορά σε πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα, που σύμφωνα με το πτυχίο τους ασκούν την επιστήμη τους
8. Δικαιολογητικό από το οποίο να προκύπτει ότι είναι ασφαλισμένοι στον ανάλογο ασφαλιστικό φορέα: Αφορά σε αυτοτελώς εργαζόμενους τυφλούς.
9. Βεβαίωση Έναρξης εργασιών από Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ): Αφορά σε αυτοτελώς εργαζόμενους τυφλούς.
10. Πιστοποιητικό εγγραφής στο Δικηγορικό σύλλογο: Αφορά σε Δικηγόρους που αποδεδειγμένα ασκούν δικηγορία καθώς και σε ασκούμενους δικηγόρους.
11. Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου: Αφορά σε πτυχιούχους ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα, που σύμφωνα με το πτυχίο τους ασκούν την επιστήμη τους.
12. Βεβαίωση εγγραφής στη σχολή που φοιτούν: Αφορά σε φοιτητές μέχρι 25 χρόνων
13. Αποδεικτικό έγγραφο εργασίας (υπό προϋπόθεση): Αφορά σε εργαζόμενους.
14. Ασφαλιστική ενημερότητα φυσικών, νομικών προσώπων (εΕΦΚΑ) (υπό προϋπόθεση): Αφορά σε άνεργους -άμεσα ασφαλισμένους.
15. Πιστοποιητικό αναπηρίας (αυτεπάγγελτο)
16. Αποδεικτικό συνταξιοδότησης (υπό προϋπόθεση) (αυτεπάγγελτο)
17. Αποδεικτικό ανεργίας (υπό προϋπόθεση) (αυτεπάγγελτο)

8. Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με εγκεφαλική παράλυση

Θεσμικό πλαίσιο: [ΚΥΑ Γ4α/Φ224/οικ.1434/1984 \(B 441\)](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 80% και άνω

Περιγραφή:

Δικαιούχοι είναι τα άτομα ηλικίας 0-18 ετών, είτε είναι ασφαλισμένα είτε είναι ανασφάλιστα, που κρίνονται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή ότι έχουν εγκεφαλική παράλυση.

Δικαιούχοι:

Δικαιούχα πρόσωπα είναι :

- Τα Ασφαλισμένα άτομα
- Τα Ανασφάλιστα άτομα

Προϋποθέσεις

- Να μη λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση ως τετραπληγικοί - παραπληγικοί, βάσει των διατάξεων των ν.1140/1981 (Α'68) και ν.1284/1982 (Α 114).
- Να μη λαμβάνουν, ούτε οι ίδιοι ούτε τα μέλη της οικογένειάς τους, από οποιονδήποτε φορέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, προνοιακή παροχή σε χρήμα ή σύνταξη λόγω εγκεφαλικής παράλυσης ίση ή μεγαλύτερη της προβλεπόμενης. Στην περίπτωση που λαμβάνουν μικρότερη, καταβάλλεται σε αυτούς η διαφορά.
- Να μην περιθάλπονται ως εσωτερικοί σε νομίμως αδειοδοτούμενα ιδρύματα (ΝΠΔΔ, ΝΠΔ κ.λπ.) και τη δαπάνη της περίθαλψής τους καταβάλλει το Κράτος ή Ασφαλιστικός Οργανισμός ή ΝΠΔΔ ή ΝΠΔ κ.λπ. επιχορηγούμενο από το Κράτος. Αν τη δαπάνη έχει αναλάβει εξ' ολοκλήρου η οικογένειά τους, τότε χορηγείται ολόκληρο το ποσό της προβλεπόμενης οικονομικής ενίσχυσης.
- Να μην απουσιάζουν στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών .

Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 752,76 € μηνιαίως.

Δικαιολογητικά:

1. Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας ή Διαβατήριο ή Κάρτα Αναπηρίας ή Πιστοποιητικό Ταυτοπροσωπίας.
2. Παρέχεται προεκτυπωμένο κείμενο υπεύθυνης δήλωσης το οποίο υπογράφει φυσικά ο αιτών και ακολούθως αναρτάται ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα υποβολής της αίτησης.
3. Αντίγραφο τραπεζικού λογαριασμού πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί στην Ελλάδα στον οποίο ο αιτών είναι δικαιούχος ή συνδικαιούχος (ανεξαρτήτως σειράς).
4. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (υπό προϋπόθεση)
5. Άδεια διαμονής (υπό προϋπόθεση)
6. Πιστοποιητικό αναπηρίας (αυτεπάγγελτο)
7. Βεβαίωση/Απόφαση περί λήψης ή μη οικονομικής ενίσχυσης ως τετραπληγικοί – παραπληγικοί (υπό προϋπόθεση) (αυτεπάγγελτο)
8. Βεβαίωση/Απόφαση περί συνταξιοδότησης (υπό προϋπόθεση) (αυτεπάγγελτο)

ΑΝΑΠΗΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Οι αναπηρικές συντάξεις είναι μια προνοιακή παροχή που διέπεται από πληθώρα νόμων και διατάξεων τις οποίες μπορείτε να βρείτε [εδώ: www.amea.gov.gr/](http://www.amea.gov.gr/). Είναι μια εξατομικευμένη παροχή που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως ο φορέας ασφάλισης, το είδος και το ποσοστό αναπηρίας, τα χρόνια εργασίας, επομένως είναι δύσκολο να αναλυθεί στον συγκεκριμένο οδηγό δικαιωμάτων.

Συστήνεται η συμβουλή εργατολόγου, ο οποίος είναι ειδικός επί του θέματος και θα σας δώσει σαφή κατεύθυνση σύμφωνα πάντα με την δική σας εργασιακή και ασφαλιστική κατάσταση. Στο κεφάλαιο αυτό εμπεριέχονται κάποιες άλλες χρήσιμες πληροφορίες που αφορούν λιγότερο εξατομικευμένες παροχές.

1. Επίδομα ετέρου προσώπου / Απόλυτης Αναπηρίας / Συμπαράστασης **Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 68/20-3-1981](#)**

Περιγραφή:

Το επίδομα Ετέρου Προσώπου, το οποίο είναι γνωστό και ως επίδομα απόλυτης αναπηρίας ή επίδομα συμπαράστασης χορηγείται σε συνταξιούχους λόγω αναπηρίας ή θανάτου, εφόσον αυτοί κριθούν από τις υγειονομικές επιτροπές ότι έχουν ανάγκη από συνεχή επίβλεψη και συμπαράσταση ετέρου προσώπου, ανεξαρτήτως του ποσοστού αναπηρίας τους.

Παράλληλα, το ΕΑΑ, το δικαιούνται και οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, εφόσον είναι τυφλοί.

Σύμφωνα με τις διευκρινήσεις του ΕΦΚΑ, οι δικαιούχοι μπορούν να λάβουν το επίδομα το οποίο μπορεί να είναι ίσο με το 50% της βασικής σύνταξης, αλλά δεν μπορεί να ξεπεράσει το 20πλάσιο του κατωτάτου ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη από ό,τι ήταν στις 31/12/11, ήτοι 671,40 ευρώ.

Για τους ασφαλισμένους μετά την 1/1/1993:

- Συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας: το ποσό αντιστοιχεί στο 25% τού κατά το έτος 1991 μέσου κατά κεφαλήν ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ), το οποίο αναπροσαρμόζεται όταν οι συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων αυξάνονται.
- Συνταξιούχοι λόγω γήρατος με ολική τύφλωση: το ποσό αντιστοιχεί στο 50% του ποσού της καταβαλλόμενης σύνταξης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20πλάσιο του μισθού των ανειδίκευτων εργατών που ήταν στις 31.12.2011 άρα 671,40 ευρώ.

Σημειώνεται όμως πως το επίδομα απόλυτης αναπηρίας, είναι ανταποδοτική παροχή, παρακολούθημα της σύνταξης ΕΦΚΑ, την οποία προσαυξάνει κατά 50%, με συγκεκριμένο όριο, όταν η επιτροπή ΚΕΠΑ κρίνει ότι το άτομο χρήζει βοήθειας και συμπαράστασης ετέρου προσώπου. Το συγκεκριμένο επίδομα δίνεται σε συντάξεις αναπηρίας, θανάτου ή γήρατος σε τυφλό και αφορά τον ίδιο τον συνταξιούχο και κανέναν άλλον. Επισημαίνεται πως δεν χορηγείται σε συντάξεις γήρατος.

Για εξειδικευμένες πληροφορίες για το θέμα αυτό κάθε ασφαλισμένος μπορεί να αποτείνεται στην αρμόδια υπηρεσία συντάξεων, ανάλογα με την ιδιότητα και την ειδικότητά του (μισθωτός, ελεύθερος επαγγελματίας, δημόσιος υπάλληλος κλπ).

2. Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α΄ 85/12-5-2016](#)

Περιγραφή:

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων, το οποίο χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ λειτουργεί ως ασπίδα προστασίας για τους πολίτες που βρίσκονται σε μια ευαίσθητη ηλικία και δεν κατάφεραν να συγκεντρώσουν τον απαραίτητο για την συνταξιοδότηση ασφαλιστικό χρόνο.

Το μηνιαίο ποσό ανέρχεται σε 360 ευρώ.

Δικαιούχοι:

Δικαιούχοι είναι όσοι έχουν συμπληρώσει το 67^ο έτος της ηλικίας τους και δεν λαμβάνουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή στην Ελλάδα, μεγαλύτερη των 360 ευρώ.

Αν η σύνταξη αυτή ή η παροχή από δημόσιο φορέα είναι μικρότερη από το επίδομα των 360 ευρώ, ο πολίτης δικαιούται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνει από αλλού.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 : Αν το ποσό που προκύπτει ως διαφορά είναι μικρότερο από είκοσι (20) ευρώ, το επίδομα δεν καταβάλλεται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 : Σε περίπτωση μεταβολής του ποσού της σύνταξης ή της παροχής που λαμβάνει από το εξωτερικό ή την Ελλάδα, αντίστοιχα, έχει υποχρέωση να το δηλώσει αμέσως, προκειμένου να τροποποιηθεί αναλόγως το ποσό του επιδόματος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Για όσους λαμβάνουν σύνταξη ή άλλη παροχή από οποιοδήποτε φορέα του εξωτερικού, η νομισματική ισοτιμία λαμβάνεται υπόψη την 1η εργάσιμη ημέρα του έτους κατά τη χορήγηση, την επαναχορήγηση ή την τροποποίηση του ποσού της παροχής που λαμβάνουν από τον αρμόδιο για την καταβολή αυτής φορέα, λόγω αλλαγής του ποσού της σύνταξης που λαμβάνουν από τον φορέα του εξωτερικού.

Για να υποβάλλετε το σχετικό αίτημα θα πρέπει να διαμένετε μονίμως και νομίμως στην Ελλάδα δεκαπέντε (15) συνεχή έτη πριν από την υποβολή της αίτησης σας ή 15 έτη μεταξύ του 17^{ου} και 67^{ου} έτους της ηλικίας σας, εκ των οποίων τα δέκα (10) συνεχόμενα πριν από την υποβολή της αίτησης και να εξακολουθείτε να διαμένετε στην Ελλάδα και μετά τη λήψη της παροχής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ποσό του επιδόματος καταβάλλεται πλήρες ή μειωμένο λόγω σύνταξης εξωτερικού ή προνοιακής παροχής εντός Ελλάδας για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στη χώρα.

Εισοδηματικά κριτήρια:

Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν πρέπει υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4.320) ευρώ ή, στη περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8.640) ευρώ.

Στο εισόδημα δεν υπολογίζονται:

- α.** Οι οικονομικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε άτομα με αναπηρίες λόγω της αναπηρίας τους.
- β.** Το διατροφικό επίδομα που χορηγείται στους πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και στους μεταμοσχευμένους.
- γ.** Το επίδομα ανεργίας.
- δ.** Η διατροφή που καταβάλλεται σε ανήλικο τέκνο με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη ή με ιδιωτικό έγγραφο

Ακίνητη περιουσία:

Η συνολική φορολογητέα αξία της ακίνητης περιουσίας σας δεν μπορεί να υπερβαίνει στο σύνολο της το ποσό των ενενήντα χιλιάδων (90.000) ευρώ.

Κινητή περιουσία:

Το τεκμήριο αντικειμενικής δαπάνης της κινητής περιουσίας (επιβατικά ΙΧ, ΜΧ αυτοκίνητα ή και δίκυκλα) δεν μπορεί να υπερβαίνει στο σύνολό της, το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

- Οι ανασφάλιστοι υπερήλικες που ελάμβαναν ήδη πριν τη 12^η Μαΐου 2016 παροχή από τον ΟΓΑ εξακολουθούν να λαμβάνουν την παροχή σύμφωνα με το παλαιό καθεστώς
- Από 1-1-2022 κατ' έτος με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το επίδομα αυξάνεται με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Διαδικασία:

Η αίτηση για το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικών υποβάλλεται μέσω του Κέντρου Κοινότητας του τόπου κατοικίας σας.

Κατά της απόφασης περί απονομής ή μη του επιδόματος επιτρέπεται ένσταση ενώπιον του οργάνου εξέτασης ενστάσεων του άρθρου 40 του Π.δ. 78/1998 (Α' 72), **εντός προθεσμίας τριών μηνών**, που αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης στον αιτούντα. Το ως άνω όργανο εξετάζει την ένσταση και κατά νόμο και κατ' ουσίαν και υποχρεούται να αποφανθεί μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της.

3. Πρόωρη συνταξιοδότηση συζύγου ή γονεά ή αδερφού Ατόμου με Αναπηρία

Θεσμικό πλαίσιο: [άρθρο 37 Ν. 3996/2011](#), [Ν. 4336/2015](#)

Ποσοστό αναπηρίας: 67% και άνω και 80% ανά περίπτωση συγγένειας

Περιγραφή:

Με ειδικές διατάξεις της νομοθεσίας (άρθρο 37 Ν. 3996/2011) παρεχόταν η δυνατότητα σε Γονέα με τέκνο Άτομο με Αναπηρία (ΑμεΑ), ασφαλισμένο (ο γονέας) σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (δηλ. Ι.Κ.Α. κ.λπ.), να συνταξιοδοτηθεί (ο γονέας) λόγω γήρατος, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, έως 18.08.2015, και την ημερομηνία υπαγωγής του στην ασφάλιση, εφόσον:

1ον) έχει πραγματοποιήσει – 7.500 – ημέρες εργασίας (χρόνος πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης) και

2ον) δεν έχει καταστεί ήδη συνταξιούχος οποιουδήποτε ασφαλιστικού φορέα κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου ή δεν θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης, ακόμα και στην περίπτωση που δεν το έχει ασκήσει, από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Ωστόσο, μετά την θέσπιση του νόμου 4336/2015 από 19.8.2015 **απαιτείται η συμπλήρωση τουλάχιστον του 55ου έτους ηλικίας.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις αυτές δεν είχαν έως 18.8.2015 ηλικιακό όριο συνταξιοδότησης, συνεπώς εάν ο ενδιαφερόμενος Γονέας τέκνου Ατόμου με Αναπηρία (ΑμεΑ) έχει την δυνατότητα να λάβει σύνταξη με μόνες προϋποθέσεις:

1) τη συμπλήρωση των 7.500 ημερών εργασίας (Ασφάλισης)

α) έως 18.8.2015 δεν υπήρχε όριο ηλικίας, δηλαδή όσοι έχουν συμπληρώσει τις οριζόμενες ημέρες εργασίας όπως ορίζονται σε αυτή την ειδική κατηγορία συνταξιοδότησης πριν από την αναφερόμενη ανωτέρω ημερομηνία συνταξιοδοτούνται σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς.

β) από 19.8.2015 και έπειτα, θεσπίζεται κατώτατο όριο ηλικίας το 55ο έτος της ηλικίας, ενώ στη συνέχεια, αυτό εξομοιώνεται και ακολουθεί τις αυξήσεις στα όρια ηλικίας οι οποίες αφορούν τους συνταξιούχους λόγω γήρατος

2) την αποδεδειγμένη με επίσημα έγγραφα (πχ. επιτροπής ΚΕ.Π.Α.) αναπηρία του τέκνου του. Από τη νομοθεσία απαιτείται το τέκνο να είναι άγαμο, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Επιπρόσθετα, να μην εργάζεται και να μη νοσηλεύεται σε ίδρυμα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα.

Έτερος γονέας – Προϋποθέσεις:

Για να μπορεί να ασκήσει ο γονέας το δικαίωμα συνταξιοδότησης σε αυτήν την ειδική κατηγορία, θα πρέπει ο έτερος γονέας και σύζυγος του γονέα που ασκεί το δικαίωμα, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης από τον άλλο γονέα:

- Να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 2.400 ημέρες ή οκτώ (8) έτη πραγματικής ασφάλισης σε φορείς κύριας ασφάλισης ή/και το Δημόσιο, εκ των οποίων οι 600 ημέρες ή τα 2 έτη να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια.
- Να εργάζεται.
- Ο ίδιος να μην λαμβάνει και να μην έχει θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο.
- Να έχει υποβάλει υπεύθυνη δήλωση προς τον ασφαλιστικό του φορέα ή τους φορείς που είναι ασφαλισμένος ότι δεν έχει ασκήσει, ούτε προτίθεται να ασκήσει στο μέλλον, το δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις προϋποθέσεις των διατάξεων για συνταξιοδότηση λόγω ανάπηρου τέκνου.
- Σε περίπτωση λύσης του γάμου των γονέων του ανηλίκου αναπήρου τέκνου, το δικαίωμα ασκείται από τον γονέα που έχει την επιμέλεια με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στην περίπτωση των έγγαμων ζευγαριών, ο νόμος παρέχει μονάχα στον έναν από τους δύο γονείς, τη δυνατότητα να συνταξιοδοτηθεί κάνοντας χρήση των ανωτέρω αναφερόμενων διατάξεων.

Ενώ αντίστοιχα, στις περιπτώσεις διαζευγμένων γονέων το δικαίωμα αυτό μπορεί να το ενεργοποιήσει μονάχα εκείνος που έχει την επιμέλεια του τέκνου αυτού, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

Σύζυγοι αναπήρων:

Σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας συζύγου 80% και άνω, εφόσον:

- Υπάρχει έγγαμος βίος τουλάχιστον 10 ετών πριν την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση.
- Ο υποψήφιος συνταξιούχος δεν λαμβάνει και δεν δικαιούται να λάβει σύνταξη από οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο.

Αδέλφια αναπήρων:

Αδέλφια αναπήρων με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, εφόσον πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Ο ανάπηρος αδελφός να είναι άγαμος, να μην εργάζεται και να μη νοσηλεύεται σε ίδρυμα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα.
- Για την άσκηση του δικαιώματος από τον αδελφό/η πρέπει, για τουλάχιστον μία πενταετία πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης:

α) να έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης του/της αδελφού/ης με αμετάκλητη δικαστική απόφαση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας ή

β) ο ανάπηρος αδελφός να συνοικεί αποδεδειγμένα με τον αιτούντα τη σύνταξη αδελφό/η και να τον βαρύνει.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ

1. ΔΕΗ (Όλοι οι πάροχοι ενέργειας) – Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο (ΚΟΤ)

Θεσμικό πλαίσιο: [Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 \(ΦΕΚ Β' 1403/06.09.2010\)](#), [ΦΕΚ Β' 242/01.02.2018](#)

Δικαιούχοι:

- α. **Κατηγορία ΚΟΤ Α'**: Εντάσσονται όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις χορήγησης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης.
- β. **Κατηγορία ΚΟΤ Β'**: Εντάσσονται όσοι πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:
- i. Έχουν ετήσιο συνολικό πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα, όπως αυτό προκύπτει από τις τελευταίες εκκαθαρισμένες δηλώσεις φόρου εισοδήματος, έως τα όρια του πίνακα παρακάτω:

Πίνακας εισοδηματικών ορίων:

Σύνθεση νοικοκυριού	Εισοδηματικό όριο
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	9.000 ευρώ
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	13.500 ευρώ
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	15.750 ευρώ
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	18.000 ευρώ
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	24.750 ευρώ
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	27.000 ευρώ

Για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και **άτομο ή άτομα με αναπηρία** εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω τα παραπάνω εισοδηματικά όρια αυξάνονται κατά οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ.

Για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και άτομο ή άτομα που έχουν ανάγκη **μηχανικής υποστήριξης** με χρήση ιατρικών συσκευών, η οποία παρέχεται κατ' οίκον και είναι απαραίτητη για τη ζωή τους, τα παραπάνω εισοδηματικά όρια αυξάνονται κατά δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

Για κάθε **επιπλέον ενήλικο μέλος** προστίθεται το ποσό των 4.500 ευρώ και για κάθε επιπλέον **ανήλικο μέλος** το ποσό των 2.250 ευρώ, μέχρι του συνολικού ορίου των 31.500 ευρώ ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών του νοικοκυριού. Το συγκεκριμένο ανώτατο όριο (31.500 €) αυξάνεται κατά 8.000 ευρώ για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και άτομο ή άτομα με αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω και κατά 15.000 ευρώ για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και άτομο ή άτομα που έχουν ανάγκη μηχανικής υποστήριξης με χρήση ιατρικών συσκευών, η οποία παρέχεται κατ' οίκον και είναι απαραίτητη για τη ζωή τους.

Έχουν οι ίδιοι και τα μέλη του νοικοκυριού, ακίνητη περιουσία, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, με συνολική φορολογητέα αξία, έως το ποσό των 120.000 ευρώ για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενη κατά 15.000 ευρώ για κάθε πρόσθετο μέλος και έως ανώτατο όριο 180.000 ευρώ.

Τα μέλη του νοικοκυριού δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του φόρου πολυτελείας και δεν δηλώνουν δαπάνες διαβίωσης για αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναψυχής, δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία και για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό.

Διαδικασία:

Οι αιτήσεις για την ένταξη στο ΚΟΤ υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του ειδικού προγράμματος της Η.ΔΙ.Κ.Α. (www.idika.gr)

Η αίτηση υποβάλλεται από τον υπόχρεο υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του νοικοκυριού, ή τη σύζυγό του με απαραίτητη προϋπόθεση η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας να είναι ήδη στο όνομά του ή της συζύγου του.

Κάθε νοικοκυριό λαμβάνει το ΚΟΤ μόνον για την παροχή της κύρια κατοικίας. Οι δικαιούχοι του ΚΟΤ θα πρέπει να υποβάλλουν αίτηση ένταξης στο ΚΟΤ κάθε χρόνο και κάθε φορά εντός (1) μηνός από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων καθώς και της ενδεχόμενης παράτασής της, προκειμένου να γίνει επανέλεγχος των προϋποθέσεων ένταξης στο ΚΟΤ.

Όρια κατανάλωσης για να εφαρμοσθεί το ΚΟΤ

Το Κ.Ο.Τ. εφαρμόζεται για το σύνολο της τετραμηνιαίας κατανάλωσης και έως τα αντίστοιχα όρια κατανάλωσης που προβλέπονται για κάθε κατηγορία δικαιούχου:

Όρια τετραμηνιαίας κατανάλωσης (120ημερών)

Σύνθεση νοικοκυριού	Όρια τετραμηνιαίας κατανάλωσης
Μονοπρόσωπο νοικοκυριό	1.400 kWh
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με ένα ανήλικο μέλος	1.600 kWh
Νοικοκυριό αποτελούμενο από δύο ενήλικα μέλη και ένα ανήλικο μέλος ή μονογονεϊκή οικογένεια με δύο ανήλικα μέλη	1.700 kWh
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και δύο ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τρία ανήλικα μέλη	1.800 kWh
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τρία ενήλικα και ένα ανήλικο μέλος ή δύο ενήλικα και τρία ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με τέσσερα ανήλικα μέλη	1.900 kWh
Νοικοκυριό αποτελούμενο από τέσσερα ενήλικα μέλη ή δύο ενήλικα και τέσσερα ανήλικα μέλη ή μονογονεϊκή οικογένεια με πέντε ανήλικα μέλη	2.000 kWh

Για κατανάλωση μικρότερη των 200 kWh ανά τετράμηνο, δεν υπολογίζεται έκπτωση ΚΟΤ. Για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και **άτομο ή άτομα με αναπηρία** εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω τα παραπάνω όρια κατανάλωσης αυξάνονται κατά 300 kWh.

Για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και **άτομο ή άτομα που έχουν ανάγκη μηχανικής υποστήριξης** με χρήση ιατρικών συσκευών, η οποία παρέχεται κατ' οίκον και είναι απαραίτητη για τη ζωή τους, τα παραπάνω όρια κατανάλωσης αυξάνονται κατά 600 kWh.

Για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος προστίθεται κατανάλωση 200 kWh και **για κάθε επιπλέον ανήλικο μέλος** κατανάλωση 100 kWh, μέχρι του συνολικού ορίου των 2.400 kWh ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών του νοικοκυριού. Το συγκεκριμένο ανώτατο όριο (2.400 kWh) αυξάνεται κατά 300 kWh για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και άτομο ή άτομα με αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω και κατά 600 kWh για νοικοκυριό που στη σύνθεσή του περιλαμβάνει και άτομο ή άτομα που έχουν ανάγκη μηχανικής υποστήριξης με χρήση ιατρικών συσκευών, η οποία παρέχεται κατ' οίκον και είναι απαραίτητη για τη ζωή τους.

Χορηγούμενη έκπτωση

Ο Προμηθευτής θα εφαρμόζει τις τιμές χρέωσης Προμήθειας βάσει του Οικιακού Τιμολογίου που έχει επιλέξει ο εκάστοτε πελάτης και επί αυτών θα υπολογίζει την έκπτωση του ΚΟΤ ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΟΙΚΙΑΚΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ		
Έκπτωση στη χρέωση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε €/kWh	Κ.Ο.Τ. Α	Κ.Ο.Τ. Β
	0,075€/kWh	0,045€/kWh

Η παραπάνω έκπτωση υπολογίζεται στη χρέωση Προμήθειας για την κατανάλωση ημέρας. Εάν ο πελάτης έχει επιλέξει το Νυχτερινό Οικιακό Τιμολόγιο, τότε η έκπτωση εφαρμόζεται και στη χρέωση Προμήθειας για την κατανάλωση της νύχτας (ώρες μειωμένης χρέωσης), όπως προβλέπεται στην Υπουργική Απόφαση.

Επιπλέον έκπτωση ΔΕΗ στους πελάτες ΚΟΤ:

Στα άτομα με μηχανική υποστήριξη που είναι δικαιούχοι του Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου (ΚΟΤ Α και Β) η ΔΕΗ από 01.10.2019 παρέχει έκπτωση 50% στην τιμή χρέωσης ενέργειας του υπόψη τιμολογίου, που υπολείπεται μετά το ποσό της επιδότησης που χορηγείται από την Πολιτεία, σύμφωνα με το σχετικό [ΦΕΚ](#).

Πώς γίνεται η τιμολόγηση κατά την ένταξη ή απένταξη στο ΚΟΤ Α ή ΚΟΤ Β;

Κατά την έκδοση του πρώτου Εκκαθαριστικού λογαριασμού, μετά την αρχική ημερομηνία ένταξης του δικαιούχου, το νέο ΚΟΤ δεν εφαρμόζεται για το σύνολο της κατανάλωσης του συγκεκριμένου λογαριασμού, αλλά **μόνον για την περίοδο κατανάλωσης** που έπεται της ημερομηνίας ένταξης στο νέο ΚΟΤ. Συγκεκριμένα για τον υπολογισμό της κατανάλωσης με το ΚΟΤ, πολλαπλασιάζεται ο αριθμός των ημερών ένταξης με τη μέση ημερήσια κατανάλωση του υπόψη λογαριασμού (kWh/ημέρες Εκκαθαριστικού λογαριασμού).

2. ΟΤΕ

Περιγραφή: Ο ΟΤΕ έχει ειδικά προγράμματα παροχών που προσφέρει προς τυφλούς, κινητικά ανάπηρους (παραπληγικούς/τετραπληγικούς με βαριά κινητική αναπηρία δικαιούχους εξωϊδρυματικού επιδόματος Ν.1140/81) και νεφροπαθείς, παρέχοντάς τους σε οικονομικές τιμές δημοφιλή προγράμματα Σταθερής & Internet.

Διαδικασία: Λεπτομέρειες για τα προγράμματα καθώς και για την διαδικασία που απαιτείται μπορείτε να βρείτε [εδώ: www.cosmote.gr](http://www.cosmote.gr)

3. ΕΥΔΑΠ

Δικαιούχοι:

Δικαιούχοι είναι όσοι έχουν υπαχθεί στο Ν. 4389/2016 και δικαιούνται το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης.

Περιγραφή:

Η ΕΥΔΑΠ παρέχει Έκτακτο Ειδικό Τιμολόγιο (ΕΕΤ), μέσω του οποίου προσφέρει δωρεάν ποσότητα νερού σε ΑμεΑ. Πιο συγκεκριμένα:

1. Δωρεάν ποσότητα νερού 2μ3 ανά μήνα ανά μέλος νοικοκυριού.
2. Δωρεάν ποσότητα νερού 3μ3 ανά μήνα, για κάθε μέλος με αναπηρία άνω του 67%, η οποία θα προκύπτει από έγκυρο πιστοποιητικό ΚΕΠΑ.
3. Την εφαρμογή του ΕΕΤ, στην παροχή νερού της κύριας (ιδιόκτητης ή μισθωμένης) κατοικίας, στην οποία διαμένει ο δικαιούχος.
4. Την εφαρμογή του ΕΕΤ και στους δικαιούχους οι οποίοι διαμένουν μόνιμα, σε δωρεάν παραχωρημένη κατοικία ή φιλοξενούνται.
5. Την εφαρμογή του ΕΕΤ και στους εκτός δικτύου ύδρευσης πελάτες, που τιμολογούνται από την ΕΥΔΑΠ, με δικαιώματα χρήσης αποχέτευσης.
6. Την εφαρμογή του ΕΕΤ και για τους πελάτες στους οποίους έως σήμερα χορηγείται το ΕΕΤ, εφόσον πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής τους στο Ν. 4389/16 και υποβάλουν αίτηση
7. Την εφαρμογή του ΕΕΤ σε λογαριασμούς οι οποίοι θα εκδοθούν από 1/7/2017 και εφεξής και θα αφορούν σε καταναλώσεις που θα πραγματοποιηθούν από 1/5/2017 και μετά και σε κάθε

περίπτωση από την έκδοση του επόμενου λογαριασμού από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης από τον δικαιούχο.

Επιπλέον οι δικαιούχοι που λαμβάνουν ήδη μειωμένο ειδικό τιμολόγιο από την ΕΥΔΑΠ (πολύτεκνοι, υπερήλικες) έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν το τιμολόγιο με τους ευνοϊκότερους όρους. Οι δικαιούχοι του ΕΕΤ θα ελέγχονται ως προς την τήρηση των κριτηρίων υπαγωγής ανά τακτά διαστήματα.

Διαδικασία: Οι αιτήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν ηλεκτρονικά μέσα από την ιστοσελίδα της ΕΥΔΑΠ www.eydap.gr σε εμφανή ενότητα στην κεντρική σελίδα από την 1η Ιουλίου 2017, όπου και θα υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΙΚΑ

ΚΕΔΑΣΥ

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 136/3-8-21 Άρθρο 11](#)

Περιγραφή:

Τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (πρώην Κ.Ε.Σ.Υ) είναι αποκεντρωμένες υπηρεσίες που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με σκοπό την υποστήριξη των μαθητών, των σχολικών μονάδων και των Ε.Κ. της περιοχής αρμοδιότητάς τους για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου.

Στελεχώνονται από εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και εκπαιδευτικούς (φιλόλογοι, μαθηματικοί, δάσκαλοι & νηπιαγωγοί) με ειδικευση στην ειδική αγωγή.

Τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα εισήγησης για την κατάταξη, εγγραφή, μετεγγραφή και φοίτηση στην κατάλληλη σχολική μονάδα των μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και για το κατάλληλο πλαίσιο εξατομικευμένης υποστήριξης, ήτοι παράλληλη στήριξη ή φοίτηση σε τμήμα ένταξης σε σχολική μονάδα της γενικής εκπαίδευσης.

Είναι η αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση απαλλαγής από τις γραπτές εξετάσεις, τη σύνταξη ατομικών εκθέσεων και την εισήγηση εξατομικευμένων ή ομαδικών προγραμμάτων ψυχοπαιδαγωγικής στήριξης, όπως την ένταξη του μαθητή σε τμήμα ένταξης, παράλληλη στήριξη.

Οι υπηρεσίες παρέχονται σε ηλικίες από 4 έως 22 ετών.

Οι αρμοδιότητες που ασκούν τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. αναλυτικά είναι οι εξής:

α) Σε επίπεδο διερεύνησης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών:

- αα)** Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών ή εμποδίων στη μάθηση των μαθητών προσχολικής και σχολικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και η έκδοση σχετικής αξιολογικής έκθεσης.
- αβ)** Η κατ' αποκλειστικότητα σύνταξη εξατομικευμένων αξιολογικών εκθέσεων για τους μαθητές της περιοχής αρμοδιότητάς τους, στις οποίες αναφέρονται οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, τα καινοτόμα μέσα ή οι υπηρεσίες προηγμένης τεχνολογίας που μπορούν να υποστηρίξουν τη λειτουργική συμμετοχή όλων των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- αγ)** Η εισήγηση στη σχολική μονάδα για την κατάρτιση των προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών προγραμμάτων ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης και δραστηριοτήτων, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), καθώς και η εισήγηση για την εφαρμογή κοινωνικών και λοιπών υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις σχολικές μονάδες, στην έδρα του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. ή κατ'οίκον.
- αδ)** Η πρόταση στη σχολική μονάδα για την εφαρμογή προγραμμάτων έγκαιρης διεπιστημονικής και εκπαιδευτικής υποστήριξης στο πλαίσιο της πρώιμης παρέμβασης.
- αε)** Η διατύπωση των βασικών αξόνων των Εξατομικευμένων Προγραμμάτων Εκπαίδευσης (Ε.Π.Ε.) της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3699/2008 (Α' 199).
- αστ)** Η προώθηση των αρχών της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής.
- αζ)** Ο καθορισμός του είδους των εκπαιδευτικών βοηθημάτων, του μορφότυπου των προσβάσιμων διδακτικών βιβλίων, των υποστηρικτικών τεχνολογιών και των εύλογων προσαρμογών που διευκολύνουν την πρόσβαση στον χώρο και στη μαθησιακή διαδικασία, τα οποία χρειάζονται οι μαθητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη σχολική μονάδα ή στο σπίτι, η παροχή υπηρεσιών υποστηρικτικών τεχνολογιών για την οποία δεν απαιτείται ιατρική γνωμάτευση, καθώς και η υποστήριξη κάθε αρμόδιου φορέα για την εξασφάλιση της ανεμπόδιστης πρόσβασης και παραμονής των μαθητών στους χώρους της εκπαίδευσης, όπως επιτάσσει η Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ν. 4074/2012, Α'88).
- αη)** Η κατ' αποκλειστικότητα σύνταξη αξιολογικής έκθεσης για τους μαθητές της δημόσιας ή της ιδιωτικής εκπαίδευσης για τις ειδικές ρυθμίσεις, διευθετήσεις ή εύλογες προσαρμογές, όπως η παροχή περισσότερου χρόνου, η χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών, η παροχή δια ζώσης διευκόλυνσης και η παροχή των θεμάτων σε προσβάσιμη μορφή, ανάλογα με το είδος αναπηρίας ή τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τους περιορισμούς που συνεπάγονται, για την απρόσκοπτη συμμετοχή στις ενδοσχολικές, προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στις μεταγυμνασιακές και μεταλυκειακές σπουδές, στις εισαγωγικές πανελλαδικές εξετάσεις, καθώς και στις εξετάσεις για την

απόκτηση του κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας και του κρατικού πιστοποιητικού πληροφορικής. Κατά τη σύνταξη της αξιολογικής έκθεσης εξαντλούνται οι δυνατότητες η εξέταση να γίνεται στα ίδια θέματα και συγχρόνως με τους υπόλοιπους μαθητές, σε συνδυασμό με τις ανωτέρω ειδικές εξατομικευμένες ρυθμίσεις, διευθετήσεις ή προσαρμογές και τη χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών.

αθ) Η κατ' αποκλειστικότητα λήψη της απόφασης για αντικατάσταση των γραπτών δοκιμασιών, για τους μαθητές της δημόσιας ή της ιδιωτικής εκπαίδευσης με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με προφορικές ή άλλης μορφής, ως προς τον τρόπο διατύπωσης και το μορφότυπο των θεμάτων, δοκιμασίες στις εξετάσεις, ύστερα από εμπειριστατωμένη αιτιολόγηση, ανάλογα με το είδος της αναπηρίας ή των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, και εφόσον έχουν εξαντληθεί οι δυνατότητες της υποπερ. αη).

αι) Η εισήγηση προς τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες για ζητήματα που αφορούν στην ίδρυση, την κατάργηση, την προαγωγή, τον υποβιβασμό, τη μετατροπή, τη συγχώνευση και τη μεταφορά, καθώς και την προσθήκη τομέων και ειδικοτήτων των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) και των Τμημάτων Ένταξης (Τ.Ε.).

αια) Η διερεύνηση αιτημάτων ψυχοκοινωνικής στήριξης.

β) Σε επίπεδο σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων:

βα) Η υλοποίηση, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τις Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.), προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών παρεμβάσεων παιδαγωγικής και συμβουλευτικής ψυχοκοινωνικής στήριξης σε μαθητές, μέσω προγραμμάτων εκπαιδευτικής παρέμβασης και πρόληψης, στοχευμένων δράσεων ενίσχυσης των γνωστικών και ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, δράσεων ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της μαθητικής κοινότητας, καθώς και δράσεων που αποσκοπούν στην καλλιέργεια ευκαιριών προσωπικής ανάπτυξης, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και συνολικά στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των μαθητών.

ββ) Η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στο εκπαιδευτικό, το ειδικό εκπαιδευτικό και ειδικό βοηθητικό προσωπικό των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ζητήματα βέλτιστης διδακτικής πρακτικής, ανταπόκρισης στις ανάγκες των μαθητών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αποδοχής της διαφορετικότητας και αξιοποίησης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, προώθησης ενταξιακών πρακτικών, ανάπτυξης συνεργατικών δράσεων, καλλιέργειας βασικών δεξιοτήτων αποτελεσματικής επικοινωνίας, ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών, ενδυνάμωσης συγκεκριμένων μελών ή ευάλωτων ομάδων της σχολικής κοινότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης.

βγ) Η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών σε σχέση με ζητήματα υποστήριξης της σχολικής μάθησης, της οργάνωσης της μελέτης και της συνεργασίας με τη σχολική μονάδα.

γ) Σε επίπεδο υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων:

γα) Η ενίσχυση των γνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών, η πρόληψη της σχολικής διαρροής και η δημιουργία μίας ασφαλούς και υποστηρικτικής σχολικής κουλτούρας που ευνοεί την ψυχοκοινωνική υγεία και τη συναισθηματική ευημερία των μαθητών.

- γβ) Η υποστήριξη της διατύπωσης προτεραιοτήτων και στόχων ψυχοκοινωνικής στήριξης των μαθητών, καθώς και του σχεδιασμού ολιστικών πολιτικών και στρατηγικών σε σχέση με ψυχοκοινωνικά ζητήματα.
- γγ) Ο εντοπισμός δομικών φραγμών και εμποδίων στην ισότιμη πρόσβαση των μαθητών στη μάθηση και η εφαρμογή επιστημονικών, εκπαιδευτικών και άλλων υποστηρικτικών μέτρων για το σύνολο των μαθητών της σχολικής κοινότητας.
- γδ) Η υποστήριξη της υλοποίησης προγραμμάτων πρωτογενούς ή δευτερογενούς πρόληψης και προαγωγής της ψυχικής υγείας.
- γε) Η ενίσχυση της επικοινωνίας και της συνεργασίας της σχολικής μονάδας με τους γονείς ή κηδεμόνες και τις υπηρεσίες παροχής ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης.

δ) Σε επίπεδο ενημέρωσης και επιμόρφωσης:

- δα) Η ενημέρωση της σχολικής κοινότητας για καινοτόμες εθνικές, ευρωπαϊκές ή διεθνείς δράσεις και προγράμματα σχετικά με ψυχοκοινωνικά ζητήματα.
- δβ) Η παραγωγή και διάδοση ενημερωτικού υλικού για τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές, τους γονείς ή κηδεμόνες, καθώς και για την ευρύτερη κοινότητα για τα ανωτέρω ζητήματα.
- δγ) Η διατήρηση βιβλιοθήκης και αρχείου πληροφόρησης, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, για ζητήματα ψυχοκοινωνικής και μαθησιακής υποστήριξης.
- δδ) Η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου, η προώθηση συνεργασιών ανάμεσα στις σχολικές μονάδες, τους γονείς ή κηδεμόνες, τους επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, τις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), καθώς και η ευαισθητοποίηση της ευρύτερης κοινότητας σε θέματα δικαιωμάτων του παιδιού, διαφορετικότητας και ψυχοκοινωνικής υγείας.
- δε) Η παροχή συνεχούς συμβουλευτικής υποστήριξης και ενημέρωσης στο εκπαιδευτικό προσωπικό, καθώς και σε όσους συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και η διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης για τους γονείς ή κηδεμόνες, στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, υπό τη μορφή ενημερωτικών ημερίδων ή άλλων δράσεων.
- δστ) Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων, σε συνεργασία με τον Περιφερειακό Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης ή τους Επόπτες Ποιότητας της Εκπαίδευσης και τους Συμβούλους Εκπαίδευσης των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης της έδρας του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., κατόπιν έγκρισης του Περιφερειακού Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης, προς όφελος των μελών της σχολικής κοινότητας.

Διαδικασία: Συστήνεται να επικοινωνείτε με το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. της περιοχής σας για να ενημερώνεστε για τη διαδικασία αίτησης και την οργάνωση της αξιολόγησης. [Εδώ](#) μπορείτε να βρείτε την λίστα με τα Κέντρα σε όλη την Ελλάδα καθώς και στοιχεία επικοινωνίας τους.

1. Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Β´ 2038/5-6-18](#)

Περιγραφή:

Το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) κλάδου (ΔΕ01) υποστηρίζει μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που φοιτούν στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται στην παρ. 2, του άρθρου 6, του ν. 3699/2008 (Α´ 199), και για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης, με στόχο την άρση των εμποδίων και την ισότιμη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση. Η άσκηση των καθηκόντων του δύναται να επεκτείνεται

και σε μαθητές, για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης των ίδιων ή των συστεγαζόμενων σχολικών μονάδων, εφόσον καλύπτονται οι ανάγκες των μαθητών των σχολείων στα οποία υπηρετούν. Η επέκταση της άσκησης των καθηκόντων γίνεται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π.

Καθήκοντα και Αρμοδιότητες Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (ΕΒΠ):

Ειδικότερα το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό:

1. Υποδέχεται τους υποστηριζόμενους μαθητές κατά τον οριζόμενο χρόνο υποδοχής του σχολικού προγράμματος, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, και φροντίζει για την ασφαλή αποχώρηση των μαθητών.
2. Υποστηρίζει τους μαθητές σε θέματα καθημερινής διαβίωσης, αυτοεξυπηρέτησης, προσωπικής υγιεινής και φροντίδας, αγωγής τουαλέτας, σίτισης, ένδυσης, κινητικότητας και σε άλλα θέματα ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών.
3. Υποστηρίζει τους μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τόσο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων όσο και κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, καθώς επίσης και σε όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής, όπως περιπάτους, διδακτικές επισκέψεις, εκδρομές και σε κάθε είδους εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο. Σε καμία περίπτωση το ΕΒΠ δεν υποκαθιστά τον εκπαιδευτικό της τάξης, ο οποίος έχει την ευθύνη εκπαίδευσης του μαθητή.
4. Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων, έχει ενεργό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία σύμφωνα με τις οδηγίες των εκπαιδευτικών και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών στις διάφορες δραστηριότητες μέσα και έξω από την τάξη, ακολουθώντας το ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου.
5. Συμμετέχει στη διερεύνηση των αναγκών και στη διαμόρφωση του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης των μαθητών, υποβάλλοντας ανάλογες προτάσεις στους εκπαιδευτικούς στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του.
6. Εισηγείται συγκεκριμένο πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, το οποίο καταρτίζεται από το διευθυντή του σχολείου, μετά από συνεργασία και με τους εκπαιδευτικούς των τμημάτων των μαθητών.
7. Συνεργάζεται με τους γονείς των μαθητών που υποστηρίζει, ενημερώνεται για τις ιδιαίτερες ανάγκες αυτών και ενημερώνει για θέματα της αρμοδιότητάς του, σε συνεργασία με το Διευθυντή του σχολείου.
8. Σε περίπτωση βραχύχρονης απουσίας των μαθητών που υποστηρίζει, από οποιαδήποτε δραστηριότητα του σχολικού προγράμματος, αναλαμβάνει εργασίες που τα όργανα διοίκησης του σχολείου δύναται να αναθέσουν, είτε εντός του σχολικού χώρου είτε εκτός αυτού σε προγραμματισμένη δραστηριότητα του σχολείου. Σε περίπτωση μακροχρόνιας απουσίας των υποστηριζόμενων μαθητών, με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π., τοποθετείται για την άσκηση καθηκόντων σε άλλη σχολική μονάδα για την υποστήριξη μαθητή/ών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, για τον/τους οποίο/ους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης.
9. Συμμετέχει ισότιμα στο Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας που υπηρετεί και λαμβάνει μέρος στις δραστηριότητες και στις αποφάσεις.
10. Δεν απαλλάσσεται από γενικά ή ειδικά καθήκοντα και από την ανάληψη εργασιών που τα όργανα διοίκησης του σχολείου μπορεί να του αναθέσουν στο πλαίσιο της ίσης μεταχείρισης με τα υπόλοιπα μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων.

11. Κατά την ώρα των διαλειμμάτων φροντίζει για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών και συνεργάζεται με τους εφημερεύοντες.
12. Ο Διευθυντής του σχολείου σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων εξασφαλίζει χρόνο διαλλείματος δεκαπέντε (15) λεπτών, στο ΕΒΠ, κατά τη διάρκεια του ημερήσιου προγράμματος.
13. Το εβδομαδιαίο υποχρεωτικό ωράριο του υποστηρικτικού έργου του ΕΒΠ καθορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για το ωράριο του ΕΒΠ και σε καμία περίπτωση ο χρόνος παραμονής του στη σχολική μονάδα δεν μπορεί να είναι α) μικρότερος του διδακτικού ωραρίου των υποστηριζόμενων μαθητών και β) μεγαλύτερος του εργασιακού ωραρίου των τριάντα (30) ωρών την εβδομάδα.

Διαδικασία: Επικοινωνείτε με το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. της περιοχής σας και ενημερώνεστε για τη διαδικασία που έχουν για αιτήματα αξιολόγησης. Αφού πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση αυτή, το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. σας χορηγεί μια γνωμάτευση στην οποία αναφέρεται ότι το παιδί χρειάζεται Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, την οποία καταθέτετε στο σχολείο του.

2. Παράλληλη Στήριξη

Θεσμικό πλαίσιο: Διέπεται από πληθώρα διατάξεων, ενδεικτικά αναφέρονται: [παρ.3 του άρθρου 54 του ν. 4823/2021](#), [Ν. 2817/2000](#), [Ν. 3699/2008](#)

Περιγραφή:

Η σύγχρονη τάση που επικρατεί διεθνώς, ως προς την εκπαιδευτική αντιμετώπιση ευάλωτων ομάδων όπως παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (Ε.Ε.Α.) ή και αναπηρία με τις επικυρωμένες διακηρύξεις της Σαλαμάνκα (1994) και τη Σύμβαση του ΟΗΕ είναι η ανάπτυξη της πολιτικής της συμπερίληψής τους στα γενικά σχολεία, γνωστή και ως συμπεριληπτική εκπαίδευση (inclusion Education).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποσκοπεί στην πλήρη αποδοχή των διαφορετικών ικανοτήτων των παιδιών, στην ανταπόκριση των εκπαιδευτικών σε όλες τις μαθησιακές ανάγκες τους και στην ισότιμη μεταχείρισή τους, χωρίς διακρίσεις, για αποφυγή του στιγματισμού και της περιθωριοποίησης.

Η Παράλληλη Στήριξη (Π.Σ.) θεσμοθετήθηκε ως πρακτική για την ένταξη μαθητών με αναπηρία στο γενικό σχολείο ([Ν. 2817/2000](#), [Ν. 3699/2008](#)). Βασίζεται:

- στις αρχές της ένταξης,
- σε προγράμματα ευαισθητοποίησης και αναδιαμόρφωσης στάσεων στα θέματα όλων των αναπηριών και των παιδαγωγικών προσεγγίσεων,
- στις μορφές συνεργατικής διδασκαλίας,
- στο σχεδιασμό εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων (ΕΠΕ),
- στη διαφοροποίηση του αναλυτικού προγράμματος,
- στη διαφοροποίηση στρατηγικών διδασκαλίας και αξιολόγησης,
- τη διαμόρφωση εξατομικευμένων προγραμμάτων για τη μαθησιακή και κοινωνική ένταξη κ.ά.

Η παράλληλη στήριξη παρέχεται σε μαθητές που μπορούν με κατάλληλη ατομική υποστήριξη να παρακολουθήσουν το αναλυτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα της τάξης, σε μαθητές με σοβαρότερες εκπαιδευτικές ανάγκες όταν στην περιοχή τους δεν υπάρχει άλλο πλαίσιο ΕΑΕ (ειδικό σχολείο,

τμήμα ένταξης) ή όταν η παράλληλη στήριξη καθίσταται απαραίτητη – βάσει της γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ (ΚΕΔΑΣΥ) – εξαιτίας των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών. Στην τελευταία περίπτωση η στήριξη από ειδικό εκπαιδευτικό μπορεί να γίνεται σε μόνιμη και προγραμματισμένη βάση.»

Καθήκοντα και αρμοδιότητες εκπαιδευτικών Παράλληλης Στήριξης

1. Ενημερώνονται από τον/την Διευθυντή/ντρια του σχολείου σχετικά με τις ανάγκες του/της μαθητή/τριας, για τον οποίο έχει εγκριθεί παράλληλη στήριξη, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολογική έκθεση γνωμάτευση του Κ.Ε.Σ.Υ.,(ΚΕΔΑΣΥ) σχετικές παιδαγωγικές εκθέσεις καθώς και άλλες αξιολογήσεις γνωματεύσεις που πιθανόν υπάρχουν από άλλους φορείς αξιολόγησης.
2. Αξιολογούν τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του/ της μαθητή/τριας και συντάσσουν εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης (ΕΠΕ) λαμβάνοντας υπόψη τους βασικούς άξονες και τις υποδείξεις του Κ.Ε.Σ.Υ. (ΚΕΔΑΣΥ).
3. Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 54 του ν. 4823/2021: Για τη διαμόρφωση του Ε.Π.Ε., καθώς και για κάθε άλλο θέμα που αφορά στη διαδικασία αξιολόγησης και υποστήριξης, τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. συνεργάζονται υποχρεωτικά με την Ε.Δ.Υ., τους γονείς ή κηδεμόνες των μαθητών ή και τους μαθητές, μέσω πρωτοκόλλου συνεργασίας. Η άποψη των γονέων ή κηδεμόνων λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη για την τελική διαμόρφωση του Ε.Π.Ε. και για την τελική αξιολογική έκθεση. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζεται, κάθε λεπτομερειακό ζήτημα που αφορά στο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., της σχολικής μονάδας και των γονέων ή κηδεμόνων.
4. Υλοποιούν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσα και έξω από την τάξη και είναι συνολικά υπεύθυνοι για όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής (διαλείμματα, επισκέψεις, εκδηλώσεις κ.λπ.) στις οποίες συμμετέχει ο μαθητής.
5. Όσον αφορά στα διαλείμματα και στα πλαίσια της παιδαγωγικής υποστήριξης, ο εκπαιδευτικός της παράλληλης Στήριξης δύναται σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς να δημιουργήσει δομημένες δραστηριότητες, ώστε να βοηθήσει το/τα παιδί/ιά με που υποστηρίζει να εμπλακεί/ούν σε ομάδες συνομηλίκων του/τους και να αλληλεπιδράσει/ουν θετικά.
6. Συνεργάζονται με τα αρμόδια Κ.Ε.Σ.Υ. (ΚΕΔΑΣΥ) στις περιπτώσεις μαθητών/τριών που παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία και προβλήματα προσαρμογής.
7. Συντάσσουν, σε συνεργασία με τον/την υπεύθυνο/η εκπαιδευτικό του τμήματος, καθώς και τους/τις εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο τμήμα, το εβδομαδιαίο πρόγραμμα υποστηρικτικών δραστηριοτήτων του/της μαθητή/τριας το οποίο υποβάλλεται στον/στην Διευθυντή/ντρια του σχολείου και φυλάσσεται στον ατομικό φάκελο του/της μαθητή/τριας
8. Προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε μαθητές/τριες συστεγαζόμενου ή όμορου σχολείου που χρειάζονται παράλληλη στήριξη ύστερα από απόφαση του/της οικείου/ας Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης

Οι εκπαιδευτικοί της παράλληλης στήριξης συμμετέχουν ισότιμα σε όλες τις εκδηλώσεις του σχολείου με το υπόλοιπο προσωπικό και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και δικαιώματα που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία. Πέραν του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης Ε.Π.Ε. που με βάση το καθηκοντολόγιο καλείται να υλοποιήσει, ο εκπαιδευτικός της Π. Σ.

τοποθετείται στην τάξη του παιδιού ή των παιδιών με αναπηρία ή ΕΕΑ το/τα οποίο/α καλείται να υποστηρίξει, ως δεύτερος εκπαιδευτικός, με ενδεικτικές ακόμη αρμοδιότητες:

- Να οργανώσει την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του παιδιού με αναπηρία ή/και ΕΕΑ από την τάξη και από το σχολείο και σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα που έχει ανατεθεί στον εκπαιδευτικό.
- Να βοηθήσει το μαθητή να κατανοήσει την εκφώνηση μιας άσκησης, ή να του την επαναλάβει
- Να βοηθήσει το μαθητή με ΕΕΑ να βρίσκει το κατάλληλο εγχειρίδιο, τετράδιο, σελίδα, θεματική, άσκηση.
- Να διαφοροποιήσει κατά περίπτωση την εργασία του μαθητή ή να την τροποποιήσει με στόχο να καταφέρει ο μαθητής να ανταποκριθεί κατάλληλα.
- Να βοηθά τον εκπαιδευτικό του τμήματος στο σχεδιασμό της διδασκαλίας εμπλουτίζοντας το περιεχόμενο σύμφωνα με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.
- Να αναλαμβάνει παράλληλη εργασία στην τάξη, όπως να βοηθά τους μαθητές πάνω στα αυτά που διδάσκει ο συνάδελφος παράλληλα, σχεδιάζοντας στον πίνακα ή διορθώνοντας σημειώσεις των μαθητών.
- Να συμπληρώνει εάν κρίνεται απαραίτητο το τετράδιο επικοινωνίας για τους γονείς και να απαντά στις δικές τους σημειώσεις.
- Να οργανώνει σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς δομημένο διάλειμμα με στόχο την αλληλεπίδραση του παιδιού με τους άλλους μαθητές και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Στις εκδρομές να οργανώνει ομαδικές δραστηριότητες ή παιχνίδια αλληλεπίδρασης του παιδιού με τους συνομηλίκους του, σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς.
- Να συνεργάζεται με τους εμπλεκόμενους στη μαθησιακή διαδικασία εκπαιδευτικούς με εμπιστοσύνη σε πρωτοβουλίες για την υλοποίηση διαφοροποίησης του μαθησιακού αντικείμενου και τη βαθμολόγηση του παιδιού με ΕΕΑ
- Να ενεργούν από κοινού οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί με στόχο την σταδιακή αυτονόμηση του μαθητή.

Προτείνεται να αποφεύγεται η μόνιμη και αποκλειστική τοποθέτηση του εκπαιδευτικού δίπλα στο/στους μαθητές που υποστηρίζει για την αποφυγή στοχοποίησης.

Η εξατομικευμένη υποστήριξη αρχικά μπορεί να προϋποθέτει την αποκλειστική καθοδήγηση του μαθητή από τον εκπαιδευτικό Π.Σ. Εν τούτοις, ο εκπαιδευτικός της Π.Σ. προτείνεται να βοηθήσει το μαθητή στην σταδιακή αυτονόμησή του στην τάξη και να λειτουργήσει συνεργατικά στα πλαίσια της από κοινού διδασκαλίας ως ισότιμος συνεργάτης του εκπαιδευτικού της τάξης σε μοντέλα συνεκπαίδευσης, επανερχόμενος στον μαθητή περιοδικά ή/και όποτε κρίνεται αναγκαίο.

Ο θεσμός της παράλληλης στήριξης αποτελεί δομή της ενταξιακής εκπαίδευσης και σκοπός της είναι να ενισχύσει την παιδαγωγική πράξη και τη μαθησιακή διαδικασία. Γι' αυτό το λόγο δεν έχει σε καμία περίπτωση χαρακτήρα φύλαξης του παιδιού και ο εκπαιδευτικός της παράλληλης στήριξης δεν μπορεί επίσης να έχει αρμοδιότητες Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού .

Διαδικασία:

Την παράλληλη στήριξη εισηγείται αποκλειστικά το οικείο ΚΕΔΑΣΥ το οποίο με γραπτή γνωμάτευσή του καθορίζει τις ώρες παράλληλης στήριξης κατά περίπτωση.

Σε περιπτώσεις που:

- Δεν έχει εγκριθεί παράλληλη στήριξη από το ΚΕΔΑΣΥ ή
- Το αίτημα για παράλληλη στήριξη είναι εκπρόθεσμο ή
- Δεν έχει τοποθετηθεί παράλληλη στήριξη ενώ έχει εγκριθεί,

η οικογένεια του μαθητή έχει το δικαίωμα να διαθέσει ιδιωτική παράλληλη στήριξη ή αλλιώς ειδικό βοηθό ώστε να υποστηρίξει το μαθητή με αναπηρία ή/και ΕΕΑ.

Για τη διάθεση ιδιωτικού Ειδικού Βοηθού, δεν απαιτείται έγκριση από το ΚΕΔΑΣΥ.

Απαραίτητες προϋποθέσεις είναι:

- α) Αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα προς τη Διεύθυνση του Σχολείου,
- β) Βιογραφικό και Ποινικό Μητρώο του προτεινόμενου από την οικογένεια του μαθητή για την υλοποίηση της υποστήριξης και
- γ) Σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή και του Συλλόγου Διδασκόντων του Σχολείου, με καταγραφή σε σχετικό πρακτικό.

3. Σχολικός Νοσηλευτής

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Β ' 2038/5-6-18](#)

Περιγραφή:

Ο Σχολικός Νοσηλευτής υποστηρίζει μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που φοιτούν σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης και για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης

υποστήριξης κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης δημοσίου νοσοκομείου. Με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π.) η άσκηση των καθηκόντων του δύναται να επεκτείνεται και σε μαθητές των ίδιων ή συστεγαζόμενων σχολικών μονάδων, για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης, εφόσον καλύπτονται οι ανάγκες των μαθητών των σχολείων στα οποία υπηρετούν.

Καθήκοντα και Αρμοδιότητες Σχολικού Νοσηλευτή:

1. Υποστηρίζει τους μαθητές, για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης, καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τόσο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων όσο και κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, καθώς επίσης και σε όλες τις δραστηριότητες της σχολικής ζωής, όπως περιπάτους, διδακτικές επισκέψεις, εκδρομές και σε κάθε είδους εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο. Σε καμία περίπτωση ο Σχολικός Νοσηλευτής δεν υποκαθιστά τον εκπαιδευτικό της τάξης, ο οποίος έχει την ευθύνη εκπαίδευσης του μαθητή.
2. Μετά την ανάληψη των καθηκόντων του συνεργάζεται με τους γονείς των υποστηριζόμενων μαθητών και τους θεράποντες ιατρούς προκειμένου να ενημερωθεί και να λάβει τις απαραίτητες πληροφορίες για να καταρτίσει το ιστορικό τους, να λάβει οδηγίες για τη φαρμακευτική αγωγή τους όπως και κάθε άλλη απαραίτητη πληροφορία που αφορά την υποστήριξή τους.
3. Χορηγεί την προτεινόμενη φαρμακευτική αγωγή μετά τις έγγραφες οδηγίες των θεράποντων ιατρών και την έγγραφη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων ή των εχόντων τη γονική μέριμνα των μαθητών.
4. Δεσμεύεται στην εκτέλεση καθηκόντων που ορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο της «Άδειας άσκησης επαγγέλματος» του κλάδου τους.
5. Ακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο καταρτίζει σε συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των μαθητών, τις οδηγίες των θεράποντων ιατρών και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των μαθητών.
6. Διαμορφώνει σχέδιο επείγουσας παρέμβασης λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των υποστηριζόμενων μαθητών. Σε συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου ενημερώνει και δίνει κατάλληλες οδηγίες στο προσωπικό του σχολείου προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στη λήψη μέτρων πρώτων βοηθειών για την αντιμετώπιση έκτακτου περιστατικού, ακόμα και στην περίπτωση απουσίας του από τη σχολική μονάδα.
7. Προτείνει τη λήψη των απαραίτητων μέτρων σε σχέση με τη λειτουργία της σχολικής μονάδας ή απαραίτητων τεχνικών παρεμβάσεων ή επιβεβλημένων συνθηκών υγιεινής που αφορούν την προστασία των μαθητών.
8. Σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων και όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, ενημερώνει τους μαθητές των τάξεων, με κατάλληλο τρόπο και εποπτικό υλικό ανάλογα με την ηλικία των μαθητών, προκειμένου να είναι προετοιμασμένοι για την αντιμετώπιση έκτακτου περιστατικού που πιθανόν να συμβεί εντός της αίθουσας ή του προαύλιου χώρου ή σε δραστηριότητα εκτός σχολικού χώρου, με στόχο την αποφυγή καταστάσεων πανικού, τη διατήρηση της ψυχραιμίας και την ενημέρωση των υπεύθυνων εκπαιδευτικών.
9. Καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων του τηρεί απαρέγκλιτα το απόρρητο όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις.

10. Για κάθε υποστηριζόμενο μαθητή τηρείται ατομικός φάκελος και φροντίζει για την ενημέρωση αυτού με το ιατρικό ιστορικό του μαθητή, τις έγγραφες ενημερώσεις ή οδηγίες που έχει λάβει από τους γονείς ή κηδεμόνες και τους θεράποντες ιατρούς, το υποστηρικτικό πρόγραμμα του μαθητή, το σχέδιο επείγουσας παρέμβασης και αντιμετώπισης και καταχωρεί, παρατηρήσεις, καταγραφές συμβάντων, κ.α. Οι ατομικοί φάκελοι φυλάσσονται σε ασφαλές σημείο στο γραφείο του Διευθυντή ή του συλλόγου διδασκόντων του σχολείου.
11. Σε συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου, ενημερώνει και συμβουλεύει τους γονείς ή κηδεμόνες των υποστηριζόμενων μαθητών για θέματα της αρμοδιότητάς του και εφόσον χρειάζεται συνεργάζεται με τον θεράποντα ιατρό για ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της σχολικής ζωής και σχετίζονται με την υγεία του μαθητή.
12. Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων και το Διευθυντή της σχολικής μονάδας για την καλύτερη ένταξη του μαθητή στο σχολικό περιβάλλον.
13. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία η μεταφορά του μαθητή σε νοσηλευτικό ίδρυμα συνοδεύει το μαθητή και παραμένει σε αυτό μέχρι την άφιξη του γονέα ή του κηδεμόνα και μεριμνά για την πλήρη ενημέρωσή τους.
14. Συμμετέχει ισότιμα στο Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας που υπηρετεί και λαμβάνει μέρος στις δραστηριότητές του, διατυπώνοντας απόψεις για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του ή είναι γενικότερου ενδιαφέροντος και λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις.
15. Αναλαμβάνει καθήκοντα που ανατίθενται, από τα όργανα διοίκησης του σχολείου, που σχετίζονται με τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, όταν τα καθήκοντά του το επιτρέπουν, στο πλαίσιο της ισότιμης συμμετοχής του με τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας.
16. Κατά την ώρα των διαλειμμάτων εποπτεύει τους υποστηριζόμενους μαθητές, ενώ συνεργάζεται με τους εφημερεύοντες για πιθανές προσαρμογές προς διευκόλυνση των μαθητών, όταν αυτές κρίνονται απαραίτητες.
17. Σε περίπτωση βραχυχρόνιας απουσίας των υποστηριζόμενων μαθητών από οποιαδήποτε δραστηριότητα του σχολικού προγράμματος, προσέρχεται κανονικά στη σχολική μονάδα και ασκεί καθήκοντα που προβλέπονται ή αναλαμβάνει εργασίες που τα όργανα διοίκησης του σχολείου δύνανται να αναθέσουν, είτε εντός του σχολικού χώρου είτε εκτός αυτού σε προγραμματισμένη δραστηριότητα του σχολείου. Σε περίπτωση μακροχρόνιας απουσίας των υποστηριζόμενων μαθητών με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση Π.Υ.Σ.Ε.Ε.Π. τοποθετείται για την άσκηση των καθηκόντων σε άλλη σχολική μονάδα για την υποστήριξη μαθητή/ών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, για τον/τους οποίο/ους έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης υποστήριξης.
18. Επιπλέον των κύριων καθηκόντων του που σχετίζονται με την κάλυψη των αναγκών των υποστηριζόμενων μαθητών:
 - α) παρέχει πρώτες βοήθειες για όλους τους μαθητές της σχολικής μονάδας,
 - β) φροντίζει για τη διαμόρφωση του φαρμακείου του σχολείου,
 - γ) ενημερώνει και συμβουλεύει εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς για θέματα υγείας, για την προστασία του σχολείου από ιογενείς καταστάσεις, εποχιακές λοιμώξεις και επιδημίες όπως και για την αποφυγή μεταδιδόμενων νοσημάτων,
 - δ) συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας,

ε) διοργανώνει σεμινάρια παροχής πρώτων βοηθειών στο προσωπικό του σχολείου, με πιστοποιημένους εκπαιδευτές, στο πλαίσιο της ενδοσχολικής επιμόρφωσης,
στ) σε συνεννόηση με το διευθυντή του σχολείου αναλαμβάνει την επικοινωνία με τις υγειονομικές υπηρεσίες σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του και
ζ) συνεργάζεται με το διευθυντή του σχολείου για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της υγιεινής του σχολικού περιβάλλοντος (αίθουσες, κοινόχρηστοι χώροι, κυλικείο, κ.α.), και συνιστά τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για την προστασία των μαθητών.

19. Το εβδομαδιαίο υποχρεωτικό ωράριο του υποστηρικτικού έργου του σχολικού νοσηλευτή καθορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για το ωράριο του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και σε καμία περίπτωση ο χρόνος παραμονής του στη σχολική μονάδα δεν μπορεί να είναι α) μικρότερος του διδακτικού ωραρίου των υποστηριζόμενων μαθητών και β) μεγαλύτερος του εργασιακού ωραρίου των τριάντα (30) ωρών την εβδομάδα.

Διαδικασία:

Επικοινωνείτε με το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. της περιοχής σας και ενημερώνεστε για τη διαδικασία που έχουν για αιτήματα αξιολόγησης. Αφού πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση αυτή, το ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. σας χορηγεί μια γνωμάτευση στην οποία αναφέρεται ότι το παιδί χρειάζεται Σχολικό Νοσηλευτή, την οποία καταθέτετε στο σχολείο του μαζί με μια αίτηση και Γνωμάτευση/Βεβαίωση Δημόσιου Νοσοκομείου, που έχει εκδοθεί μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης της ΗΔΙΚΑ Α.Ε. στην οποία να περιγράφεται με σαφήνεια η αναγκαιότητα υποστήριξης από Σχολικό Νοσηλευτή, εκδοθείσα έως 6 μήνες νωρίτερα από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης του/της γονέα στη σχολική μονάδα (εντός των προθεσμιών της παρούσας εγκυκλίου).

Η εν λόγω Γνωμάτευση / Βεβαίωση φέρει σφραγίδα από Διευθυντή/ντρια Κλινικής του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) όπως και ευδιάκριτη την σφραγίδα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (στρογγυλή) και προσκομίζεται απαραίτητα μαζί με την αίτηση του/της γονέα. Οποσδήποτε επίσης, περιγράφεται ο σκοπός για τον οποίο εκδόθηκε η εν λόγω Γνωμάτευση («για σχολ. νοσηλευτή» άρθ. 1 παρ. 3 σημ. «δ» και αρθ.4 παρ.1 σημείο «ν» της με αρ.4062/Β'/2021 ΚΥΑ (Β'3549)).

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ατόμων που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις χωρίς την υποχρέωση συμμετοχής στις Γενικές Εξετάσεις (5%)

Θεσμικό Πλαίσιο: Διέπεται από πληθώρα διατάξεων, βλέπε ενδεικτικά παρακάτω

Περιγραφή:

Οι μαθητές που πάσχουν από Σοβαρές Παθήσεις έχουν το δικαίωμα να μπουν στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση χωρίς να συμμετέχουν στις Γενικές Εξετάσεις με το 5% των εισαχθέντων σε κάθε σχολή. Η διαδικασία είναι συγκεκριμένη και ανακοινώνεται κάθε σχολική χρονιά από το Υπουργείο Παιδείας συνήθως τη χρονική περίοδο Οκτώβριου – Νοεμβρίου. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ενδεικτικά η διαδικασία που ίσχυσε για την ακαδημαϊκή χρονιά 2023-2024, ωστόσο είναι πιθανό τα δεδομένα αυτά να αλλάζουν κατά τη διάρκεια των ετών, επομένως συνίσταται να συμβουλευέστε το σχολείο καθώς και το site του Υπουργείου Παιδείας.

[«Ενεργοποίηση Επταμελών Επιτροπών για έκδοση Πιστοποιητικού για την Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ατόμων που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις το ακαδημαϊκό έτος 2023-24.»](#)

Αναφορικά με την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, ατόμων που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις, σας ενημερώνουμε ότι οι υποψήφιοι της ειδικής αυτής κατηγορίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 35 του Ν.3794/2009 (Α' 156), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 24 του άρθρου 39 του Ν. 4186/2013 (Α' 193), με την παρ. 2 του άρθρου έκτου του Ν. 4218/2013 (Α' 268), με το άρθρο 7 του Ν.4283/2014 (Α' 189), με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Ν.4452/2017 (Α' 17), με το άρθρο 108 του Ν.4547/2018 (Α' 102), την με αρ. Φ.153/146145/Α5/20-09-2019 (Β' 3557) καθώς και την με αρ.Φ.153/147462/Α5/28-11-2022 (Β' 6069) καλούνται να απευθυνθούν σε μία από τις Ειδικές Επταμελείς Επιτροπές, που έχουν συσταθεί

σε συγκεκριμένα Δημόσια ή Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία, προκειμένου να αποκτήσουν Πιστοποιητικό διαπίστωσης πάθησης.

Συνεπώς, παρακαλούνται οι Διευθυντές όλων των ΓΕ.Λ., των ΕΠΑ.Λ. των Λυκείων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. και Λυκείων Ε.Α.Ε., να ενημερώσουν άμεσα τους υποψηφίους που επιθυμούν να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με την ανωτέρω ειδική κατηγορία το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, ότι ο χρόνος υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών στα εν λόγω Νοσοκομεία είναι από Τετάρτη 30 Νοεμβρίου έως και Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου 2022. Η παρούσα εγκύκλιος θα πρέπει επομένως να κοινοποιηθεί από τους Δ/ντες των ΓΕ.Λ., ΕΠΑ.Λ., Λυκείων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. και Λυκείων Ε.Α.Ε. με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, σε όλους τους μαθητές της τελευταίας τάξης (Γ' για τα ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ. ή Δ' για τα Λύκεια των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. και Γ' για τα Λύκεια Ε.Α.Ε.) και να αναρτηθεί στις πινακίδες ανακοινώσεων και στις ιστοσελίδες των Σχολικών Μονάδων.

Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 της με αριθ. Φ.151/17897/Β6/2014 (Β' 358) (ΑΔΑ: ΒΙΕΒ9-ΕΜΧ) Κοινής Υπουργικής Απόφασης, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τις συνθήκες που διαμορφώθηκαν στα Νοσοκομεία λόγω της πανδημίας COVID-19, οι υποψήφιοι θα πρέπει να αποστείλουν οι ίδιοι ή ο νόμιμα εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπός τους ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή και απόδειξη παραλαβής ή ταχυμεταφορά (courier) σε μία μόνο από τις Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων του άρθρου 1 της παρούσης τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση

β) Ιατρικές γνωματεύσεις από Δημόσιο Νοσοκομείο οι οποίες φέρουν σφραγίδα από:

- i) Συντονιστή Διευθυντή Κλινικής ή Εργαστηρίου του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) ή
- ii) νόμιμα εκτελούντα χρέη Συντονιστή Διευθυντή Κλινικής ή Εργαστηρίου του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) ή
- iii) Καθηγητή Πανεπιστημίου ή Αναπληρωτή Καθηγητή

γ) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας και

δ) Εξουσιοδότηση σε εκπρόσωπο (μόνο σε περίπτωση που η διαδικασία διεκπεραιώνεται από τρίτο πρόσωπο)

Επισημαίνεται ότι, αποκλειστικά και μόνο για τους πάσχοντες από τις παρακάτω παθήσεις:

1. Με μειωμένη οπτική οξύτητα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.02)
2. Πάσχοντες από αμφοτερόπλευρη βαρηκοΐα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.03)
3. Πάσχοντες από συγγενείς αιμολυτικές αναιμίες που υποβάλλονται σε μεταγγίσεις ή έχουν σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις που προσδίδουν ποσοστό αναπηρία 67% και άνω. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.05)
4. Με κινητικά προβλήματα προσδίδονται αναπηρία τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.27)
5. Πάσχοντες από σπάνια συγγενή, κληρονομικά ή επίκτητα σύνδρομα – νοσήματα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.57)
6. Πάσχοντες από καλοήγη όγκο γέφυρας εγκεφάλου με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.63)

7. Πάσχοντες από ρήξη ανευρύσματος με αιμορραγία και υδροκέφαλο με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.64)
8. Πάσχοντες από μελορεόστωση με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.69)
9. Πάσχοντες από ιχθυασιοειδή ερυθροδερμία με ποσοστό αναπηρίας 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.70)
10. Πάσχοντες από επιληψία με ποσοστό αναπηρίας 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.71)
11. Πάσχοντες από νωτιαία μυϊκή ατροφία (sma) με ποσοστό αναπηρίας 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.84)
12. Πάσχοντες από νευρολογική συνδρομή GULLAIN BARRE με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.86)
13. Πάσχοντες από ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο με αναπηρία τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.87)
14. Πάσχοντες από διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.91)
15. Πάσχοντες από αγκυλοποιητική ή ψωριασική σπονδυλοαρθρίτιδα υπό βιολογική θεραπεία ή στοχευμένη θεραπεία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.92)
16. Πάσχοντες από ιδιοπαθή μυοκλονική επιληψία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.94)
17. Πάσχοντες από εγκεφαλική παράλυση τύπου δεξιάς σπαστικής ημιπληγίας με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.95)
18. Πάσχοντες από εγκεφαλική παράλυση με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.96)
19. Πάσχοντες από αυθόρμητη ενδοκράνια υπόταση, σύνδρομο CHIARI ΤΥΠΟΥ Ι με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.97)
20. Πάσχοντες από νόσο OLLIER με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.98)
21. Πάσχοντες από χρόνια αισθητικοκινητική αξονική πολυνευροπάθεια με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. (ΣΥΝ.ΠΙΝΑΚΑΣ: κωδ.100)

Απαιτείται να καταθέσουν στις Ειδικές Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων μαζί με τα ανωτέρω δικαιολογητικά **και Πιστοποιητικό ποσοστού αναπηρίας από τα ΚΕ.Π.Α.** που να έχει μόνιμη ισχύ ή άλλως να είναι σε ισχύ κατά την υποβολή της αίτησης στην Ειδική Επταμελή Επιτροπή προκειμένου να εκδοθεί το Πιστοποιητικό διαπίστωσης πάθησης από την εν λόγω Επιτροπή.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.3865/2010 (Α' 120) εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου που προβλέπουν δικαιοδοσία των Ανώτατων Υγειονομικών Επιτροπών, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού, (Α.Ν.Υ.Ε.) Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.) και της Ανώτατης Επιτροπής της Ελληνικής Αστυνομίας. Συνεπώς, πιστοποιητικά ποσοστού αναπηρίας από τις ανωτέρω επιτροπές γίνονται δεκτά εφόσον είναι σε ισχύ.

Όσοι από τους υποψήφιους των ανωτέρω περιπτώσεων 1 έως και 21 έχουν ήδη υποβάλει αίτηση προς τα ΚΕ.Π.Α. για έκδοση πιστοποιητικού ποσοστού αναπηρίας, αλλά δεν το έχουν αποκτήσει ακόμα, θα υποβάλουν προς τις Ειδικές Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων εμπρόθεσμη αίτηση

με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά. Ταυτόχρονα, αντί για το πιστοποιητικό ποσοστού αναπηρίας καταθέτουν Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/86, στην οποία θα αναφέρουν ότι έχουν υποβάλει αίτηση προς τα ΚΕ.Π.Α. (σημειώνοντας τον αριθμό πρωτοκόλλου της αίτησής τους και ότι θα προσκομίσουν το πιστοποιητικό ποσοστού αναπηρίας, αμέσως μόλις το αποκτήσουν και πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, η οποία πλέον πραγματοποιείται κατά το μήνα Μάιο.

Δεδομένου ότι μετά την έκδοση της με αριθμ. [Φ.153/147462/Α5/28-11-2022 ΚΥΑ \(Β' 6069\)](#) έχουν προστεθεί νέοι κωδικοί παθήσεων και τροποποιηθεί ορισμένοι από τους παλαιότερους, εφιστούμε την προσοχή των υποψηφίων στα εξής:

- 1) Πιστοποιητικά Διαπίστωσης Πάθησης που είχαν εκδοθεί από τις Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων ή το ΚΕΣΥ πριν από τις 31 Οκτωβρίου 2017 και προκειμένου για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και εφεξής, πρέπει να επικαιροποιηθούν με βάση το ΝΕΟ ΠΙΝΑΚΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ. Για το σκοπό αυτό, υποψήφιοι που είχαν αποκτήσει Πιστοποιητικό Διαπίστωσης Πάθησης έως και το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018, εφόσον επιθυμούν να είναι υποψήφιοι για εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση με την ειδική κατηγορία των πασχόντων από σοβαρές παθήσεις για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και εφεξής και εφόσον πάσχουν από κάποια από τις παθήσεις που αναφέρονται στον ανωτέρω ΠΙΝΑΚΑ, πρέπει να υποβάλλουν εκ νέου αίτηση με τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά σε μία από τις Ειδικές Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων, προκειμένου να εκδοθεί νέο Πιστοποιητικό Διαπίστωσης Πάθησης βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.
- 2) Πιστοποιητικά Διαπίστωσης Πάθησης που έχουν ήδη εκδοθεί από τις Επταμελείς Επιτροπές των Νοσοκομείων ή την Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων του ΚΕΣΥ από την 31-10-2017 (ημερομηνία δημοσίευσης σε ΦΕΚ της υπό στοιχεία Φ.151/180552/Α5/25-10-2017 κοινής υπουργικής απόφασης, Β' 3822) έως την 28-11-2022, (ημερομηνία δημοσίευσης σε ΦΕΚ της υπό στοιχεία Φ.153/147462/Α5/28-11-2022 κοινής υπουργικής απόφασης, Β' 6069), παραμένουν σε ισχύ.

Επομένως, όλα τα Πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από Ειδική Επταμελή Επιτροπή των συγκεκριμένων Νοσοκομείων ή το ΚΕΣΥ μετά τις 31 Οκτωβρίου 2017, γίνονται δεκτά για την εισαγωγή πασχόντων από σοβαρές παθήσεις για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024.

Υποψήφιοι των οποίων η αίτηση πιθανόν απορριφθεί από Επταμελή Επιτροπή Νοσοκομείου, είτε λόγω του εκπρόθεσμου της αίτησής τους είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης, την οποία καταθέτουν προς την Επταμελή Επιτροπή του Νοσοκομείου από την οποία απορρίφθηκαν. Οι ενστάσεις με τα δικαιολογητικά διαβιβάζονται από τη Γραμματέα της Επταμελούς Επιτροπής στο Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να εξετασθούν από την Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων που συγκροτείται κάθε χρόνο με Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Σημείωση: Η ίδια διαδικασία ισχύει και για το Ανοικτό Πανεπιστήμιο για το οποίο δεν χρειάζεται η συμπλήρωση μηχανογραφικού δελτίου. Λαμβάνοντας το Πιστοποιητικό Διαπίστωσης της Πάθησης από τις Επιτροπές των Νοσοκομείων, το καταθέτετε στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο με την αίτησή σας και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που ζητούνται.

2. Μετεγγραφή Φοιτητών ή Σπουδαστών εσωτερικού

Θεσμικό πλαίσιο: [Άρθρο 1 του Ν. 3282/2004 \(ΦΕΚ 208/Α'\)](#), [άρθρο 14 του Ν. 3404/2005 \(ΦΕΚ 260/Α'\)](#), [Υ.Α. αριθμ. Φ5/122975/2004 \(ΦΕΚ 1687/Β'\)](#), [Κ.Υ.Α. αριθμ. Φ5/127421/Β3/2004 \(ΦΕΚ 1702/Β'\)](#), [Εγκύκλιος μετεγγραφών Ακαδημαϊκού έτους 2023-2024](#)

Περιγραφή:

Σύμφωνα με το νόμο επιτρέπεται η μετεγγραφή φοιτητών Πανεπιστημίου και σπουδαστών ΤΕΙ του εσωτερικού που εγγράφηκαν σε Τμήμα Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ για λόγους υγείας που τους παρέχει, κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, δικαίωμα πρόσβασης σε ποσοστό θέσεων 3% και που λόγω υπέρβασης του προβλεπόμενου ποσοστού δεν μπόρεσαν να εγγραφούν στο Τμήμα προτίμησής τους αλλά οπουδήποτε αλλού ή που κατά τη διάρκεια των σπουδών τους υπέστησαν μία από τις σοβαρές ασθένειες ή που πάσχουν από σοβαρή νόσο και εγγράφηκαν σε Τμήμα Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ μετά από συμμετοχή στις εξετάσεις των μαθημάτων που εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο χωρίς να έχουν κάνει χρήση του σχετικού δικαιώματος. Οι δικαιούχοι μετεγγραφής της ειδικής αυτής κατηγορίας μετεγγράφονται χωρίς ποσοτικό περιορισμό και σε οποιοδήποτε εξάμηνο και αν βρίσκονται.

Κάθε χρόνο ανακοινώνεται συγκεκριμένη αναλυτική εγκύκλιος με τους δικαιούχους, τα δικαιολογητικά και τη διαδικασία που απαιτείται. Για την ακαδημαϊκή χρονιά 2023-2024 μπορείτε να την βρείτε [εδώ: www.minedu.gov.gr/publications/](http://www.minedu.gov.gr/publications/)

3. Απαλλαγές από δίδακτρα μεταπτυχιακών και για άτομα με αναπηρία

Θεσμικό Πλαίσιο: [ΦΕΚ Α' 141/21-7-22](#), [ΦΕΚ Β' 4837/1-8-23](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Απαλλάσσονται από τα δίδακτρα για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών σπουδών, των οποίων:

A. Το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, δεν υπερβαίνει τα 9.520,00 € ευρώ (από 8.752 πέρσι), και,

B. Το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα αυτοτελώς τις 6.664,00 ευρώ (από 6.126,40 πέρσι)

Οι ως άνω προϋποθέσεις αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμιση (7,5/10) εφόσον η αξιολόγηση στο βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από ίδρυμα της αλλοδαπής.

Δικαιούχοι – Προϋποθέσεις απαλλαγής

- 1) Από τα τέλη φοίτησης σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όπου αυτά προβλέπονται, απαλλάσσονται οι φοιτητές ΠΜΣ, εφόσον:
 - α) ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος (6.664,00 €), σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), αν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,
 - β) ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματός των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος (9.520,00 €) σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., αν ο αιτών έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του,
 - γ) ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ανεξαρτήτως, αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος (9.520,00 €), σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.
- 2) Αν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το 26^ο έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστο από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειάς του υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.
- 3) Η χρήση του δικαιώματος απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής.
- 4) Ο συνολικός αριθμός των απαλλασσόμενων από τα τέλη φοίτησης φοιτητών δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προ- κύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Στην περίπτωση που ο αριθμός

των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%), οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης ως τη συμπλήρωση του αριθμού.

- 5) Δεν δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή.
- 6) Οι πολίτες τρίτων χωρών δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης για την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης σε Π.Μ.Σ.

Διαδικασία:

1. Η υποβολή των αιτήσεων για δωρεάν φοίτηση σε κάθε Π.Μ.Σ. γίνεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Πρόγραμμα.
2. Η οικονομική κατάσταση των υποψηφίων σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Π.Μ.Σ.
3. Η εξέταση των αιτήσεων και της συνδρομής των κριτηρίων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος στην περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ. ή από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. αντίστοιχα. Για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση.

Δικαιολογητικά:

1. Αίτηση του φοιτητή η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης.
2. Για τη διαπίστωση πλήρωσης της προϋπόθεσης αριστείας, εξετάζεται ο τίτλος σπουδών α' κύκλου που έχει κατατεθεί με το φάκελο του φοιτητή για την εισαγωγή του στο Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται αριθμητικά ο βαθμός του τίτλου σπουδών, ο φοιτητής θα πρέπει να προσκομίσει πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας ή άλλο πιστοποιητικό από το οποίο να προκύπτει η αριστεία σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης προκειμένου περί τίτλων σπουδών του εξωτερικού.
3. Αντίγραφα των δηλώσεων Ε1 και των εκκαθαριστικών (συμπεριλαμβανομένου του εκκαθαριστικού ΕΝΦΙΑ), του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α' 167), των δύο τελευταίων οικονομικών ετών για τα οποία, κατά το χρόνο της επιλογής στο Π.Μ.Σ. έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Σε περίπτωση διαζευγμένων γονέων, προσκομίζει τη δήλωση Ε1 και το εκκαθαριστικό του γονέα στον οποίο ο αιτών είναι καταχωρημένος ως εξαρτώμενο μέλος (όπως ο όρος προσδιορίζεται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος) ή ήταν καταχωρημένος πριν την υποβολή φορολογικής δήλωσης αυτοτελώς.
4. (α) Πιστοποιητικό/ά οικογενειακής κατάστασης από το Δήμο, στο δημοτολόγιο του οποίου είναι εγγεγραμμένα όλα τα μέλη της οικογένειας με κανονική εγγραφή εκδοθέν/ντα εντός των τελευταίων τριών μηνών.
(β) Πιστοποιητικό σπουδών για τέκνα, τα οποία μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους φοιτούν στη μέση εκπαίδευση, σε ανώτερο ή ανώτατο εκπαιδευτικό Ίδρυμα

της Ελλάδας ή αναγνωρισμένο του εξωτερικού, καθώς και σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) ή σε Κολέγια ή στο Μεταλυκειακό έτος – Τάξη Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. Εάν πρόκειται για εκπαιδευτικό ίδρυμα χώρας του εξωτερικού, εκτός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πιστοποιητικό σπουδών πρέπει να είναι θεωρημένο από το Ελληνικό Προξενείο.

- (γ) Ιατρική γνωμάτευση των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή απόφαση Υγειονομικής Επιτροπής του Ι.Κ.Α., ή των Ανώτατων Υγειονομικών Επιτροπών του Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), του Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), της Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.) και της Ελληνικής Αστυνομίας, για τον ίδιο ή για εξαρτώμενο μέλος του νοικοκυριού με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Τα εν λόγω δικαιολογητικά θα πρέπει να είναι σε ισχύ τη χρονική στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση και να προκύπτει η διάρκεια της αναπηρίας από αυτά.
- (δ) Ληξιαρχική πράξη θανάτου του αποβιώσαντος γονέα, αν ο φοιτητής έχει δηλώσει ορφανός από τον έναν ή και τους δύο γονείς.
- (ε) Διαζευκτήριο, σε περίπτωση που ο φοιτητής είναι διαζευγμένος ή δηλώνει τέκνο διαζευγμένων γονέων.
- (στ) Υπεύθυνη δήλωση του φοιτητή, από την οποία να προκύπτει ότι δεν έχει κάνει χρήση του δικαιώματος απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης σε Π.Μ.Σ. με τη διάταξη του άρθρου 86 του ν. 4957/2022 και ότι δεν λαμβάνει υποτροφία από άλλη πηγή.

Η Συνέλευση ή κατά περίπτωση η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μπορεί να ζητά συμπληρωματικά, όποιο άλλο δικαιολογητικό κρίνει απαραίτητο.

Η αναζήτηση των ανωτέρω στοιχείων θα γίνεται αυτεπάγγελα από το ηλεκτρονικό αρχείο των αρμοδίων υπηρεσιών βάσει των δηλωθέντων στοιχείων στην αίτηση. Ωστόσο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι δυνατή η με ηλεκτρονικό τρόπο διάθεση στοιχείων από τους αρμόδιους φορείς ή η αναζήτηση αυτών λόγω ελλείψεων στις αιτήσεις των δικαιούχων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά από τους δικαιούχους στην αίτησή τους.

ΑΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Μείωση – Απαλλαγή από δημοτικούς φόρους ή τέλη

Περιγραφή:

Τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια δύνανται με απόφασή τους να μειώσουν τους δημοτικούς φόρους ή τέλη μέχρι 50%, ή να απαλλάξουν πλήρως από την επιβολή τους άπορους, άτομα με αναπηρία και πολύτεκνους (όπως η ιδιότητα αυτών οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία) υπό προϋποθέσεις.

Εφόσον έχει ληφθεί σχετική απόφαση από τον οικείο ΟΤΑ, οι πολίτες που εμπίπτουν στις εν λόγω ευπαθείς ομάδες μπορούν να υποβάλουν σχετικό αίτημα.

Στον παρακάτω σύνδεσμο μπορείτε να βρείτε τη λίστα των Δήμων που έχουν πάρει απόφαση για απαλλαγή Δ.Τ. και / ή μείωση τέλους κοινοχρήστων χώρων και έχουν ενεργοποιήσει τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων μέσω της πλατφόρμας της ΚΕΔΕ: <https://dt.govapp.gr/ActiveMunicipalities>

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στη Κοινωνική Υπηρεσία του εκάστοτε Δήμου κατοικίας.

2. Μηδενική συμμετοχή σε διαγνωστικές εξετάσεις

Θεσμικό πλαίσιο: [ΕΚΠΥ \(ΦΕΚ τ Β' 4898/01-11-2018, άρ. 6 παρ.7\)](#)

Απαιτούμενο Ποσοστό Αναπηρίας: 67% οι έχοντες συγκεκριμένες παθήσεις & 80% όλοι

Περιγραφή:

Σύμφωνα με τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., δεν καταβάλλουν συμμετοχή για διαγνωστικές εξετάσεις οι πάσχοντες από:

- Μεσογειακή αναιμία,
- Δρεπανοκυτταρική νόσο,
- Χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου που είναι σε θεραπεία υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση
- Κυστική Ίνωση,
- Σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1,
- Οι ακρωτηριασμένοι που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.
- όσοι έχουν πιστοποιημένη αναπηρία από ΚΕΠΑ 80% και άνω, για οποιαδήποτε πάθηση.

Επίσης, δεν καταβάλλουν συμμετοχή οι δικαιούχοι που πραγματοποιούν εξετάσεις σε δημόσιες δομές, καθώς και οι δικαιούχοι που πραγματοποιούν εξετάσεις προληπτικού ή προγεννητικού ελέγχου σύμφωνα με το Άρθρο 5 του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ).

Διαδικασία:

Η μηδενική συμμετοχή δεν εμφανίζεται αυτόματα στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Χρειάζεται ο ιατρός να επιλέξει μηδενική συμμετοχή, καθώς και σε ποια κατηγορία μηδενικής συμμετοχής ανήκετε. Σε περίπτωση ύπαρξης ποσοστού αναπηρίας θα του ζητηθεί ο αριθμός απόφασης και η ημερομηνία της απόφασης αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ.

3. Μειωμένη ή Μηδενική συμμετοχή σε φάρμακα

Θεσμικό πλαίσιο: [Κατάλογος Παθήσεων, τα φάρμακα των οποίων χορηγούνται με μειωμένη ή μηδενική συμμετοχή του ασφαλισμένου \(Αριθμ.πρωτ.:ΔΒ4Γ/Γ55/07/οικ14776\)](#)

Απαιτούμενο Ποσοστό Αναπηρίας: Δεν απαιτείται ποσοστό αναπηρίας

Περιγραφή:

Η νόσος Gaucher αναγράφεται στον κατάλογο παθήσεων, τα φάρμακα της οποίας χορηγούνται με μειωμένη ή μηδενική συμμετοχή του ασφαλισμένου. Επισημαίνεται ότι η μηδενική συμμετοχή αφορά αποκλειστικά και αυστηρά μόνο τα φαρμακευτικά σκευάσματα που αφορούν τη θεραπεία και την αντιμετώπιση της συγκεκριμένης πάθησης.

Διαδικασία: Η μηδενική συμμετοχή εμφανίζεται αυτόματα στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης.

4. Πολιτισμός

Θεσμικό πλαίσιο: [ΦΕΚ Β' 423/2-3-2004](#)

Ποσοστό Αναπηρίας: 67% και άνω

Περιγραφή:

Στο παρελθόν υπήρχε ειδική κάρτα πολιτισμού, η οποία έδινε στον κάτοχό της το δικαίωμα δωρεάν εισόδου στους Αρχαιολογικούς Χώρους και τα Μουσεία αρμοδιότητας του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Πλέον η κάρτα αυτή έχει αντικατασταθεί από την Κάρτα Αναπηρίας (βλ. σελ. 11) Δικαιούχοι δωρεάν εισόδου είναι τα Άτομα με Αναπηρία από 67% και άνω, καθώς και οι συνοδοί όσων η κάρτα τους έχει την ένδειξη «Σ».

5. Κοινωνικός Τουρισμός

Περιγραφή:

Είναι ένα πρόγραμμα επιδότησης για τη διαμονή δικαιούχων και των ωφελουμένων μελών τους σε τουριστικά καταλύματα της Ελλάδας που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και έχουν περιληφθεί στο «Μητρώο Παρόχων» της ΔΥΠΑ και για την ακτοπλοϊκή μετάβασή τους σε αυτά. Οι δικαιούχοι και τα ωφελούμενα μέλη τους είναι απαραίτητο να είναι κάτοχοι Επιταγής Κοινωνικού Τουρισμού.

Το πρόγραμμα καταρτίζεται από σχετική ΚΥΑ που εκδίδεται κάθε χρόνο, βάσει της οποίας, στη συνέχεια, δημοσιεύεται Δημόσια Πρόσκληση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με τους λεπτομερείς όρους και τις προϋποθέσεις αυτού. Η Δημόσια Πρόσκληση αναρτάται στον Διαδικτυακό τόπο της ΔΥΠΑ. Το πρόγραμμα διαρκεί δώδεκα (12) μήνες. Οι συγκεκριμένες ημερομηνίες έναρξης και λήξης αυτού ορίζονται στη Δημόσια Πρόσκληση.

Οι δικαιούχοι μπορούν να πραγματοποιήσουν από μία (1) έως έξι (6) διανυκτερεύσεις. Στις νήσους Λέσβο, Χίο, Λέρο, Κω, καθώς και στον νομό Έβρου μπορούν να πραγματοποιήσουν έως δέκα (10) διανυκτερεύσεις, στη Νήσο Σάμο και στους Δήμους Ιστιαίας – Αιδηψού και Μαντουδίου- Λίμνης – Αγ. Άννας του ν. Ευβοίας μπορούν να πραγματοποιήσουν έως δώδεκα (12) διανυκτερεύσεις.

Οι δικαιούχοι και οι πάροχοι τουριστικών καταλυμάτων υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που ορίζονται στη Δημόσια Πρόσκληση. Οι δικαιούχοι στις αιτήσεις τους δηλώνουν και τα ωφελούμενα μέλη τους.

6. Προσωπικός βοηθός για άτομα με αναπηρία

Θεσμικό πλαίσιο: [Ν. 4837/2021](#)

Περιγραφή:

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων θέσπισε και υλοποιεί το Πιλοτικό Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία».

Το Πρόγραμμα εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο ενός συστήματος κοινωνικής υποστήριξης για τα Άτομα με Αναπηρία, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αυτών και των οικογενειών τους, μέσω της επίτευξης της ανεξάρτητης διαβίωσής τους και ισότιμης συμμετοχής τους σε όλες τις πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, πολιτιστικής ζωής.

Στο Πιλοτικό Πρόγραμμα θα συμμετάσχουν 2.000 άτομα. Αρχικώς θα επιλεγούν 1.000 άτομα από Αττική και θα λάβουν την υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού για δύο χρόνια. Το 2023 θα προστεθούν επιπλέον 1.000 άτομα από άλλες Περιφέρειες της χώρας και θα λάβουν την υπηρεσία για έναν χρόνο. Οι ενδιαφερόμενοι θα αξιολογηθούν από ειδικές διεπιστημονικές επιτροπές. Η αξιολόγηση θα είναι εξατομικευμένη και θα λαμβάνει υπόψη της τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του υποψηφίου, την διάρθρωση της καθημερινότητάς του, την αναπηρία και τη λειτουργικότητά του.

Με την απόφαση της επιτροπής, θα απονέμεται σε κάθε ωφελούμενο συγκεκριμένο ποσό ανά μήνα, το οποίο θα μπορεί να αξιοποιηθεί για να λάβει Προσωπική Βοήθεια. Προς τούτο θα έχει πρόσβαση στο Μητρώο Προσωπικών Βοηθών, ώστε να επιλέξει τον Προσωπικό Βοηθό ή τους Προσωπικούς Βοηθούς της επιλογής του. Το Πιλοτικό Πρόγραμμα χρηματοδοτείται με 41 εκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Από το 2024 η υπηρεσία θα επεκταθεί πανελλαδικώς, με χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ.

Χρήσιμες πληροφορίες:

[Πληροφορίες για ωφελούμενους](#)

[Πληροφορίες για προσωπικούς βοηθούς](#)

[Ενημερωτικό Υλικό για Αποδέκτες και Εκπροσώπους](#)

7. Απαλλαγή από την υποχρέωση Στράτευσης (I5)

Απαλλαγή από την υποχρεωτική στράτευση (I5) έχουν η νόσος Gaucher και οι Βλεννοπολυσακχαριδώσεις (Σύνδρομα MPS).

“Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ”

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΣΘΕΝΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ
ΑΠΟ ΛΥΣΟΣΩΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Διεύθυνση: Πολυλά 12, Γέρακας Τ.Κ.15344, Αθήνα

Τηλ.: 210 6611270

email: greeklysosomal.assoc@gmail.gr

info@greeklysosomal.gr

www.greeklysosomal.gr